

POSEBNI EUROBAROMETER 550

Stavovi Europljana prema okolišu

Izvešće EUROBAROMETERA

PODRUČJE – RAZDOBLJE OŽUJKA – PRIMJENA 2024.

Posebno izvješće Eurobarometra 550 Okoliš

Anketu je zatražila Europska komisija, Glavna uprava za okoliš (GU ENV), a koordinira je Europska komisija, Glavna uprava za komunikaciju (GU COMM, Odjel za praćenje medija i Eurobarometar).

Ovaj dokument ne predstavlja stajalište Europske komisije. Tumačenja i mišljenja sadržana u njemu isključivo su autorova.

Naziv projekta Stavovi Europljana prema okolišu – izvješće

Jezična verzija HR PDF

Mediji/svezak PDF/svezak_01

Kataloški broj KH—02—24—515—HR—N

ISBN 978-92-68—15428-1

DOI 10.2779/07854

© Europska unija, 2024.

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Fotografija: Getty Slike

Dokument koji je pripremio Pierre Dieumegard za [Europu, demokraciju i Esperanto](#).

Svrha ovog "privremenog" dokumenta je omogućiti većem broju ljudi u Europskoj uniji da postanu svjesni dokumenata koje je proizvela Europska unija (i koji se financiraju njihovim porezima).

Ako nema prijevoda, građani su isključeni iz rasprave.

Ovaj dokument „Eurobarometar” [postojao je samo na engleskom jeziku](#), u PDF datoteci. Iz početne datoteke stvorilismo odt-datoteku, koju je pripremio softver Libre Office, za strojno prevođenje na druge jezike. Rezultati su sada [dostupni na svim službenim jezicima](#).

Poželjno je da uprava EU-a preuzme prijevod važnih dokumenata. „Važni dokumenti” nisu samo zakoni i propisi, već i važne informacije potrebne za zajedničko donošenje informiranih odluka.

Kako bismo zajedno raspravljali o zajedničkoj budućnosti i omogućili pouzdane prijevode, međunarodni jezik esperanto bio bi vrlo koristan zbog svoje jednostavnosti, pravilnosti i točnosti.

Kontaktirajte nas:

[Kontakt \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sadržaj

Uvod.....	4
Uvod.....	5
Metodologija.....	5
Ključni nalazi.....	6
I. Opće predodžbe o pitanjima okoliša.....	8
1. Utjecaj okolišnih pitanja na svakodnevni život i zdravlje.....	9
2. Načini rješavanja ekoloških problema.....	12
II Stavovi prema politici i zakonodavstvu zaštite okoliša.....	17
1. Uloga EU-a u donošenju politika u području okoliša.....	18
2. Prioriteti EU-a u zaštiti prirode.....	22
3. Javno financiranje za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo.....	25
4. Odgovornost za čišćenje zagađenja.....	28
III. Zeleno i kružno gospodarstvo.....	32
1. Mjere građana za smanjenje otpada.....	33
2. Najproblematičnije vrste otpada.....	37
3. Spremnost na veće plaćanje održivih proizvoda.....	42
IV. Opasne kemikalije.....	44
1. Zaštita okoliša EU-a od opasnih kemikalija.....	45
2. Zabrinutost zbog opasnih kemikalija.....	49
a) Zabrinutost zbog utjecaja štetnih kemikalija na okoliš.....	50
b) Zabrinutost zbog utjecaja štetnih kemikalija na zdravlje.....	51
c) Računovodstvo kemijske sigurnosti proizvoda pri kupnji.....	52
3. Samoprijavljeno znanje i zabrinutost u pogledu perfluoroalkilnih tvari.....	54
a) Samoprijavljeno znanje o PFAS-ima.....	54
b) Zabrinutost zbog PFAS-ova.....	57
V. Pitanja povezana s vodom.....	63
1. Svijest o problemima povezanim s vodom na nacionalnoj razini.....	64
2. Glavne prijetnje povezane s vodom.....	67
3. Uloga nacionalnih dionika u učinkovitom upravljanju vodama.....	71
4. Dodatne mjere za rješavanje problema povezanih s vodom u Europi.....	77
Zaključak.....	80
Napomene:.....	82
Poznavanje "zauvijek kemikalija".....	82
Vodna politika.....	84
Osobno djelovanje na problem smeća.....	85
Tehničke specifikacije.....	86
Upitnik.....	91

Uvod

Uvod

U ovom su izvješću predstavljeni rezultati posebnog istraživanja Eurobarometra o javnom mnijenju 550 o okolišu.

Glavna uprava za okoliš služba je Europske komisije nadležna za politiku EU-a u području okoliša. Cilj mu je zaštititi, očuvati i poboljšati okoliš za sadašnje i buduće generacije predlaganjem i provedbom politika kojima se osigurava visoka razina zaštite okoliša i čuva kvaliteta života građana EU-a. Njome se osigurava i da države članice ispravno primjenjuju pravo EU-a u području okoliša te da zastupa Europsku uniju u pitanjima okoliša na međunarodnim sastancima.¹

Metodologija

Posebno istraživanje Eurobarometra br. 550 o okolišu bilo je dio vala Eurobarometra br. 101.2, a provodilo se od 6. ožujka do 8. travnja 2024. Oko 26.346 ispitanika iz različitih društvenih i demografskih skupina intervjuirano je na odgovarajućem nacionalnom jeziku. Anketu je naručila Europska komisija, Glavna uprava za okoliš (GU ENV).

Korištena je metodologija standardnih istraživanja Eurobarometra koje je provela Glavna uprava za komunikaciju (Odjel za praćenje medija i Eurobarometar)². Intervjui su provedeni licem u lice, bilo fizički u domovima ljudi ili putem video interakcije na daljinu na odgovarajućem nacionalnom jeziku. Intervjui s videointerakcijom na daljinu („online face-to-face” ili CAVI, računalno potpomognuto videointervjuiranje), koji su provedeni samo u Češkoj, Danskoj, Malti i Finskoj. Ovom izvješću priložena je tehnička napomena o razgovorima koje su vodili instituti članovi mreže Verian.

U cijelom se izvješću rezultati uspoređuju s rezultatima posebnog istraživanja Eurobarometra br.³4501 iz 2019.

Željeli bismo zahvaliti ljudima diljem Europske unije koji su ponudili svoje vrijeme za sudjelovanje u ovoj anketi.

Bez njihovog aktivnog sudjelovanja ova studija ne bi bila moguća.

Napomena: U ovom se izvješću na države članice EU-a upućuje prema njihovim službenim kraticama, kako su navedene u nastavku:

Belgija	BE	Litva	LT
Bugarska	BG	Luksemburg	LU
Češka	CZ	Mađarska	HU
Danska	DK	Malta	MT
Njemačka	DE	Nizozemska	NL
Estonija	EE	Austrija	AT
Irska	IE	Poljska	PL
Grčka	EL	Portugal	PT
Španjolska	ES	Rumunjska	RO
Francuska	FR	Slovenija	SI
Hrvatska	HR	Slovačka	SK
Italija	IT	Finska	F ??
Republika Cypar	CY *	Švedska	SE
Latvija	LV		

Europska unija – ponderirani prosjek za 27 država članica EU27

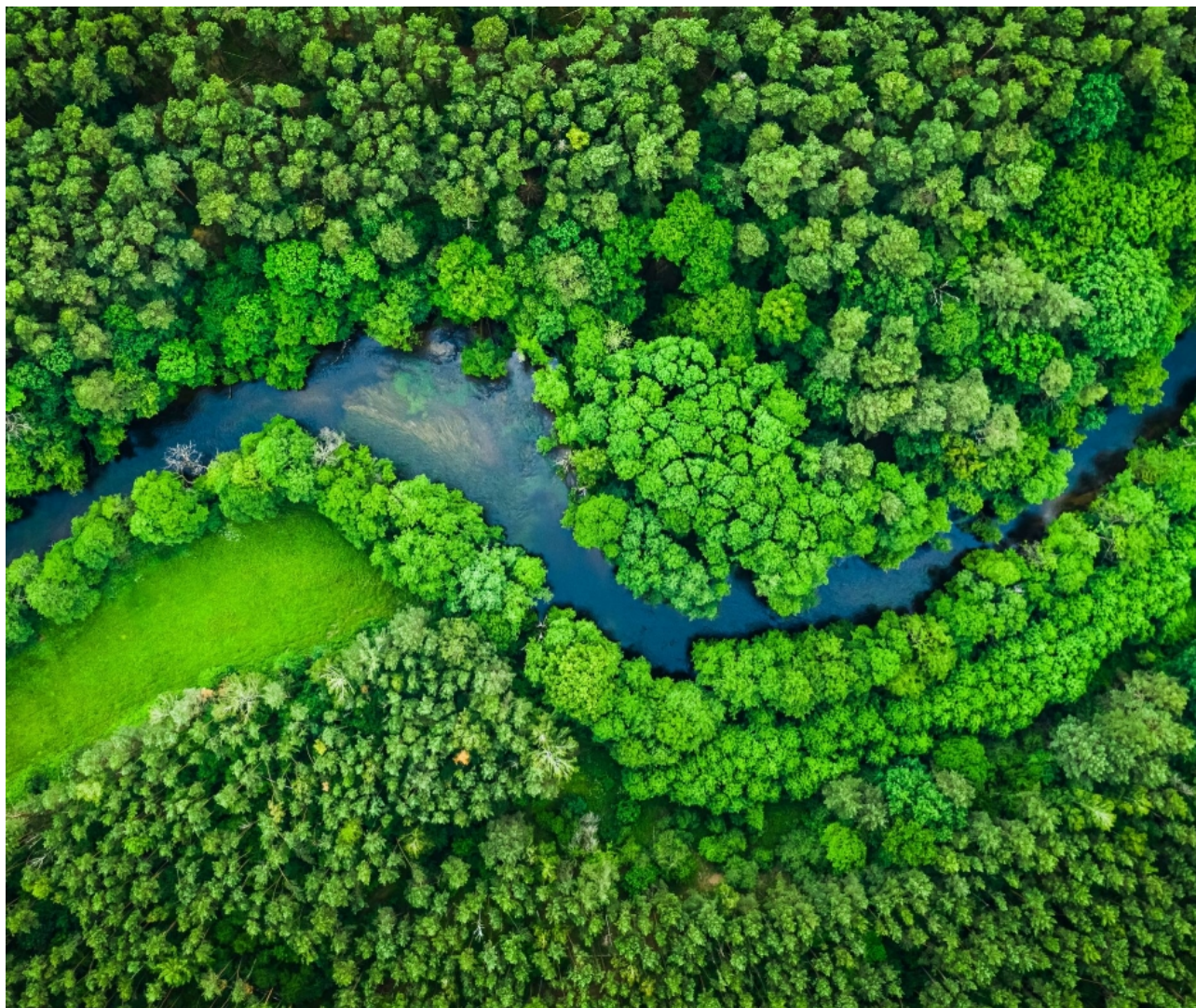
* Cipar kao cjelina jedna je od 27 država članica Europske unije. Međutim, pravna stečevina suspendirana je u dijelu zemlje koji nije pod kontrolom vlade Republike Cipra. Iz praktičnih razloga samo su razgovori provedeni u dijelu zemlje pod kontrolom Vlade Republike Cipra uključeni u kategoriju „CY” i prosjek EU-27.

1 http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm

2 Metodološki pristupi Eurobarometra: <https://europa.eu/eurobarometer/about/eurobarometer>

3 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

4 Treba napomenuti da usporedba trendova uključuje i rezultate iz Ujedinjene Kraljevine.

Ključni nalazi

Postoji široka zabrinutost zbog utjecaja ekoloških pitanja na svakodnevni život Europljana i njihovo zdravlje.

- Više od tri četvrtine Europljana (78 %) slaže se da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje.
- Više od četiri od pet ispitanika (84 %) zabrinuto je zbog utjecaja kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na njihovo zdravlje, dok je sličan udio (84 %) zabrinut zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na okoliš. Nalazi su se neznatno smanjili u odnosu na prethodnu anketu iz 2019. Više od sedam od deset ispitanika (72 %) pri kupnji uzima u obzir kemijsku sigurnost proizvoda.
- Otprilike šest od deset Europljana smatra plastični otpad (61 %) i kemijski otpad (60 %) najproblematičnijim vrstama otpada u svojoj zemlji. Elektronički otpad zauzima daleko treće mjesto, a spomenulo ga je 27 % ispitanika.
- Na pitanje o glavnim prijetnjama povezanim s problemima s vodom u njihovoj zemlji 21 % ispitanika navelo je onečišćenje, nakon čega slijedi prekomjerna potrošnja i rasipanje vode (17 %).

Nejednaka svijest i razumijevanje pitanja okoliša

- Uska većina Europljana (51 %) smatra da su dobro informirani o problemima povezanim s vodom, kao što su onečišćenje, poplave, suše ili neučinkovita upotreba vode u svojoj zemlji. Međutim, nešto manji udio (48 %) smatra da nije dobro informiran o pitanjima povezanim s vodom.
- Pri mjerenju samoprijavljenog znanja o pojmu PFAS (poznatom i kao „vječne kemikalije”) samo je 29 % ispitanika čulo za taj pojam prije ankete, a 71 % nije.

Snažna potpora temeljnim promjenama u društvu radi obnove prirode i zaštite okoliša

- Gotovo šest od deset Europljana smatra da je promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada (58 %) i ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem. Ukupno 55 % ispitanika spominje „bolje osiguravanje da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti za okoliš”. Nadalje, više od polovine ispitanika (52 %) smatra da je „osiguravanje poštovanja zakona o okolišu” najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem.
- Više od devet od deset Europljana (92 %) smatra da bi poduzeća trebala snositi troškove čišćenja svojegzemljišta.
- Ipak, gotovo tri četvrtine ispitanika (74 %) slaže se s tvrdnjom da bi javna tijela trebala platiti troškove čišćenja onečišćenja.

- Šest od deset Europljana smatra da iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji nije dovoljan.
- Nadalje, na pitanje čine li nacionalni dionici trenutno dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavali vodu, većina ispitanika smatra da nijedan od dionika to nije činio. 75 % Europljana smatra da industrija ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavala vodu, a oko dvije trećine ispitanika smatra i da proizvođači energije (67 %), turizam (66 %) i javna uprava (65 %) trenutno ne čine dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavali vodne resurse u svojoj zemlji.

Egilacijai politika EU-a ključni su za zaštitu okoliša

- Jačanje pravila o očuvanju prirode i osiguravanje njihova poštovanja (24 %), nakon čega slijedi osiguravanje zaštite prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture (22 %) i obnova prirode kako bi se nadoknadila šteta uzrokovana ljudskim aktivnostima (22 %) smatraju se glavnim prioritetima EU-a u zaštiti prirode.
- Oko četiri od pet ispitanika (84 %, +1 postotni bod u usporedbi s istraživanjem Eurobarometra iz 2019.) slaže se da je zakonodavstvo EU-a u području okoliša potrebno za zaštitu okoliša u njihovoj zemlji, dok se nešto manji udio (81 %, –1 postotni bod u usporedbi s istraživanjem iz 2019.) slaže da bi EU trebao pomoći državama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša.
- Više od tri četvrtine (78 %) Europljana smatra da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema povezanih s vodom u Europi.
- Kad je riječ o opasnim kemikalijama, više od polovine Europljana (52 %) smatra da je stvarna razina zaštite zdravlja ljudi i okoliša od opasnih kemikalija preniska i da bi je trebalo povećati.

Ponašanje potrošača mijenja se prema održivosti

- Gotovo šest od deset ispitanika spremno je platiti više za održive proizvode (59 %).
- 72 % Europljana izjavilo je da pri kupnji uzima u obzir kemijsku sigurnost proizvoda.
- Na pitanje što bi ispitanici osobno učinili da smanje količinu otpada, 66 % ispitanika izjavilo je da bi razmotrili pravilno razvrstavanje svojeg otpada za recikliranje. 52 % ispitanika koristilo bi ponovno uporabljivu ambalažu, a 49 % prvenstveno bi kupovalo proizvode koji nemaju više ambalaže nego što je potrebno. 41 % prvenstveno bi kupovalo proizvode u recikliranim pakiranjima.

I. Opće predodžbe o pitanjima okoliša

Ovo prvo poglavlje istražuje kako pitanja okoliša utječu na svakodnevni život i zdravlje. Zatim se analiziraju najučinkovitiji načini rješavanja tih izazova u području okoliša.

1. Utjecaj okolišnih pitanja na svakodnevni život i zdravlje

Više od tri četvrtine Europljana smatra da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje.

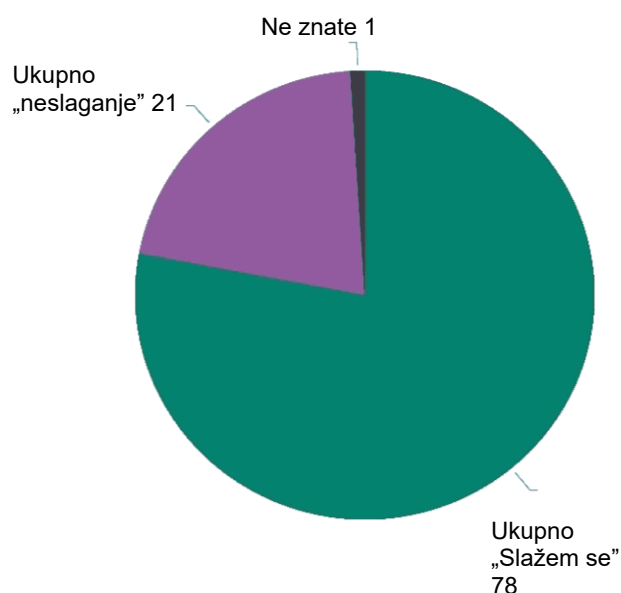
78 % ispitanika smatra da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje,⁵ uključujući 36 % koji se u potpunosti slažu s tom tvrdnjom i 42 % koji se s njom slažu. Nešto više od petine ispitanika ne slaže se s tom tvrdnjom (21 %, +1 postotni bod od 2019.), pri čemu se 16 % ispitanika uglavnom ne slaže, a 5 % ih se u potpunosti ne slaže s tom tvrdnjom. 1 % ispitanika „ne zna” ili nije odgovorilo (–1 postotni bod).

U svih 27 država članica najmanje šest od deset ispitanika smatra da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje. Međutim, stope odobravanja uvelike se razlikuju među državama članicama i kreću se od 98 % na Malti, 95 % u Grčkoj, 93 % na Cipru i u Španjolskoj te 90 % u Portugalu, gdje su najviše, do 60 % u Estoniji, 61 % u Danskoj i 64 % u Njemačkoj, gdje su najniže.

U pet država članica više od polovine ispitanika u potpunosti se slaže s tvrdnjom da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje, a to su Malta (83 %), Cipar (73 %), Španjolska (61 %), Grčka (60 %) i Luksemburg (54 %).

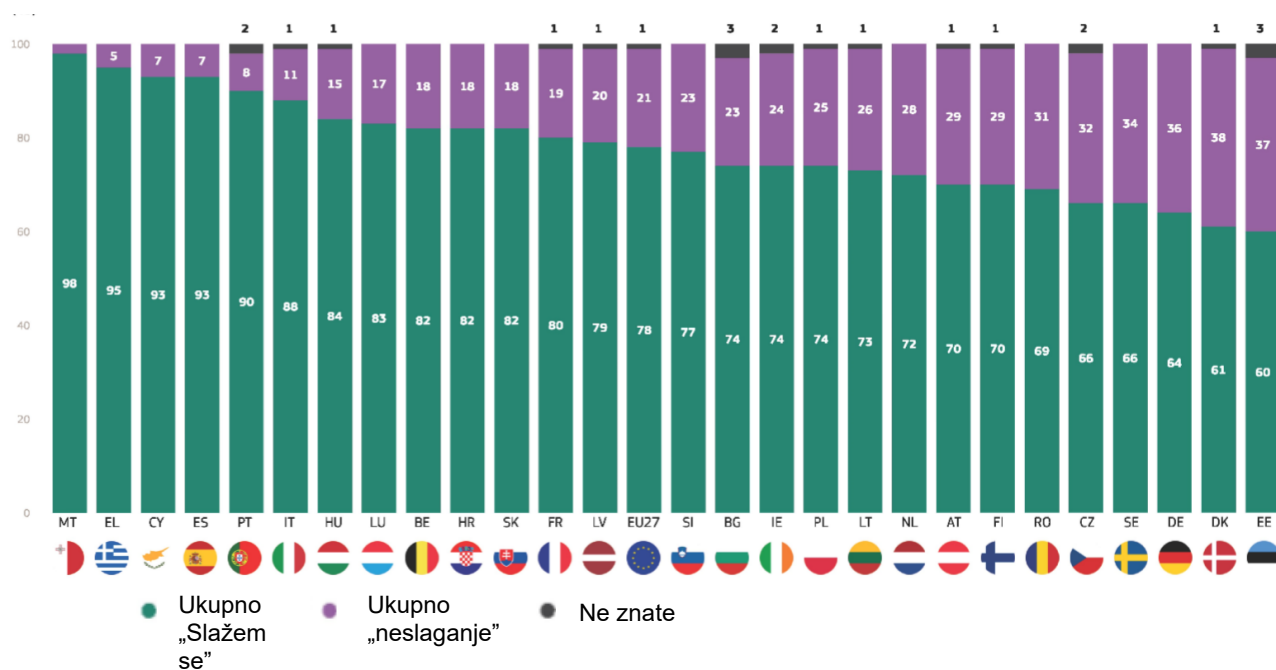
S druge strane, u šest država članica najmanje tri od deset ispitanika ne slaže se s tom tvrdnjom, a najviše u Danskoj (38 %), Estoniji (37 %) i Njemačkoj (36 %). Danska (16 %) i Švedska (13 %) imaju najveći udio ispitanika koji se u potpunosti ne slažu s tom tvrdnjom.

QB1. Navedite u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava.: - Pitanja okoliša imaju izravan učinak na vaš svakodnevni život i zdravlje (EU27) (%)

⁵ Četvrto pitanje: 1. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava: Ekološka pitanja izravno utječu na vaš svakodnevni život i zdravlje.

QB1. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava. Pitanja zaštite okoliša izravno utječu na vaš svakodnevni život i zdravlje (%)

Od 2019. udio ispitanika koji smatraju da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje povećao se u 11 država članica, posebno u Švedskoj (66 %, + 10) i Nizozemskoj (72 %, + 9), dok su udjeli ostali nepromijenjeni u Njemačkoj (88 %), Hrvatskoj (82 %) i Češkoj (66 %). Udjeli su se smanjili u 13 država članica, uključujući Irsku (74 %, -10) i Estoniju (60 %, -10).

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje sljedeće:

Nalazi su općenito dosljedni u različitim socio-demografskim skupinama, iako postoje neke manje razlike. Veća je vjerojatnost da će se žene nego muškarci složiti da pitanja okoliša izravno utječu na njihov svakodnevni život i zdravlje (79 % u odnosu na 76 %), dok je suglasnost veća među osobama u dobi od 40 do 54 godine (80 %) nego u drugim dobnim skupinama (70 %). Sporazum je niži među ispitanicima koji žive u ruralnim područjima (76 %) u usporedbi s onima koji žive u velikim gradovima (82 %).

QB1 Molim vas, recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava. Pitanja okoliša izravno utječu na vaš svakodnevni život i zdravlje (% - EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	78	21	1
Rod			
Čovjek	76	23	1
žena	79	20	1
Dob			
od 15. do 24.	77	22	1
25.–39.	77	23	0
40.–54.	80	20	0
55+	77	22	1
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	77	22	1
20+	76	23	1
80	20	0	
Još uvijek studiram	80	19	1
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	75	24	1
S vremena na vrijeme	78	21	1
Gotovo nikada / Nikad	77	22	1
Razmislite o pripadnosti			
radnička klasa	77	22	1
Donja srednja klasa	77	23	0
Srednja klasa	79	21	0
Gornja srednja klasa	79	21	0
Gornja klasa	74	26	0
Subjektivna urbanizacija			
Seosko selo	76	23	1
Mali / srednji grad	76	23	1
Veliki grad	82	17	1

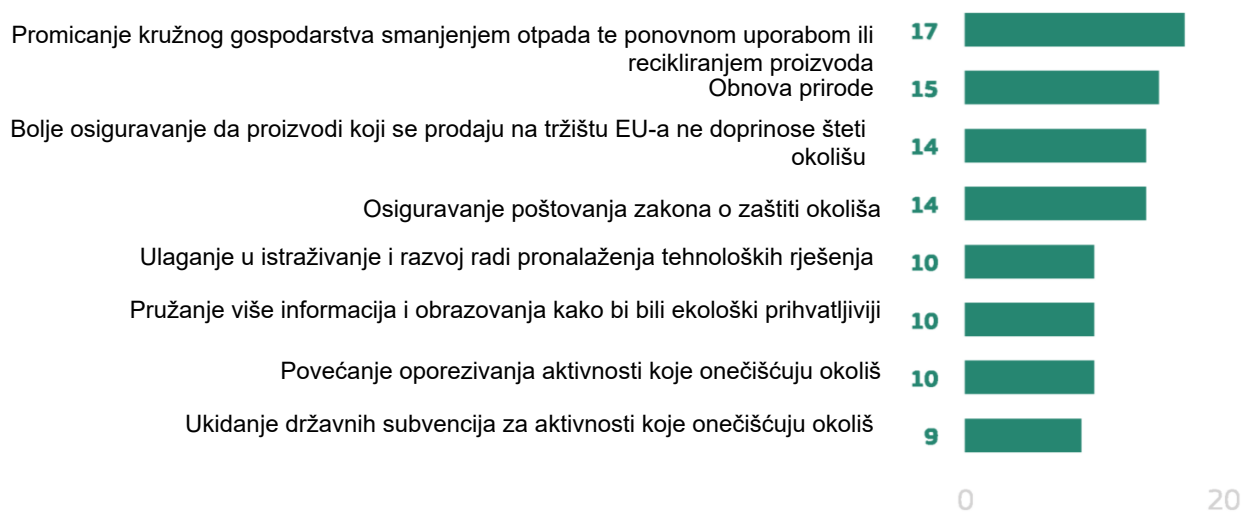
2. Načini rješavanja ekoloških problema

Promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada te ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda smatra se najučinkovitijim načinom rješavanja problema povezanih s okolišem, nakon čega slijedi obnova prirode.

Kad je riječ o prvoj mjeri odabranoj na razini EU-a, vidljivo je da se nijedna mjera ne ističe znatno. Najodabranije je bilo promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada i ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda (17 %). Nakon toga slijedila je obnova prirode (15 %), čime se bolje osiguralo da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti okolišu i osiguralo poštovanje zakona o okolišu (14 %).

Neznatno zaostaju ulaganja u istraživanje i razvoj kako bi se pronašla tehnološka rješenja, kao i pružanje više informacija i obrazovanja za izgradnju veće svijesti o okolišu, povećanje oporezivanja aktivnosti koje onečišćuju (10 % svake) i ukidanje državnih subvencija za aktivnosti koje onečišćuju (9 %).

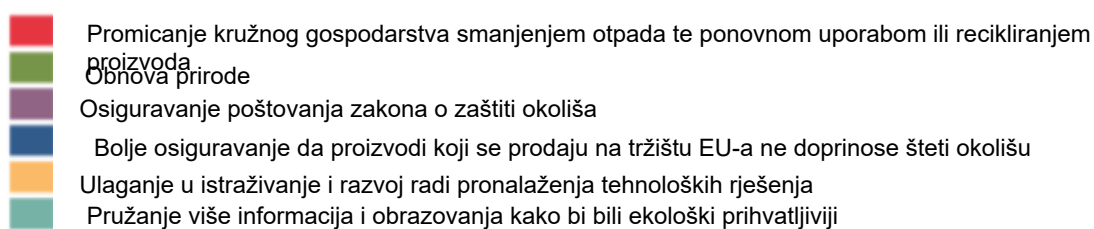
QB2a. Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? (EU27) (%)

Na razini pojedinih zemalja vidimo određene razlike, pri čemu je šest mjera odabrano kao glavni prvi izbor u 27 država članica EU-a. U skladu s ukupnim rezultatima, najodabraniji je promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada i ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda, odabranih u 14 država članica, od kojih su mnoge iz istočne i srednje Europe, s najvećim rezultatima na Cipru (24 %).

Nakon toga slijedi obnova prirode, koja je najviše odabrana u šest država članica – s najvećim rezultatima u Bugarskoj, Češkoj i Grčkoj (svaka od 22 %). Za razliku od prosjeka EU-a, u kojem je na trećem mjestu bolje osiguravanje da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne pridonose šteti za okoliš, osiguravanje poštovanja propisa o okolišu treća je najodabranija mjera na razini država članica, koju su najviše odabrale četiri države članice, s najvećim rezultatima u Portugalu (25 %).

QB2a. Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? (%)

Nakon toga slijedi bolje osiguravanje da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti za okoliš i osiguravanje poštovanja zakona o okolišu, a većina ih je odabrana u trima državama članicama – s najvećim rezultatima u Irskoj (19 %).

Ulaganje u istraživanje i razvoj kako bi se pronašla tehnološka rješenja odabrano je u dvije nordijske države - Švedskoj i Danskoj, koje su najviše u prvoj (23%).

Naposljetku, 18 % ispitanika u Luksemburgu odabralo je pružanje više informacija i obrazovanja kako bi postali ekološki prihvatljiviji. Ukidanje državnih subvencija ili povećanje oporezivanja nije glavna odabrana mjera ni u jednoj državi članici.

Na pitanje o najučinkovitijim mjerama koje bi trebalo poduzeti za rješavanje problema povezanih s okolišem⁶ 58 % Europljana na prvom, drugom, trećem ili četvrtom mjestu navodi promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada i ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda. Ukupno 55 % ispitanika spominje „bolje osiguravanje da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti za okoliš”. Ipak, više od dvije trećine ispitanika (52 %) smatra da je „osiguravanje poštovanja zakona o okolišu” najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem.

49 % ispitanika smatra da bi bilo najučinkovitije „obnoviti prirodu”, 46 % navodi ulaganja u istraživanje i razvoj kako bi se pronašla tehnološka rješenja za probleme povezane s okolišem. 43 % ispitanika smatra da je potrebno pružiti više informacija i obrazovanja kako bi bili ekološki prihvatljiviji. 42 % navodi „povećanje oporezivanja djelatnosti koje onečišćuju”, a 41 % navodi da bi najučinkovitije mjere bilo ukidanje državnih subvencija za djelatnosti koje onečišćuju.

QB2T. Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto? (EU27) (%)

⁶ Četvrto tromjesečje: Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto?

„Promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada i ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda” na vrhu je popisa na razini EU-a. Na razini zemlje zauzima prvo mjesto u jedanaest država članica, a najznačajnije u Finskoj (67 %), Austriji i Nizozemskoj (svaka 65 %). Portugal (43 %), Danska (49 %) i Grčka (52 %) jedine su države članice u kojima ta mjera nije među prva tri.

Na drugom je mjestu na razini EU-a bolje osigurati da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti za okoliš. Međutim, na vrhu je popisa mjera u Slovačkoj (65 %), Irskoj (63 %), Sloveniji (60 %) i Francuskoj (57 %), dok je na drugom ili trećem mjestu u 16 drugih država članica, uključujući Rumunjsku i Italiju (svaka 59 %), gdje su udjeli također visoki.

Osiguravanje poštovanja zakona o okolišu zauzima treće mjesto na razini EU-a, zauzimajući prvo mjesto na Malti (64 %), u Italiji (61 %) i Litvi (60 %). Ta je mjera na drugom mjestu u šest država članica, uključujući Portugal (62 %), u kojem to podupire više od šest od deset država članica.

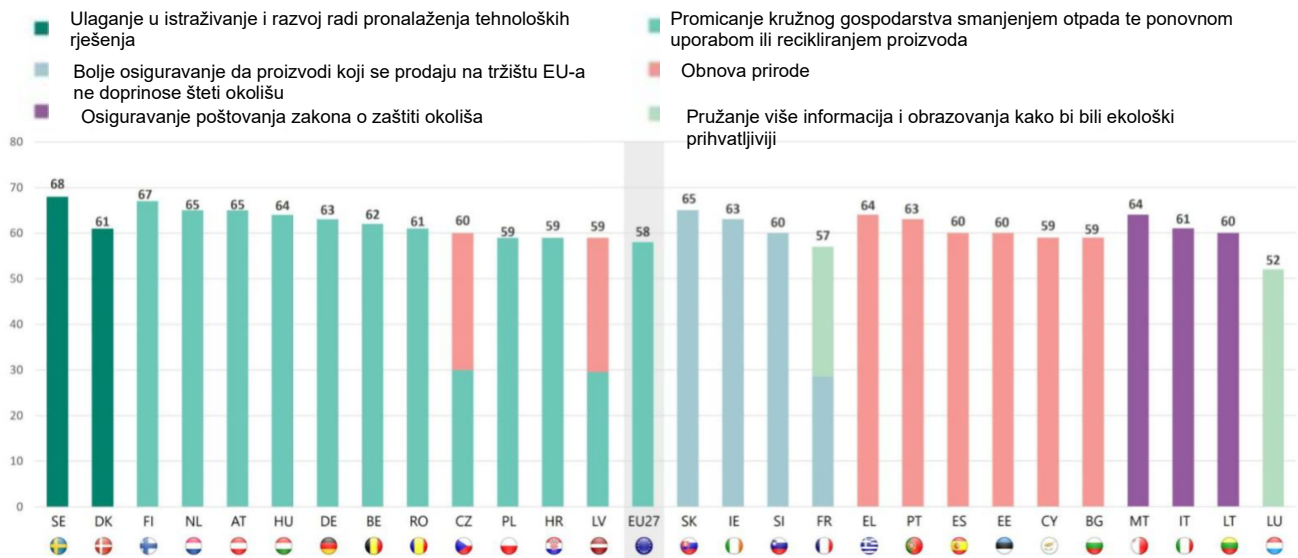
Obnova prirode četvrta je na razini EU-a, ali je na prvom mjestu u osam država članica, a najznačajnije u Grčkoj (64 %), Portugalu (63 %), Španjolskoj, Estoniji i Češkoj (svih 60 %).

Ulaganje u istraživanje i razvoj kako bi se pronašla tehnološka rješenja za ekološke probleme na vrhu je popisa u Švedskoj (68 %) i Danskoj (61 %). Udio je visok i u Finskoj (59 %), gdje je ta točka na drugom mjestu. S druge strane, udjeli za tu stavku najniži su u Bugarskoj (38 %), gdje manje od četiri od deset ispitanika podupire taj pristup.

prvom mjestu u Luksemburgu (52 %), drugom u Španjolskoj (54 %) i trećem u pet drugih država članica. Udjeli za tu stavku najniži su u Švedskoj (25 %) i Nizozemskoj (26 %), gdje nešto više od četvrtine ispitanika podupire to stajalište.

Preostale dvije točke se spominju. rjeđe. Međutim, povećanje poreza na djelatnosti koje onečišćuju okoliš na trećem je mjestu u Bugarskoj (49 %), a ukidanje državnih subvencija za djelatnosti koje onečišćuju okoliš na trećem je mjestu u Nizozemskoj (52 %).

QB2T. Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto? (EU27) (%)

Pružanje obrazovanja i obrazovanja kako bi bili prihvatljiviji za okoliš na prvom je mjestu u Francuskoj (57 %), gdje dijeli taj položaj s boljim osiguravanjem da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti okolišu. Pružanje više informacija i obrazovanja također je na

Posebno izvješće Eurobarometra 550 Okoliš

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da su nalazi općenito dosljedni u različitim sociodemografskim skupinama, iako postoje neke manje razlike za neke stavke.

Vjerojatnije je da će osobe u dobi od 40 do 54 godine spomenuti „promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada te ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda” (60 % u odnosu na 57 % – 59 %), dok će osobe u dobi od 15 do 24 godine najvjerojatnije spomenuti „ulaganje u istraživanje i razvoj radi pronalaženja tehnoloških rješenja” (51 % u odnosu na 43 % – 49 %). Vjerojatnije je da će to reći i oni koji su ostali u redovnom obrazovanju do dobi od 20 godina ili više (51 %) i studenti (52 %).

S druge strane, vjerojatnije je da će oni koji su rano napustili redovno obrazovanje spomenuti „pružanje više informacija i obrazovanja kako bi bili ekološki prihvatljiviji” (47 % u odnosu na 41 % – 44 %) i „obnovu prirode” (55 % u odnosu na 5 % – 53 %) kao najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem. Zaposlenici (50 %) i oni koji većinu vremena imaju poteškoća s plaćanjem računa (50 %) također će vjerojatnije spomenuti „pružanje više informacija i obrazovanja kako bi bili ekološki prihvatljiviji”.

„Promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada te ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda” rjeđe se spominje među ispitanicima koji žive u ruralnim područjima ili u malim/srednjim gradovima (po 57 %) u usporedbi s onima koji žive u velikim gradovima (62 %).

QB2T Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto? (% – EU)								
	Promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada te ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda	Bolje osiguravanje da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti okolišu	Osiguravanje poštovanja zakona o zaštiti okoliša	Obnova prirode	Ulaganje u istraživanje i razvoj radi pronalaženja tehnoloških rješenja	Pružanje više informacija i obrazovanja kako bi bili ekološki prihvatljiviji	Povećanje oporezivanja a aktivnosti koje onečišćuju okoliš	Uklanjanje državne potpore za aktivnosti koje zagađuju
EU27	58	55	52	49	46	43	42	41
Rod								
Čovjek	59	55	52	48	48	43	41	42
žena	58	56	53	49	45	44	43	39
Dob								
od 15. do 24.	57	52	54	52	51	45	39	36
25.–39.	59	54	52	49	49	43	43	43
40.–54.	60	57	51	48	47	43	43	42
55+	58	56	53	48	43	43	41	40
Edukacija (kraj)								
15- i 19.	54	56	55	54	38	47	39	36
20+	59	55	53	50	45	44	42	40
20+	61	55	51	45	51	41	43	44
Još uvijek studiram	57	55	53	50	52	43	41	38
Društveno-profesionalna kategorija								
Samozaposlena osoba	61	52	51	47	46	43	44	43
Rukovoditelji	57	56	53	45	54	43	44	43
Ostali bijeli ovratnici	60	56	52	46	50	42	43	42
Ručni radnici	61	56	50	50	45	44	41	41
Kućne osobe	53	52	54	55	41	50	42	36
Nezaposleni	52	54	52	51	45	49	41	38
U mirovini	58	56	55	48	42	42	41	40
Studenti	56	54	54	51	52	43	42	38
Poteškoće s plaćanjem računa								
Većinu vremena	55	57	49	51	36	50	36	45
S vremena na vrijeme	58	56	52	48	45	45	43	42
Gotovo nikada / Nikad	59	55	53	48	43	42	42	40
Razmislite o pripadnosti								
radnička klasa	56	54	53	52	43	45	41	38
Donja srednja klasa	57	54	53	53	42	44	42	40
Srednja klasa	61	57	52	47	48	43	42	41
Gornja srednja klasa	59	55	52	40	56	41	45	45
Gornja klasa	62	50	54	44	59	41	47	39
Subjektivna urbanizacija								
Seosko selo	57	54	52	51	45	44	39	39
Mali / srednji grad	57	55	54	47	46	44	43	42
Veliki grad	62	57	51	48	49	43	43	40

II Stavovi prema politici i zakonodavstvu zaštite okoliša

Ovo je poglavlje usmjereno na ulogu EU-a u zaštiti okoliša. Ispitanicima je postavljeno pitanje o ulozi EU-a u zakonodavstvu o okolišu i pružanju pomoći državama koje nisu članice EU-a. Analiza se zatim prebacuje na prioritete EU-a u zaštiti prirode, javno mišljenje o financiranju prelaska na zelenija gospodarstva i tko snosi odgovornost za rješavanje problema onečišćenja.

Istodobno se udio ispitanika koji „ne znaju” smanjio za dva postotna boda (na 3 %).

Od 2019. udio onih koji su „potpuno suglasni” da bi EU trebao pomoći državama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša neznatno se smanjio (-1), što je popraćeno većim povećanjem udjela onih koji se ne slažu (+3 postotna boda).

1. Uloga EU-a u donošenju politika u području okoliša

Postoji snažna potpora ulozi zakonodavstva EU-a u zaštiti okoliša.

Ispitanici su upitani u kojoj se mjeri slažu ili ne slažu s dvjema izjavama koje se odnose na pravo zaštite okoliša u EU-u.⁷

Više od četiri petine ispitanika (84 %, + 1 postotni bod od 2019.) slaže se da je zakonodavstvo EU-a u području okoliša nužno za zaštitu okoliša u njihovoj zemlji, uključujući 42 % koji se „potpuno slažu” (-3) i 42 % (+4) koji se „nastoje složiti”. S druge strane, 13 % (+1) ne slaže se s izjavom, uključujući 3 % koji se „potpuno ne slažu” (-1) i 10 % (+2) koji se „slažu da se ne slažu”

Nešto manji udio (80 %, -1 postotni bod od 2019.) slaže se da bi EU trebao pomoći državama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša, uključujući 36 % koje se „potpuno slažu” (-7) i 44 % (+6) koje se „nastoje složiti”. S druge strane, 17 % (+3) ne slaže se s tom tvrdnjom, uključujući 5 % onih koji se „potpuno ne slažu” i 12 % (+3) onih koji se „slažu da se ne slažu”.

Od posljednjeg istraživanja provedenog 2019. bilo je vrlo malo promjena. Došlo je do povećanja od jednog postotnog boda u udjelu ispitanika koji se „slažu” da je zakonodavstvo EU-a o okolišu potrebno za zaštitu okoliša, uz blago povećanje (+1) ispitanika koji se protive toj ideji.

QB3. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od 1112 sljedećih izjava. (EU27) (%)

Zakonodavstvo EU-a u području okoliša nužno je za zaštitu okoliša u (NAŠA ZEMLJA)

EU bi trebao pomoći zemljama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša

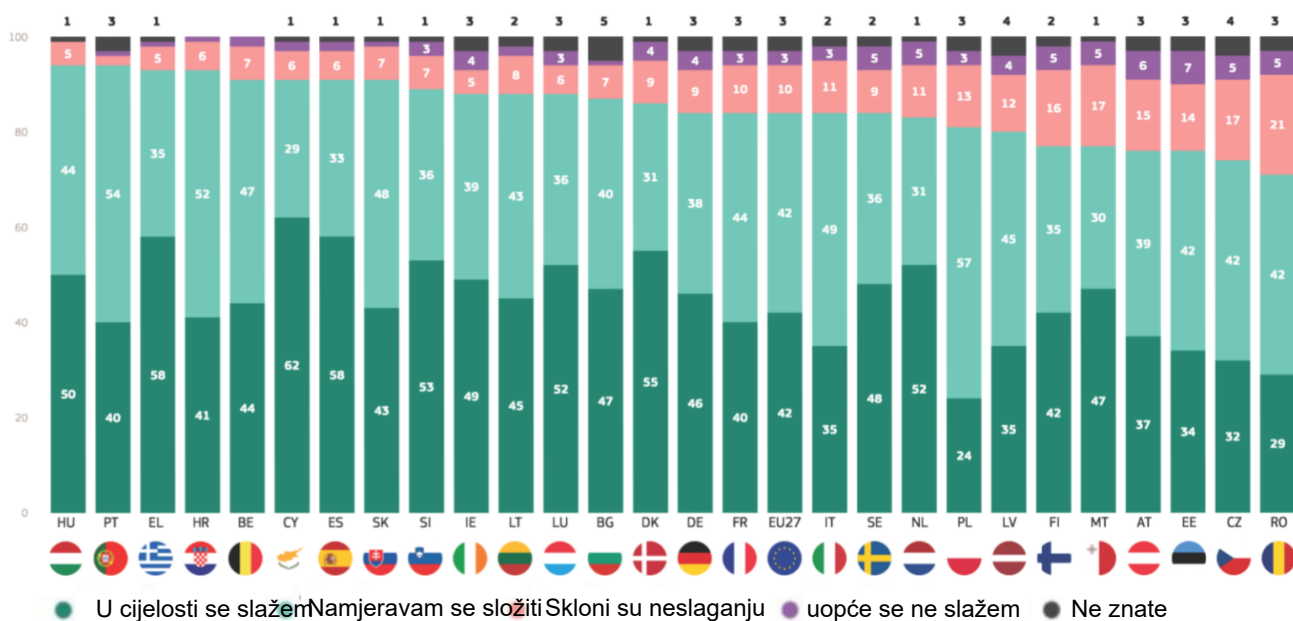
● U cijelosti se slažem ● Namjeravam se složiti ● Skloni su neslaganju ● Uopće se ne slažem ● Ne znate

7 Četvrto tromjesečje: Navedite u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava: 1. Zakonodavstvo EU-a u području okoliša nužno je za zaštitu okoliša u (NAŠOJ ZEMLJI); 2. EU bi trebao pomoći državama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša.

U svih 27 država članica više od sedam od deset ispitanika slaže se s tvrdnjom da je zakonodavstvo EU-a o okolišu nužno za zaštitu okoliša u njihovoj zemlji. Udio ispitanika koji se slažu s⁸ visokih 94 % u Mađarskoj i Portugalu na nešto više od sedam od deset u Rumunjskoj (71 %) i Češkoj (74 %). Ispitanici na Cipru (62 %), u Grčkoj i Španjolskoj (58 %) najvjerojatnije će se „potpuno složiti” s izjavom, dok je udio ispitanika koji se obično ne slažu s tom idejom najveći u Rumunjskoj (21 %), Češkoj i Malti (17 %). Razina neslaganja općenito je proporcionalna razini suglasnosti te je najviša u Rumunjskoj (26 %), a najniža u Portugalu i Mađarskoj (3 % odnosno 5 %).

Od prethodnog istraživanja 2019. udio ispitanika koji se slažu s izjavom povećao se u 10 država članica, najviše u Hrvatskoj (93 %, +7) i Mađarskoj (94 %, +5), dok je u Španjolskoj, Slovačkoj (91 %) i Bugarskoj (87 %) ostao nepromijenjen. S druge strane, udjeli su se smanjili u 14 država članica, a najviše u Rumunjskoj (71 %, -7) i Malti (77 %, -6).

QB3.1. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava.: - Zakonodavstvo EU-a u području okoliša nužno je za zaštitu okoliša u (NAŠA ZEMLJA) (%)

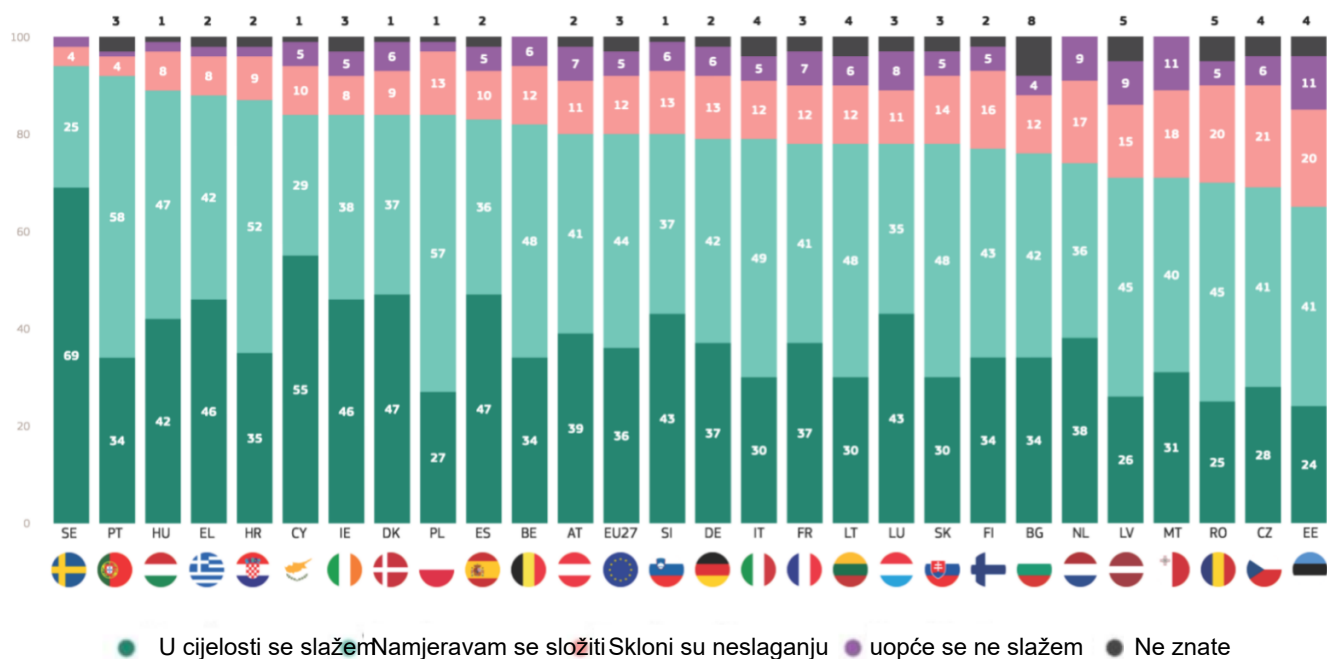

8 Razina sporazuma zbroj je izraza „potpuno se slažem” i „namjeravam se složiti”.

U svih 27 država članica više od šest od deset ispitanika slaže se s tvrdnjom da bi EU trebao pomoći državama koje nisu članice EU-a u poboljšanju njihovih standarda zaštite okoliša. Udjeli onih koji su se složili⁹ kreću se od visokih 94 % u Švedskoj i 92 % u Portugalu do niskih 65 % u Estoniji i 69 % u Češkoj. Ispitanici u Švedskoj (69 %) i Cipru (55 %) najvjerojatnije će se „potpuno složiti” s tom tvrdnjom, dok je udio ispitanika koji se obično protive toj ideji najveći u Češkoj (21 %), Rumunjskoj i Estoniji (svaka 20 %).

Od prethodnog istraživanja provedenog 2019. udio ispitanika koji se slažu s izjavom povećao se u 10 država članica, prije svega u četiri države članice: Italiji (79 %, +5), Hrvatskoj (87 %, +4), Belgiji (82 %, +3) i Španjolskoj (83 %, +1). U još pet država članica udjeli su ostali isti, dok su se u 18 država članica smanjili, a najviše u Cipru (84 %, -9).

QB3.2. Navedite u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava: EU bi trebao pomoći zemljama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša (%).

9 Razina sporazuma zbroj je izraza „potpuno se slažem” i „namjeravam se složiti”.

Posebno izvješće Eurobarometra 550 Okoliš

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje sljedeće obrasce:

Malo je vjerojatnije da će se mlađi ispitanici složiti s tim dvjema izjavama nego stariji ispitanici. Slaganje da je zakonodavstvo EU-a u području okoliša potrebno za zaštitu okoliša u njihovoj zemlji kreće se od 87 % među osobama u dobi od 15 do 24 godine do 83 % među osobama u dobi od 55 ili više godina, dok se sličan raspon može vidjeti u udjelu koji se slaže da bi EU trebao pomoći zemljama izvan EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša (od 84 % među osobama u dobi od 15 do 24 godine do 78 % među osobama u dobi od 55 ili više godina).

Vjerojatnije je da će se visokoobrazovani ljudi složiti s tim dvjema izjavama. Razlika je najveća u udjelu koji se slaže da bi EU trebao pomoći zemljama izvan EU-a da poboljšaju svoje ekološke standarde (82 % osoba koje su napustile obrazovanje u dobi od 20 godina ili više u usporedbi sa 78 % osoba koje su napustile školovanje u dobi od 15 godina ili manje).

Ispitanici koji većinu vremena imaju poteškoća s plaćanjem računa manje se slažu da bi EU trebao pomoći zemljama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša (74 % u odnosu na 82 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća). Postoji manja razlika za drugu tvrdnju, iako uzorak ostaje isti.

Vjerojatnije je da će se ljudi koji žive u velikom gradu složiti s tim dvjema izjavama; na primjer, 87 % ispitanika slaže se da je zakonodavstvo EU-a o okolišu nužno za zaštitu okoliša u njihovoj zemlji, u usporedbi s 81 % koji žive u ruralnom selu i 82 % koji žive u malom ili srednje velikom gradu.

Vjerojatnije je da će se osobe koje imaju pozitivnu predodžbu o EU-u složiti s tim izjavama. Na primjer, među onima koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u 92 % se slaže s izjavom da je zakonodavstvo EU-a o okolišu potrebno za zaštitu okoliša u njihovoj zemlji, u usporedbi sa 64 % onih koji imaju negativnu predodžbu o EU-u.

QB3.1 Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava. Zakonodavstvo EU-a u području okoliša nužno je za zaštitu okoliša u (NAŠA ZEMLJA) (% – EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	84	13	3
Rod			
Čovjek	84	14	2
žena	85	12	3
Dob			
od 15. do 24.	87	11	2
25.–39.	85	13	2
40.–54.	85	13	2
55+	83	14	3
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	84	12	4
20+	86	12	2
Još uvijek studiram	90	7	3
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	82	14	4
S vremena na vrijeme	82	16	2

Gotovo nikada / Nikad	86	12	2
Subjektivna urbanizacija			
Seosko selo	82	15	3
Mali / srednji grad	85	13	2
Veliki grad	87	11	2
Slika EU-a			
Pozitivan	92	7	1
Neutral	83	14	3
Negativno	64	32	4

QB3.2 Molim vas, recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava. EU bi trebao pomoći zemljama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša (% – EU)

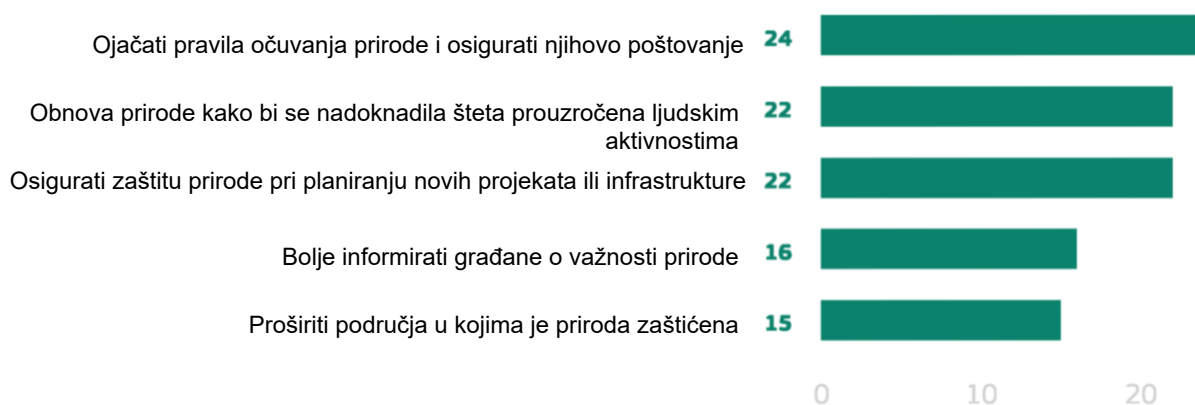
	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	80	17	3
Rod			
Čovjek	80	18	2
žena	80	17	3
Dob			
od 15. do 24.	84	14	2
25.–39.	81	17	2
40.–54.	80	18	2
55+	78	19	3
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	78	16	6
20+	78	19	3
20+	82	17	1
Još uvijek studiram	88	10	2
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	74	20	6
S vremena na vrijeme	78	20	2
Gotovo nikada / Nikad	82	16	2
Subjektivna urbanizacija			
Seosko selo	77	20	3
Mali / srednji grad	79	19	2
Veliki grad	84	14	2
Slika EU-a			
Pozitivan	88	11	1
Neutral	78	19	3
Negativno	58	37	5

2. Prioriteti EU-a u zaštiti prirode

Obnova prirode kako bi se nadoknadila šteta prouzročena ljudskim aktivnostima i osiguravanje zaštite prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture smatraju se prioritetima EU-a u zaštiti prirode.

Na pitanje koje bi glavne mjere EU trebao dati prednost zaštiti prirode, najodabranija mjera bila je jačanje pravila o očuvanju prirode i osiguravanje njihova poštovanja (24 %). Nakon toga slijedi obnova prirode i osiguravanje zaštite prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture (obje 22 %). Neznatno zaostajanje znači bolje informiranje građana o važnosti prirode (16 %) i proširenje područja u kojima je priroda zaštićena (15 %).

QB13a. Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode? Prvo? (EU27) (%)

Na pitanje o mjerama kojima bi EU trebao dati prednost u zaštiti prirode¹⁰ dvije mjere dijele prvo stajalište. 45 % ispitanika navodi „obnoviti prirodu kako bi se nadoknadila šteta prouzročena ljudskim aktivnostima”, a sličan udio od 45 % predlaže osiguravanje zaštite prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture.

Nešto manji udio ispitanika smatra da bi EU trebao ojačati pravila o očuvanju prirode i osigurati njihovo poštovanje. 31 % ispitanika želi da EU „proširi područja u kojima je priroda zaštićena”, a 30 % želi da EU „bolje informira građane o važnosti prirode”.

Obnova prirode radi naknade štete prouzročene ljudskim aktivnostima na vrhu je popisa na razini EU-a i zauzima prvo ili zajedničko mjesto u 12 država članica, a najznačajnije u Njemačkoj i Bugarskoj (svaka 55 %). Ta je stavka na drugom ili trećem mjestu u preostalim državama članicama, osim Luksemburga (39 %), gdje je na četvrtom mjestu.

Osiguravanje zaštite prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture na zajedničkom je prvom mjestu na razini EU-a za ispitanike u devet država članica, uključujući

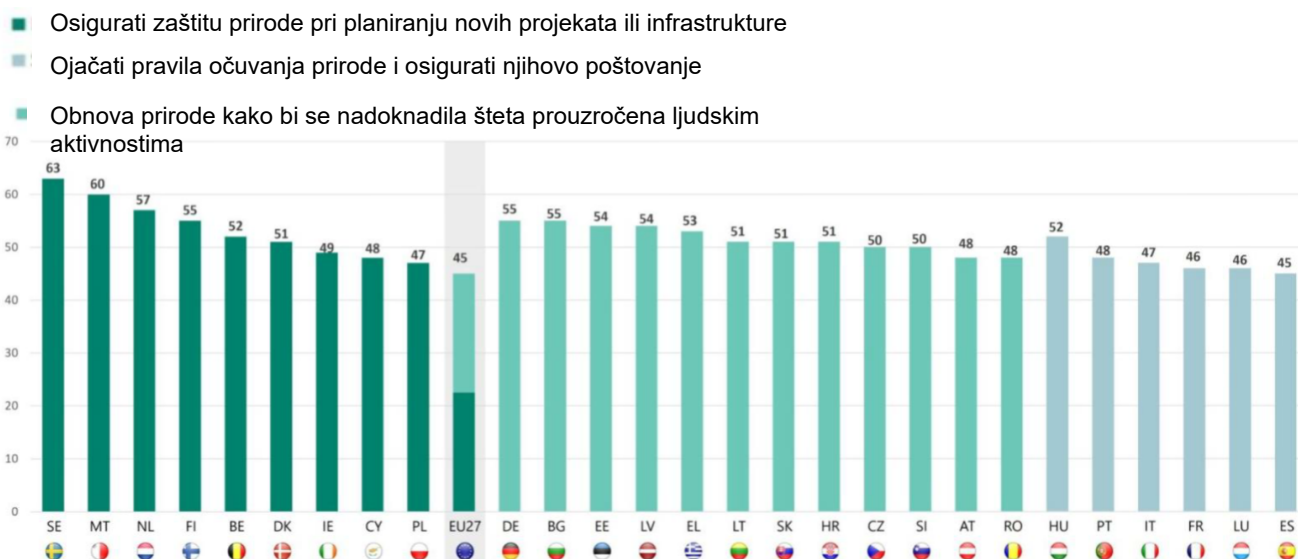
deset ispitanika to smatra prioritetom. To je drugo ili treće mjesto u preostalim 18 država članica.

Jačanje pravila o očuvanju prirode i osiguravanje njihova poštovanja zauzima drugo mjesto na razini EU-a, ali prvo u šest država članica, uključujući, što je najvažnije, Mađarsku (52 %) i Portugal (48 %). Udio je visok i u Švedskoj (55 %), Nizozemskoj i Finskoj (svaka 51 %), gdje je ta izjava na drugom mjestu. Proširenje područja u kojima je priroda zaštićena zauzima treće mjesto na razini EU-a, drugo u Rumunjskoj (38 %), a zajedničko treće na Cipru (36 %) s pojačanim pravilima o očuvanju prirode i osiguravanjem njihova poštovanja te u Češkoj (28 %). Ova stavka nije među prva tri u bilo kojoj drugoj zemlji. Bolje informirati građane o važnosti prirode na drugom mjestu u Irskoj (40 %) i Rumunjskoj (38 %), zajedno s još dvije stavke, odnosno „proširiti područja u kojima je priroda zaštićena” i „ojačati pravila o očuvanju prirode i osigurati njihovo poštovanje”. Na drugom je kraju ljestvice Švedska, a manje od petine ispitanika spomenulo je tu stavku (18 %).

QB13T. Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode? Prvo? A onda? (EU27) (%)

QB13T. Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode? Prvo? A nakon toga? (% – Najčešći odgovor po zemljama)

Švedsku (63 %) i Maltu (60 %), gdje najmanje šest od

10 Četvrto tromjesečje: Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode? Prvo? A onda?

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da su nalazi općenito dosljedni u različitim sociodemografskim skupinama, iako postoje neke manje razlike za neke stavke.

Oni koji su najdulje sudjelovali u redovitom obrazovanju najvjerojatnije će spomenuti „jačanje pravila o očuvanju prirode i osiguravanje njihova poštovanja” (47 % u odnosu na 41 %–43 %) i „osiguravanje zaštite prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture” (49 % u odnosu na 41 %–43 %). Isti se obrazac primjenjuje na rukovoditelje (51 %, odnosno 49 %) i one koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u (po 47 %).

S druge strane, vjerojatnije je da će oni koji imaju negativnu predodžbu o EU-u spomenuti „obnoviti prirodu kako bi nadoknadili štetu uzrokovanu ljudskim aktivnostima” (49 % naspram svakih 45 %) i „proširiti područja u kojima je priroda zaštićena” (34 %, 29 % – 32 %).

QB13T. Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode? Prvo? A nakon toga? (%)

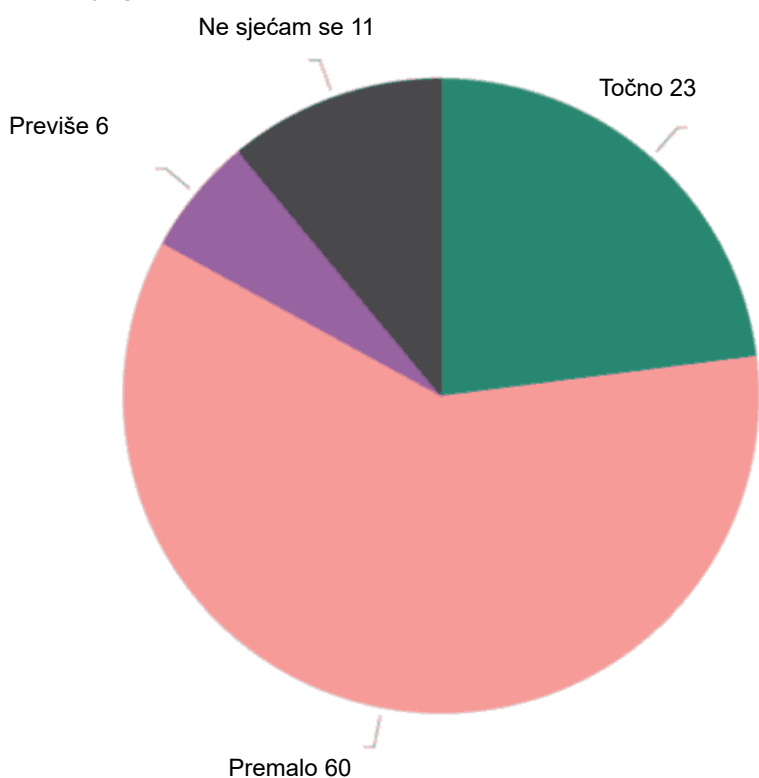
	Obnova prirode kako bi se nadoknadila šteta prouzročena ljudskim aktivnostima	Osigurati zaštitu prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture	Ojačati pravila očuvanja prirode i osigurati njihovo poštovanje	Proširiti područja u kojima je priroda zaštićena	Bolje informirati građane o utjecaju prirode
EU27	45	45	44	31	30
Rod					
Čovjek	45	45	46	30	31
žena	46	45	43	32	30
Dob					
od 15. do 24.	43	44	47	33	31
25.–39.	46	46	44	31	30
40.–54.	46	45	45	31	30
55+	46	44	43	30	31
Edukacija (kraj)					
15- i 19.	45	41	41	31	34
20+	47	43	43	31	32
Još uvijek studiram	45	49	47	30	27
Još uvijek studiram	42	46	48	33	29
Društveno-profesionalna kategorija					
Samozaposlena osoba	43	45	44	32	32
Rukovoditelji	43	49	51	28	28
Ostali bijeli ovratnici	47	48	45	30	28
Ručni radnici	49	43	44	31	30
Kućne osobe	44	40	37	36	36
Nezaposleni	45	37	39	35	38
U mirovini	45	44	43	30	31
Studenti	41	47	47	33	29
Poteškoće s plaćanjem računa					
Većinu vremena	44	47	42	29	30
S vremena na vrijeme	47	43	43	32	32
Gotovo nikada / Nikad	45	46	45	30	30
Slika EU-a					
Pozitivan	45	47	47	29	30
Neutral	45	44	43	32	31
Negativno	49	41	37	34	30

3. Javno financiranje za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo

Šest od deset Europljana smatra da iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji nije dovoljan.

Na pitanje je li javno financiranje za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo „dovoljno”, „pravedno” ili „previše”,¹¹60 % ispitanika smatra da iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji nije dovoljan. Nešto više od petine ispitanika (23 %) smatra da je javno financiranje ispravno, a 6 % da je previše. Važno je napomenuti da je više od desetine ispitanika odgovorilo „ne znam” ili nije odgovorilo na to pitanje.

QB5. Smatrate li da je iznos javnog financiranja za potporu prijelazu na zelenije gospodarstvo u (NAŠOJ ZEMLJI)...? (EU27) (%)

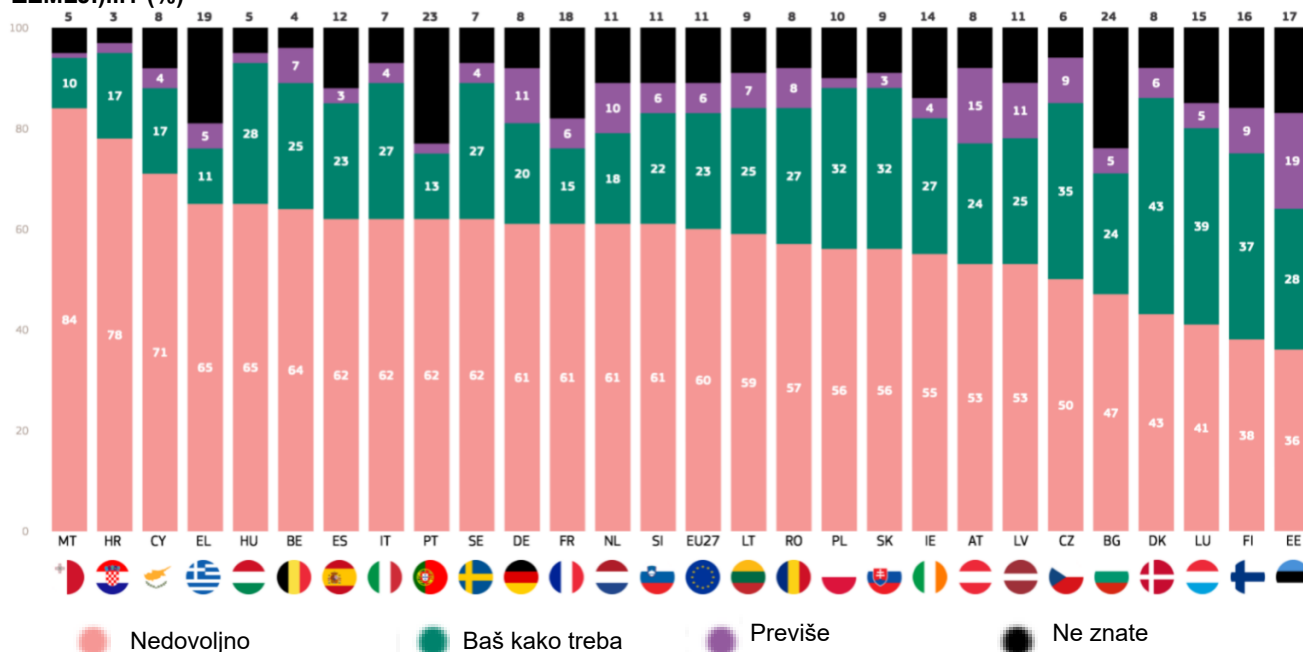

¹¹ QB5. Smatrate li da je iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u (NAŠOJ ZEMLJI)...?

U 26 država članica većina ispitanika smatra da iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji nije dovoljan. Međutim, omjeri se znatno razlikuju među državama članicama.

Najveći udio ispitanika koji smatraju da financiranje nije dovoljno nalazi se u Malti (84 %), Hrvatskoj (74 %) i Cipru (71 %), dok je najmanji udio ispitanika s ovim mišljenjem u Estoniji (36 %) i Finskoj (38 %). Javno mnijenje u Danskoj ravnomjerno je podijeljeno (43 % „nedovoljno” naspram 43 % „pravedno ispravno” i 6 % „previše”).

QB5. Smatrate li da je iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u (NAŠOJ ZEMLJI)...? (%)

Udio ispitanika koji smatraju da je iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji upravo u pravu kreće se od visokih 43 % u Danskoj i 39 % u Luksemburgu do otprilike jednog od deset ispitanika na Malti (10 %) i u Grčkoj (11 %), gdje su udjeli najniži. U šest država članica taj je udio veći od trideset posto.

Relativno mali broj ispitanika smatra da je iznos javnog financiranja za potporu prelasku na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji previsok, a najveći udio tih ispitanika nalazi se u Estoniji (19 %), Austriji (15 %), Njemačkoj i Latviji (11 %), gdje se više od desetine ispitanika tako osjeća.

Važno je napomenuti da u 14 država članica najmanje jedna desetina ispitanika tvrdi da ne zna ili ne daje odgovor. Udio tih ispitanika najveći je u Bugarskoj (24 %) i Portugalu (23 %), gdje čine više od petine ispitanika.

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da su nalazi općenito dosljedni u različitim sociodemografskim skupinama. Međutim, ispitanici koji su ostali u redovnom obrazovanju do dobi od 20 ili više godina vjerojatnije će smatrati da je javno financiranje za potporu prijelazu na zelenije gospodarstvo u njihovoj zemlji prenisko (62 %) od onih koji su ranije završili obrazovanje (53 % – 60 %). Isti se obrazac primjenjuje na rukovoditelje (66 % u odnosu na 54 % – 62 %) i one koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u (62 %) u usporedbi s onima koji imaju negativnu predodžbu (55 %).

Pitanje 5.: Smatrate li da je iznos javnog financiranja za potporu prijelazu na zelenije gospodarstvo u (NAŠOJ ZEMLJI)...? (% – EU)

	Baš kako treba	Nedovoljno	Previše	Ne znate
EU27	23	60	6	11
Rod				
Čovjek	25	58	7	10
žena	22	61	5	12
Dob				
od 15. do 24.	23	61	5	11
25.–39.	24	61	6	9
40.–54.	25	61	7	7
55+	21	58	7	14
Edukacija (kraj)				
15- i 19.	22	53	6	19
20+	23	60	7	10
Još uvijek studiram	26	62	2	10
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	24	59	8	9
Rukovoditelji	23	66	5	6
Ostali bijeli ovratnici	26	61	5	8
Ručni radnici	24	59	7	10
Kućne osobe	20	58	7	15
Nezaposleni	20	54	9	17
U mirovini	21	58	6	15
Studenti	24	62	4	10
Poteškoće s plaćanjem računa				
Većinu vremena	16	61	7	16
S vremena na vrijeme	22	60	8	10
Gotovo nikada / Nikad	25	59	5	11
Slika EU-a				
Pozitivan	26	62	3	9
Neutral	22	60	6	12
Negativno	16	55	16	13

4. Odgovornost za čišćenje zagađenja

Više od 90 % Europljana smatra da bi poduzeća trebala snositi troškove čišćenja svojeg onečišćenja.

Kad je riječ o troškovima čišćenja onečišćenja,¹²92 % ispitanika slaže se s tvrdnjom da bi poduzeća trebala platiti troškove čišćenja svojeg onečišćenja, uključujući 59 % onih koji se u potpunosti slažu i 33 % onih koji se obično slažu. 7 % ispitanika ne slaže se s tom tvrdnjom, 60 % uglavnom se ne slaže, a 1 % uopće se ne slaže).

Gotovo tri četvrtine ispitanika (74 %) slaže se s tvrdnjom da bi javna tijela trebala platiti troškove čišćenja onečišćenja, uključujući 30 % ispitanika koji se u potpunosti slažu i 44 % koji se obično slažu. S druge strane, 23 % ispitanika ne slaže se (16 % uglavnom se ne slaže, a 7 % uopće se ne slaže). 3 % ispitanika „ne zna” ili ne daje odgovor na to pitanje.

Četvrto tromjesečje. Navedite u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o troškovima čišćenja onečišćenja (EU27) (%)

Poduzeća bi trebala snositi troškove čišćenja svojeg onečišćenja

Javna tijela trebala bi snositi troškove čišćenja onečišćenja

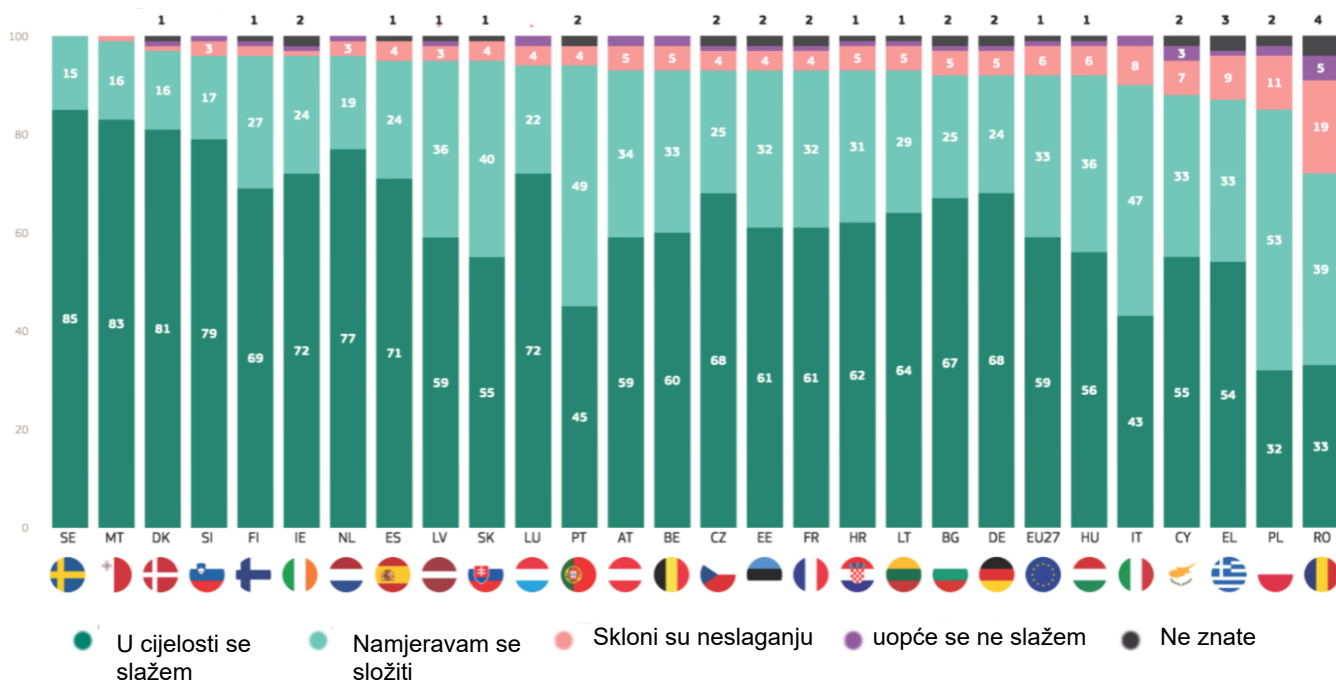

- U cijelosti se slažem
- Namjeravam se složiti
- Skloni su neslaganju
- uopće se ne slažem
- Ne znate

12 Četvrto tromjesečje: U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o troškovima čišćenja onečišćenja? 1. Javna tijela trebala bi snositi troškove čišćenja onečišćenja, 2. Poduzeća bi trebala snositi troškove čišćenja svojeg onečišćenja

U svih 27 država članica više od sedam od deset ispitanika smatra da bi poduzeća trebala platiti troškove čišćenja svojeg onečišćenja, s omjerima koji dosežu od najviših 100 % u Švedskoj i 99 % u Danskoj do 72 % u Rumunjskoj, 85 % u Poljskoj, 87 % u Grčkoj i 88 % na Cipru.

QB4.2. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o troškovima čišćenja onečišćenja – poduzeća bi trebala platiti troškove čišćenja svojeg onečišćenja (%)

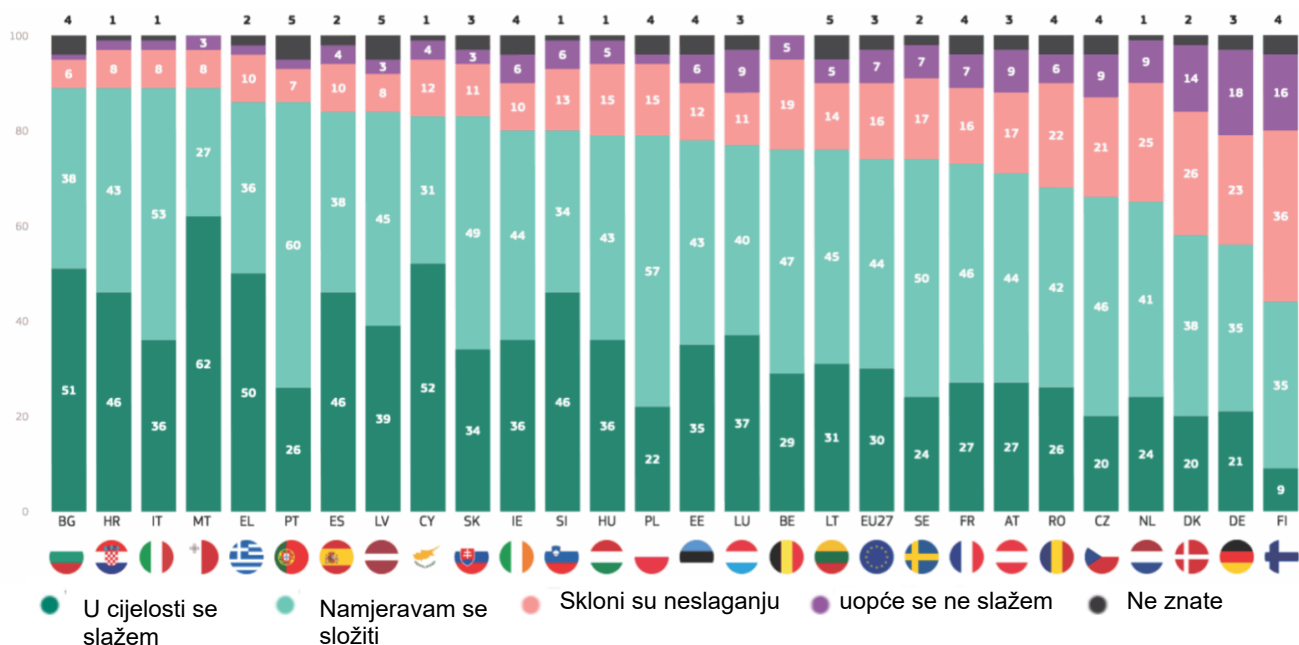

U osam država članica više od 70 % ispitanika u potpunosti se slaže s tom idejom, najviše u Švedskoj (85 %), Malti (83 %) i Danskoj (81 %), dok se za razliku od toga samo 32 % u Poljskoj i 33 % u Rumunjskoj u potpunosti slaže s tom idejom.

Udio ispitanika koji se ne slažu najveći je u Rumunjskoj (24 %). U još četiri države članice najmanje se desetina ispitanika ne slaže: Poljska (13 %), Grčka, Cipar i Italija (10 %)

U 26 država članica većina ispitanika slaže se s tvrdnjom da bi javna tijela trebala snositi troškove čišćenja onečišćenja. Unutar te skupine država članica udjeli se znatno razlikuju. Najviše su zabilježene u Bugarskoj, Hrvatskoj, Italiji i Malti (89 %), a najniže u Njemačkoj (56 %) i Danskoj (58 %). U Finskoj to mišljenje zastupa manji broj ispitanika: 44 % ispitanika slaže se s mišljenjem, a 52 % ne slaže se s mišljenjem.

QB4.1. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o načinu čišćenja onečišćenja – javna tijela trebala bi platiti troškove čišćenja onečišćenja (%)

Udio ispitanika koji se u potpunosti slažu s tom tvrdnjom posebno je visok u Malti (62 %) i Cipru (52 %), gdje se više od polovine ispitanika u potpunosti slaže s tom tvrdnjom.

S druge strane, više od trećine ispitanika ne slaže se s tom tvrdnjom. U Finskoj se većina (52 %) ne slaže, a 41 % njemačkih, 40 % danskih i 34 % nizozemskih ispitanika ne slaže se s tim.

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje sljedeće:

Mlađi ispitanici vjerojatnije će smatrati da bi javna tijela trebala platiti troškove čišćenja onečišćenja (80 %) u usporedbi s drugim dobnim skupinama (70 % – 76 %). Vjerojatnije je da će to reći i studenti (78 %) i osobe koje stanuju u kućanstvu (76 %) nego druge profesionalne skupine. Isti se obrazac primjenjuje na one koji žive u velikim gradovima (78 %), posebno u usporedbi s onima koji žive u ruralnim selima (71 %). Naposljetku, i oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u (77 %) slažu se s tom izjavom, a ne oni koji imaju negativnu predodžbu (67 %).

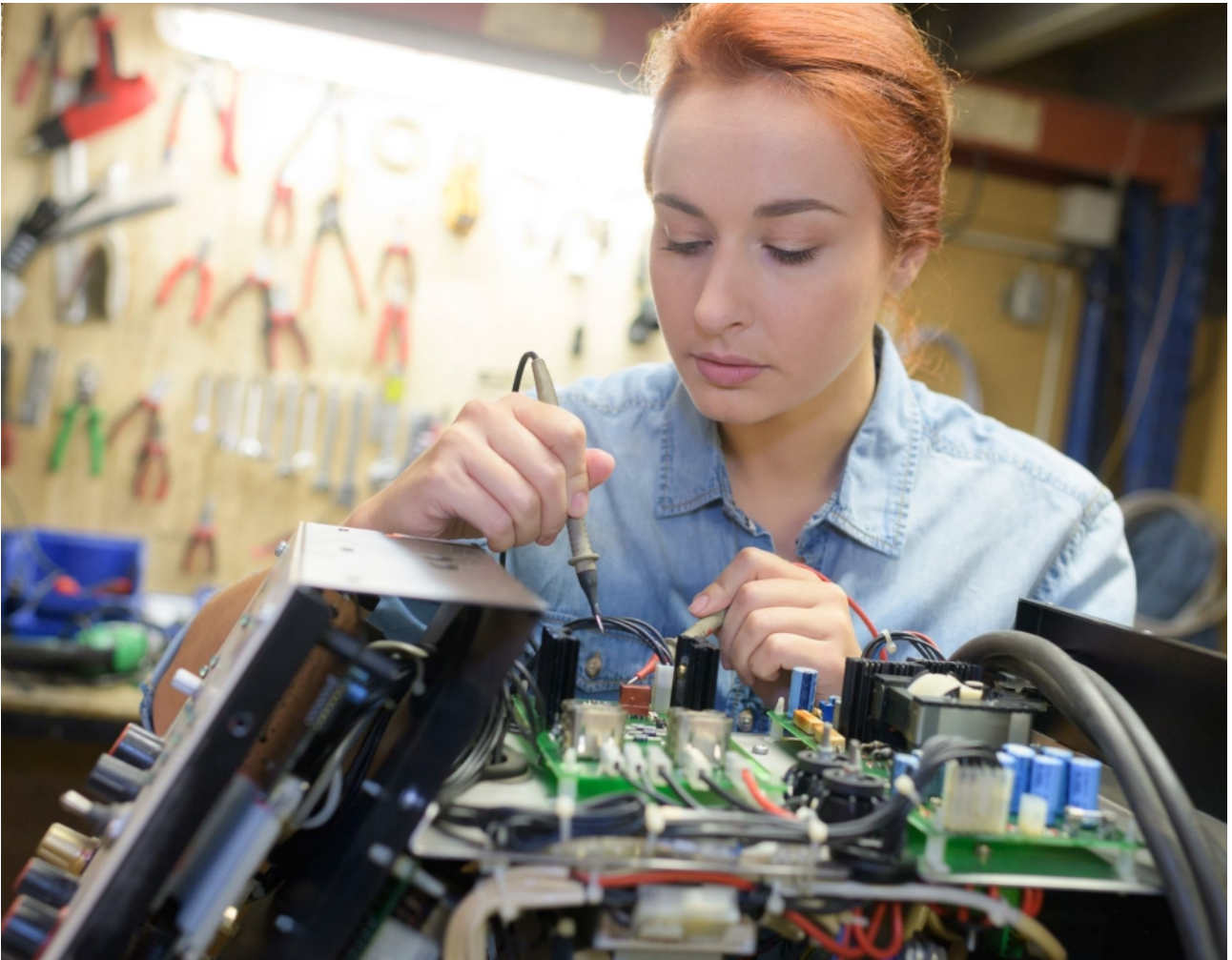
Obrasci odgovora još su dosljedniji kada je riječ o odgovornosti poduzeća. Najveće su razlike između ispitanika koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u i onih koji je nemaju. 95 % ispitanika smatra da bi poduzeća trebala platiti troškove čišćenja svojeg onečišćenja, dok to čini samo 87 % ispitanika s negativnom predodžbom.

Pitanje br. 4.1. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o troškovima čišćenja onečišćenja Javna tijela trebala bi platiti troškove čišćenja onečišćenja (% - EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	74	23	3
Rod			
Čovjek	71	26	3
žena	76	21	3
Dob			
od 15. do 24.	80	17	3
25.–39.	76	22	2
40.–54.	74	24	2
55+	70	26	4
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	73	22	5
20+	76	21	3
Još uvijek studiram	70	28	2
Još uvijek studiram	79	18	3
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	76	22	2
Rukovoditelji	71	27	2
Ostali bijeli ovratnici	77	21	2
Ručni radnici	74	24	2
Kućne osobe	76	19	5
Nezaposleni	76	20	4
U mirovini	71	25	4
Studenti	78	19	3
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	71	26	3
S vremena na vrijeme	74	24	2
Gotovo nikad/nikad	78	19	3
Slika EU-a			
Pozitivan	77	21	2
Neutral	74	23	3
Negativno	67	30	3

Pitanje B4.2. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama o troškovima čišćenja onečišćenja Poduzeća bi trebala platiti troškove čišćenja svojeg onečišćenja (% - EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	92	7	1
Rod			
Čovjek	92	7	1
žena	91	7	2
Dob			
od 15. do 24.	91	8	1
25.–39.	90	9	1
40.–54.	91	8	1
55+	92	6	2
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	89	8	3
20+	91	8	1
Još uvijek studiram	92	7	1
Još uvijek studiram	94	5	1
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	90	9	1
Rukovoditelji	93	6	1
Ostali bijeli ovratnici	92	7	1
Ručni radnici	90	9	1
Kućne osobe	90	8	2
Nezaposleni	90	8	2
U mirovini	92	6	2
Studenti	92	7	1
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	90	8	2
S vremena na vrijeme	92	7	1
Gotovo nikada / Nikad	92	6	2
Slika EU-a			
Pozitivan	95	5	0
Neutral	89	9	2
Negativno	87	11	2

III. Zeleno i kružno gospodarstvo

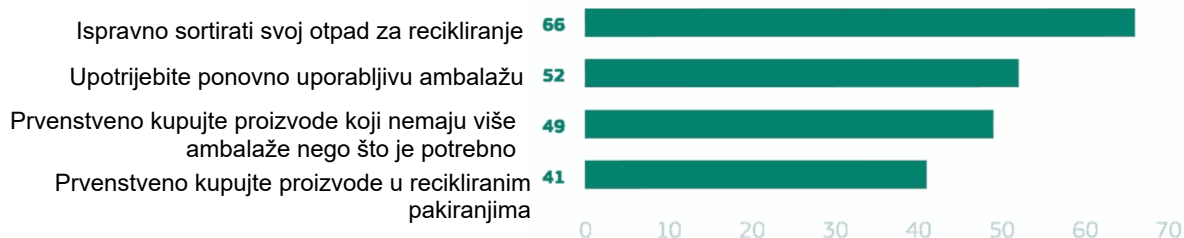
Treće poglavlje usmjereno je na napore građana da smanje otpad, njihovu percepciju najproblematičnijih vrsta otpada i njihovu spremnost da plate više za održive proizvode.

1. Mjere građana za smanjenje otpada

Više od polovine Europljana razmotrilo bi ispravno razvrstavanje svojeg otpada ili upotrebu ponovno uporabljive ambalaže kako bi se smanjila količina otpada.

Na pitanje što bi ispitanici osobno učinili da smanje količinu otpada¹³ većina ispitanika izjavila je da bi ispravno razvrstali svoj otpad za recikliranje. Nakon toga slijedi upotreba ponovno uporabljive ambalaže i prvenstveno kupnja proizvoda koji nemaju više ambalaže nego što je potrebno. Zadnje dolazi prvenstveno kupnja proizvoda u recikliranim pakiranjima.

QB6. Što od navedenog smatrate da biste sami učinili kako biste smanjili količinu otpada? Odaberite sve opcije koje se primjenjuju na vas. (MULTIPLE ANSWERS MOGUĆE) (EU27) (%)

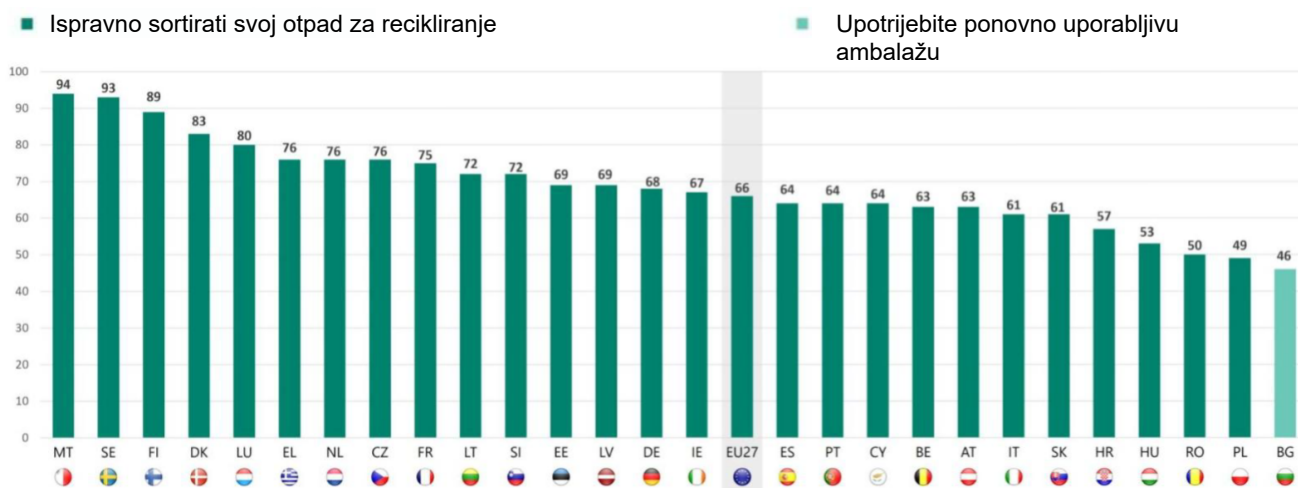

13 QB6. Što od navedenog smatrate da biste sami učinili kako biste smanjili količinu otpada?

„Ispravno razvrstavanje mogjeg otpada” najčešće je odabrana mjera u 26 država članica. Najviše ih je odabrano na Malti (94 %) i u Švedskoj (93 %), gdje više od devet od deset ispitanika navodi da bi razmotrili ispravno razvrstavanje otpada. Udio je najniži u Bugarskoj (40 %), gdje je ta mjera na drugom mjestu.

„Korištenje ponovno uporabljive ambalaže” na drugom je mjestu na razini EU-a i na prvom mjestu u Bugarskoj (46 %). U svim ostalim državama članicama ta je stavka na drugom ili trećem mjestu. Udjeli su posebno visoki u Švedskoj (82 %) i Malti (74 %).

QB6. Što od navedenog smatrate da biste sami učinili kako biste smanjili količinu otpada? Odaberite sve opcije koje se primjenjuju na vas. (MULTIPLE ANSWERS MOGUĆE) (% – Najpopularniji odgovor po državi)

„Primarna kupnja proizvoda koji nemaju više ambalaže nego što je potrebno” na drugom je ili trećem mjestu u 23 države članice, uključujući Švedsku (81 %) u kojoj se najviše spominje. U Cipru (28 %), Portugalu (29 %), Malti (33 %) i Litvi (34 %) ta se stavka ne nalazi među prva tri.

„Primarna kupnja proizvoda u recikliranim pakiranjima” na drugom je mjestu u Italiji (40 %) i treća je najčešće odabrana mjera u šest država članica, uključujući Grčku (53 %). Važno je napomenuti da Švedska (71 %) ima najveći udio ispitanika koji spominju tu stavku, iako se to pitanje ne nalazi među prva tri.

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da su obrasci odgovora uglavnom dosljedni među različitim sociodemografskim skupinama.

Neke manje razlike mogu se vidjeti kod onih koji su ostali u redovnom obrazovanju do dobi od 20 godina ili duže.

U toj je skupini vjerojatnije da će se sve spomenuti za pojedinačne mjere za smanjenje količine otpada. Taj isti obrazac primjenjuje se na rukovoditelje, a u manjoj mjeri i na samozaposlene osobe i studente. Na primjer, 55 % rukovoditelja izjavilo je da „prvenstveno kupuju proizvode koji nemaju više ambalaže nego što je potrebno”, u usporedbi s 43 % osoba koje stanuju u kući.

Ispitanici koji žive u velikim gradovima također imaju veću vjerojatnost da će spomenuti sve četiri akcije od onih koji žive u ruralnim područjima. Na primjer, 57 % osoba koje žive u urbanim područjima spominje „uporabu ponovno uporabljive ambalaže”, u usporedbi s 49 % osoba koje žive u ruralnim područjima.

Pitanje 6. Koje biste od sljedećih pitanja razmotrili kako biste sami smanjili količinu otpada? Odaberite sve opcije koje se primjenjuju na vas. (MULTIPLE ANSWERS MOGUĆE) (% – EU)

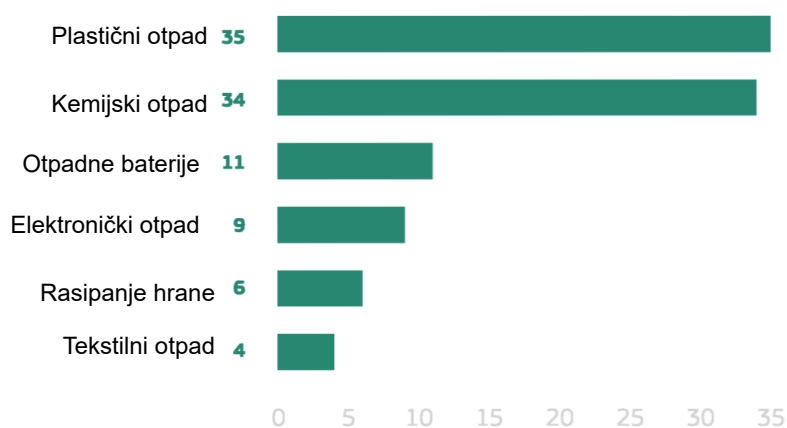
	Ispravno sortirati svoj otpad	Upotrijebite ponovno uporabljivu ambalažu	Prvenstveno kupujte proizvode koji nemaju više ambalaže nego što je potrebno	Prvenstveno kupujte proizvode u recikliranim pakiranjima
EU27	66	52	49	41
Edukacija (kraj)				
15- i 19.	64	45	41	35
20+	64	47	47	39
Još uvijek studiram	69	58	56	45
Još uvijek studiram	65	59	49	49
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	64	52	52	44
Rukovoditelji	67	55	55	47
Ostali bijeli ovratnici	65	54	51	43
Ručni radnici	64	49	47	38
Kućne osobe	64	41	43	35
Nezaposleni	67	50	49	35
U mirovini	68	50	49	40
Studenti	65	58	48	47
Subjektivna urbanizacija				
Seosko selo	63	49	47	38
Mali / srednji grad	67	50	47	40
Veliki grad	67	57	54	46

2. Najproblematičnije vrste otpada

Europljani smatraju da su plastični otpad i kemijski otpad najproblematičnije vrste otpada u njihovoj zemlji.

Na pitanje koja se vrsta otpada smatra najproblematičnijom ispitanici iz EU-a najčešće su odabrali plastični otpad (35 %) i kemijski otpad (34 %). Druge vrste otpada znatno zaostaju, nakon čega slijedi otpad od baterija (11 %), zatim elektronički otpad (9 %), otpad od hrane (6 %) i tekstilni otpad (4 %).

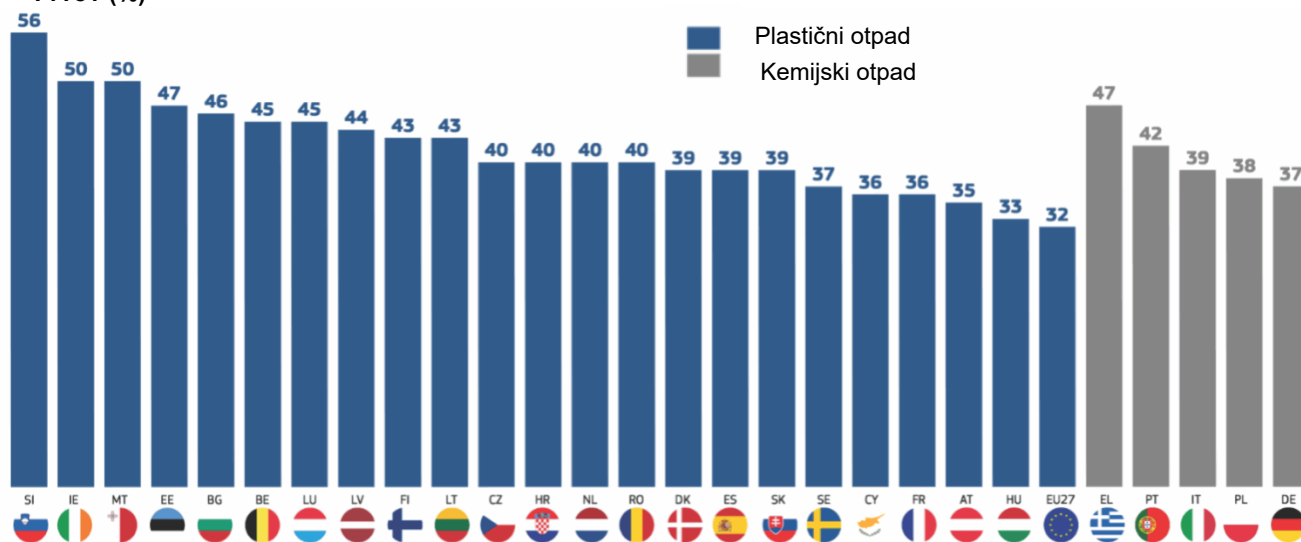
Pitanje 87.a Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematičnija (NAŠA ZEMLJA)? Prvo? (EU27) (%)

U 22 države članice plastični otpad smatra se najproblematičnijom vrstom otpada u njihovim zemljama. To je osobito slučaj u Sloveniji (56 %), Irskoj (50 %) i Malti (50 %).

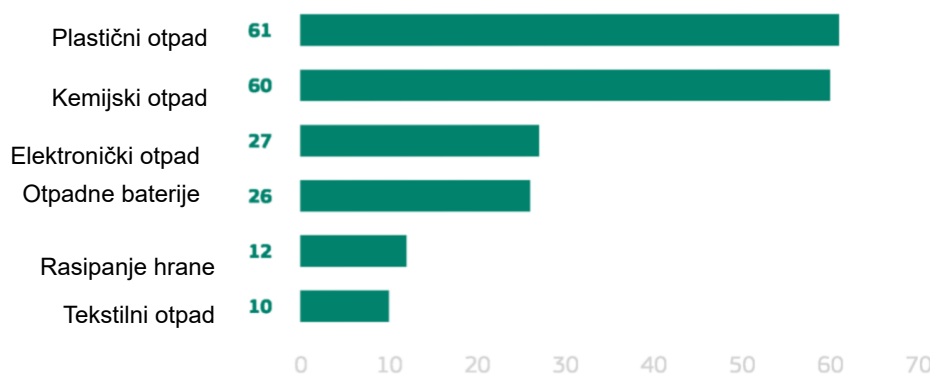
Kad je riječ o ostalih pet država članica, one su kemijski otpad smatrale najproblematičnijim. To se posebno odnosi na Grčku (47 %), Portugal (42 %) i Italiju (37 %).

QB7a. Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematičnija (NAŠA ZEMLJA)? Prvo? (%)

Kad je riječ o procjeni najproblematicnijih vrsta otpada u njihovoj zemlji,¹⁴ kad se od ispitanika traži da navedu dvije vrste, 61 % Europljana smatra plastični otpad najproblematicnijim ili drugim najproblematicnijim. Zatim slijedi kemijski otpad (60 %). Među njima znatno zaostaje elektronički otpad, koji je odabralo 27 % ispitanika, a slijedi ga baterijski otpad (26 %). Otprilike jedna desetina ispitanika spominje rasipanje hrane (12 %) i tekstilni otpad (10 %).

QB7T. Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematicnija u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? A onda? (EU27) (%)

¹⁴ Četvrto pitanje: 7. Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematicnija u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? A onda?

Plastični otpad zauzima prvo mjesto na razini EU-a i najčešće se spominje u 20 država članica, posebno u Sloveniji (75 %), Irskoj (74 %) i Belgiji (71 %), gdje ga je odabralo više od sedam od deset ispitanika. U Švedskoj (59 %) dijeli prvo mjesto s kemijskim otpadom. Plastični otpad zauzima drugo mjesto u preostalim sedam država članica.

Kemijski otpad na drugom je mjestu na razini EU-a, ali je na prvom mjestu u osam država članica, posebno u Grčkoj (73 %), gdje su udjeli najviši. Na drugom je mjestu u 18 država članica, a najviša je u Španjolskoj (64 %). Na trećem je mjestu u jednoj državi članici, Irskoj, gdje je nešto manje od trećine (32 %) smatra najvažnijom vrstom otpada u svojoj zemlji.

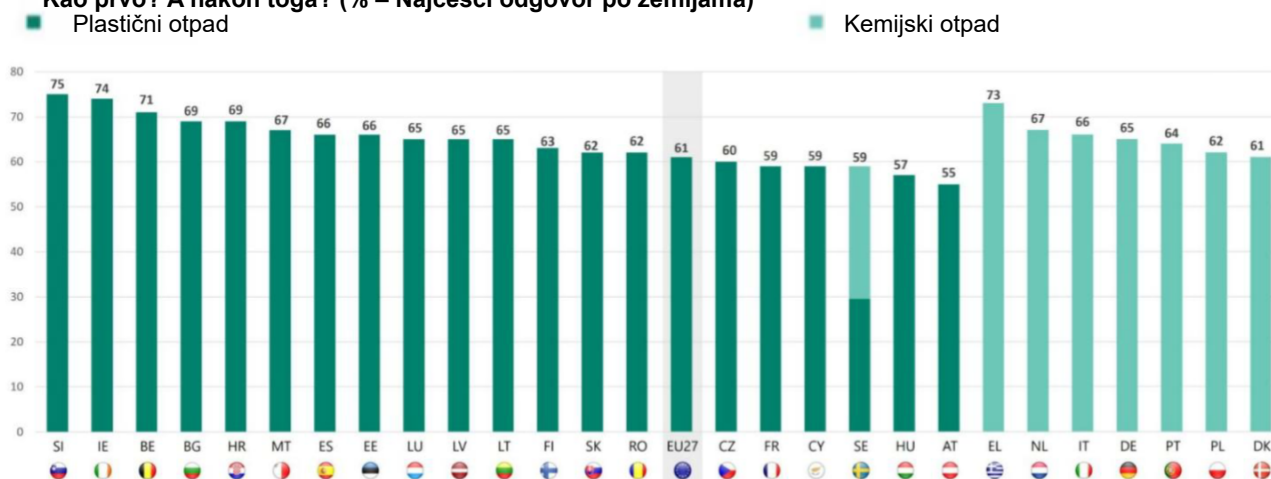
Elektronički otpad nalazi se na trećem mjestu na razini EU-a, a na drugom u Švedskoj (31 %). Elektronički otpad treća je najčešće spominjana vrsta otpada u 15 država članica. Ne nalazi se među prva tri u preostalim 11 država članica.

Otpad od baterija treća je najčešće spominjana vrsta otpada u devet država članica, uključujući Cipar (51 %), u kojem su udjeli najveći. Ne nalazi se među prva tri u preostalim 18 država članica. Na drugom kraju ljestvice samo 12 % ispitanika spominje tu vrstu otpada u Irskoj.

Rasipanje hrane na drugom je mjestu u Irskoj (38 %), gdje su udjeli najviši, a na trećem je mjestu u Rumunjskoj (31 %) i Bugarskoj (22 %). Ne nalazi se među prva tri u preostale 24 države članice. U šest država članica manje od desetine ispitanika spominje rasipanje hrane, a najmanji udio u Grčkoj (6 %).

Tekstilni otpad ni u jednoj državi članici nije među prva tri. Udio je najveći u Finskoj (21 %), gdje više od petine ispitanika smatra da je ta vrsta otpada najproblematičnija u njihovoj zemlji. Najmanji udio ispitanika zabilježen je u Grčkoj (3 %), Cipru (4 %), Njemačkoj (4 %) i Mađarskoj (5 %).

QB7T. Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematičnija u (NAŠOJ ZEMLJI)? Kao prvo? A nakon toga? (% – Najčešći odgovor po zemljama)

Analiza sociodemografskih podataka ne pokazuje značajne razlike prema spolu. Međutim, ispitanici u dobi od 55 i više godina češće spominju „kemijski otpad“ (63 %) nego druge dobne skupine (56 % – 59 %). Isto vrijedi i za one koji su napustili redovno obrazovanje najranije (64% naspram 59% - 61%). Umirovljeni (63 %) i samozaposleni (63 %) također su skloniji spominjanju kemijskog otpada od drugih kategorija zanimanja.

Vjerojatnije je da će osobe koje žive u ruralnim područjima spominjati „baterijski otpad“ i „kemijski otpad“ nego osobe koje žive u velikim gradovima (28 % odnosno 62 % u usporedbi s 22 % odnosno 59 %).

QB7T Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematičnija u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? A onda?

	Plastični otpad	Kemijski otpad	Elektronički otpad	Otpadne baterije	Rasipanje hrane	Tekstilni otpad
EU27	61	60	27	26	12	10
Dob						
od 15. do 24.	63	56	28	24	15	10
25.–39.	59	59	27	26	14	11
40.–54.	61	59	27	27	12	10
55+	62	63	26	26	10	8
Edukacija (kraj)						
15- i 19.	60	64	24	29	11	6
20+	62	61	25	27	12	9
Još uvijek studiram	61	59	29	25	12	11
Još uvijek studiram	61	58	30	24	13	11
Društveno-profesionalna kategorija						
Samozaposlena osoba	62	63	24	25	11	11
Rukovoditelji	60	59	29	26	12	11
Ostali bijeli ovratnici	60	59	27	27	13	11
Ručni radnici	60	60	26	28	14	9
Kućne osobe	63	63	24	26	10	9
Nezaposleni	63	54	26	28	12	10
U mirovini	63	63	26	25	10	8
Studenti	61	56	30	24	14	11
Subjektivna urbanizacija						
Seosko selo	61	62	26	28	11	9
Mali / srednji grad	61	60	27	28	11	10
Veliki grad	63	59	29	22	14	10

3. Spremnost na veće plaćanje održivih proizvoda

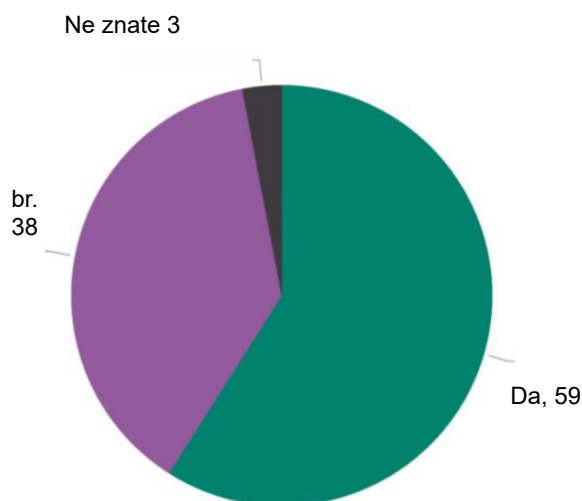
Gotovo šest od deset ispitanika spremno je platiti više za održive proizvode.

Na pitanje jesu li Europljani spremni platiti više za održive proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na okolišno održiv način,¹⁵ gotovo šest od deset ispitanika odgovorilo je „da” (59 %). Gotovo četiri od deset ispitanika odgovorilo je „ne” (38 %), a 3 % odgovorilo je „ne znam”.

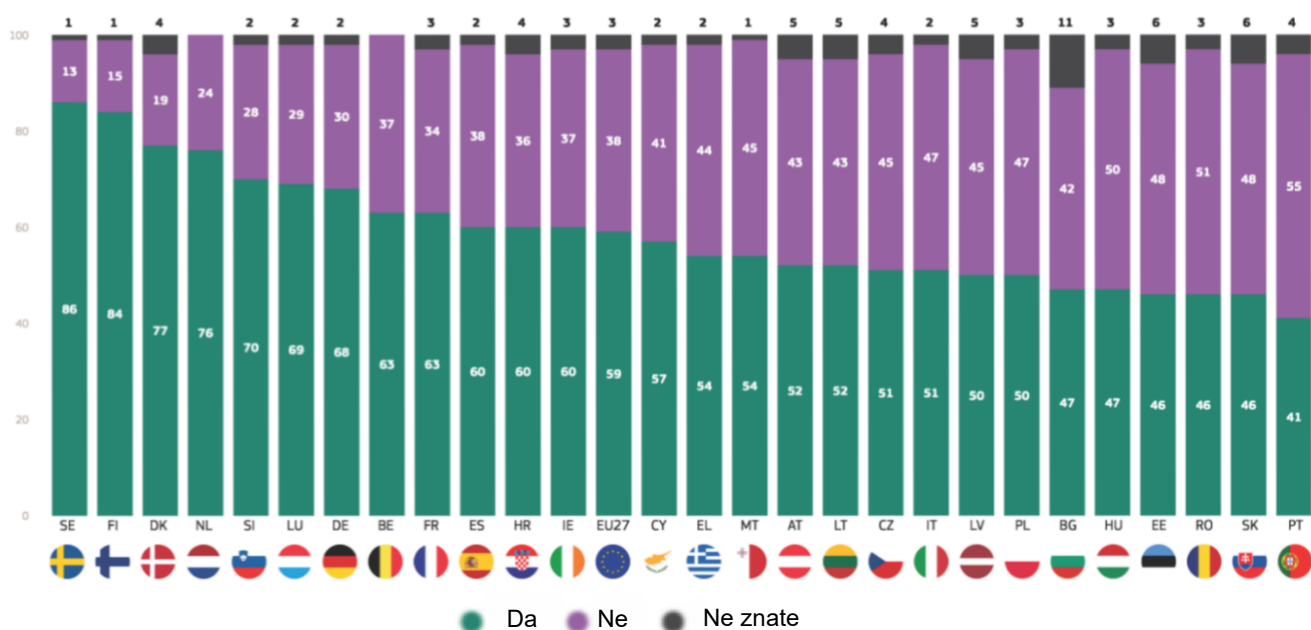
U 22 države članice većina ispitanika pristala bi platiti više za proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na okolišno održiv način pri kupnji proizvoda kao što su namještaj, tekstil ili elektronički uređaji. Međutim, unutar te skupine država članica udjeli se znatno razlikuju, od 86 % u Švedskoj i 84 % u Finskoj do 47 % u Bugarskoj.

Naprotiv, u pet država članica više ispitanika ne bi bilo spremno platiti više nego što bi bilo spremno platiti više – dosegivši većinu u Portugalu (55 % u Rumunjskoj (51 %) i Mađarskoj.).

QB8. Biste li pri kupnji proizvoda kao što su namještaj, tekstil ili elektronički uređaji bili spremni platiti više za proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na okolišno održiv način? (EU27) (%)

QB8. Kada kupujete proizvode kao što su namještaj, tekstil ili elektronički uređaji, biste li bili spremni platiti više za proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na okolišno održiv način? (%)

15 Četvrto pitanje:8. Kada kupujete proizvode kao što su namještaj, tekstil ili elektronički uređaji, biste li bili spremni platiti više za proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na okolišno održiv način?

Posebno izvješće Eurobarometra 550 Okoliš

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje vrlo male razlike prema spolu i dobi. Međutim, vjerojatnije je da će oni koji su najdulje ostali u redovnom obrazovanju platiti više za održive proizvode (69 %) od onih koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 15 godina ili prije (47 %). Isti se obrazac primjenjuje na rukovoditelje (67 %), posebno u usporedbi s osobama koje pružaju usluge u kućanstvu (47 %) i nezaposlenima (49 %).

Oni koji gotovo nikada ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa (65%) također imaju veću vjerojatnost da će to reći od onih koji većinu vremena imaju takve poteškoće (41%). Značajne razlike u obrascima odgovora mogu se uočiti i kod onih koji sebe smatraju višom klasom društva (79 %), gdje gotovo osam od deset ispitanika kaže 50, u usporedbi s onima koji sebe vide kao radničku klasu (50 %).

Kada kupujete proizvode kao što su namještaj, tekstil ili elektronički uređaji, biste li bili spremni platiti više za proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na ekološki održiv način? (% – EU)

	Da	Ne	Ne znate
EU27	59	38	3
Rod			
Čovjek	59	38	3
žena	60	38	2
Dob			
od 15. do 24.	61	37	2
25.–39.	60	37	3
40.–54.	59	39	2
55+	59	38	3
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	47	50	3
20+	55	42	3
Još uvijek studiram	69	29	2
	66	31	3
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	61	37	2
Rukovoditelji	67	31	2
Ostali bijeli ovratnici	61	36	3
Ručni radnici	55	42	3
Kućne osobe	47	51	2
Nezaposleni	49	47	4
U mirovini	60	37	3
Studenti	64	33	3
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	41	56	3
S vremena na vrijeme	51	46	3
Gotovo nikada / Nikad	65	33	2
Razmislite o pripadnosti			
radnička klasa	50	46	4
Donja srednja klasa	58	39	3
Srednja klasa	62	36	2
Gornja srednja klasa	73	26	1
Gornja klasa	79	21	0

IV. Opasne kemikalije

Četvrto poglavlje usmjereno je na percepciju napora koje Europska unija ulaže u zaštitu okoliša i ljudskog zdravlja od opasnih kemikalija. Zatim se zadubljuje u zabrinutosti oko opasnih kemikalija u vezi s okolišem, zdravljem i odlukama o kupnji. Naposljetku, izvješćuje o samoprijavljenom poznavanju PFAS-a i povezanim zabrinutostima u pogledu okoliša i zdravlja ljudi.

1. Zaštita okoliša EU-a od opasnih kemikalija

Više od polovine Europljana smatra da je stvarna razina zaštite zdravlja ljudi i okoliša od opasnih kemikalija preniska i da bi je trebalo povećati.

Većina (52 %) Europljana smatra da je trenutačna razina zaštite okoliša i ljudskog zdravlja od opasnih kemikalija u EU-u preniska i da bi je trebalo povećati.¹⁶ Više od trećine ispitanika (35 %) smatra da je trenutačna razina zaštite na odgovarajućoj razini, a 6 % smatra da je previsoka i da bi je trebalo smanjiti. Važno je napomenuti da udio ispitanika koji su odgovorili „ne znam” premašuje razinu ispitanika koji razinu zaštite smatraju previsokom.

QB9. Kako bi se zdravlje ljudi i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutačna razina zaštite u EU-u... (EU27) (%)

¹⁶ Četvrto tromjesečje9. Kako bi se zdravlje ljudi i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutačna razina zaštite u EU-u...?

U 21 državi članici većina smatra da je trenutna zaštita zdravlja ljudi i okoliša od opasnih kemikalija u EU-u preniska i da bi je trebalo povećati.

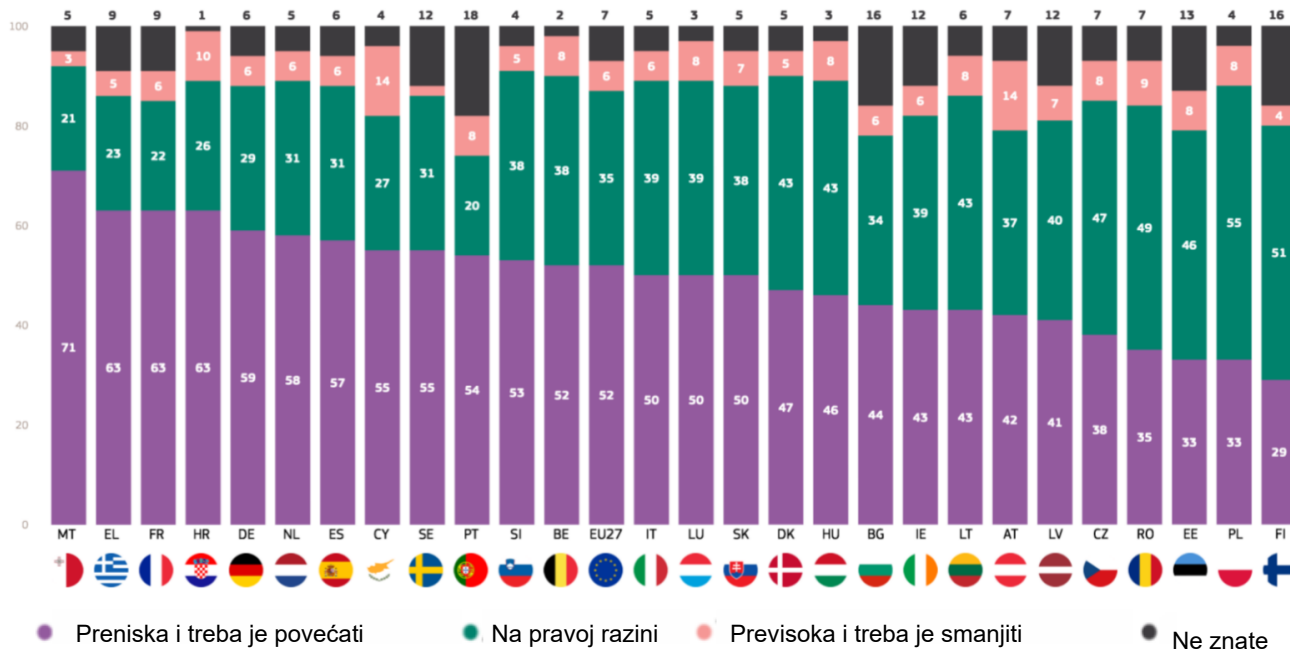
Međutim, unutar te skupine udjeli se znatno razlikuju, od 71 % na Malti i 63 % u Grčkoj do 41 % u Latviji (u odnosu na 40 % na desnoj razini) i 42 % u Austriji (u odnosu na 37 % na desnoj razini).

U dvjema državama članicama, Poljskoj (55 %) i Finskoj (51 %), većina ispitanika smatra da trenutna razina

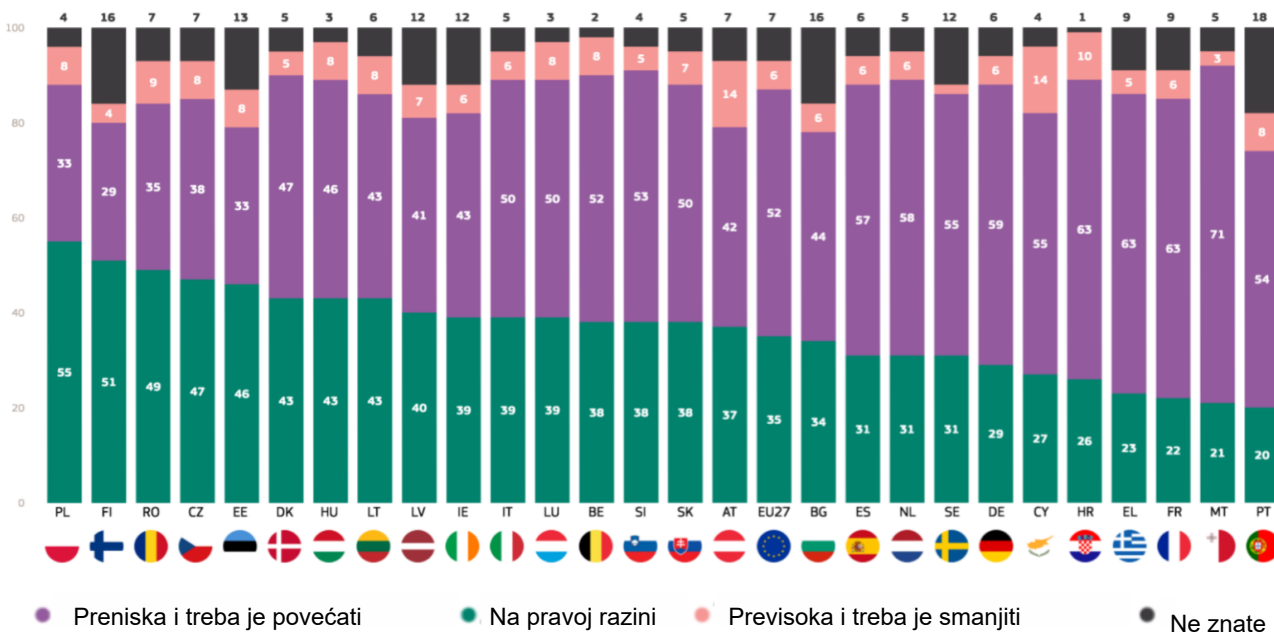
Rumunjskoj (49 %), Češkoj (47 %) i Estoniji (46 %), više ispitanika smatra da je riječ o pravu, a ne o preniskoj razini, ali nijedno od njih ne doseže većinu.

Mišljenja su u Litvi ravnomjerno podijeljena: 43 % „na pravoj razini” u odnosu na 43 % „prenisko i trebalo bi ga povećati”.

QB9. Kako bi se zdravlje ljudi i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutna razina zaštite u EU-u... (%)

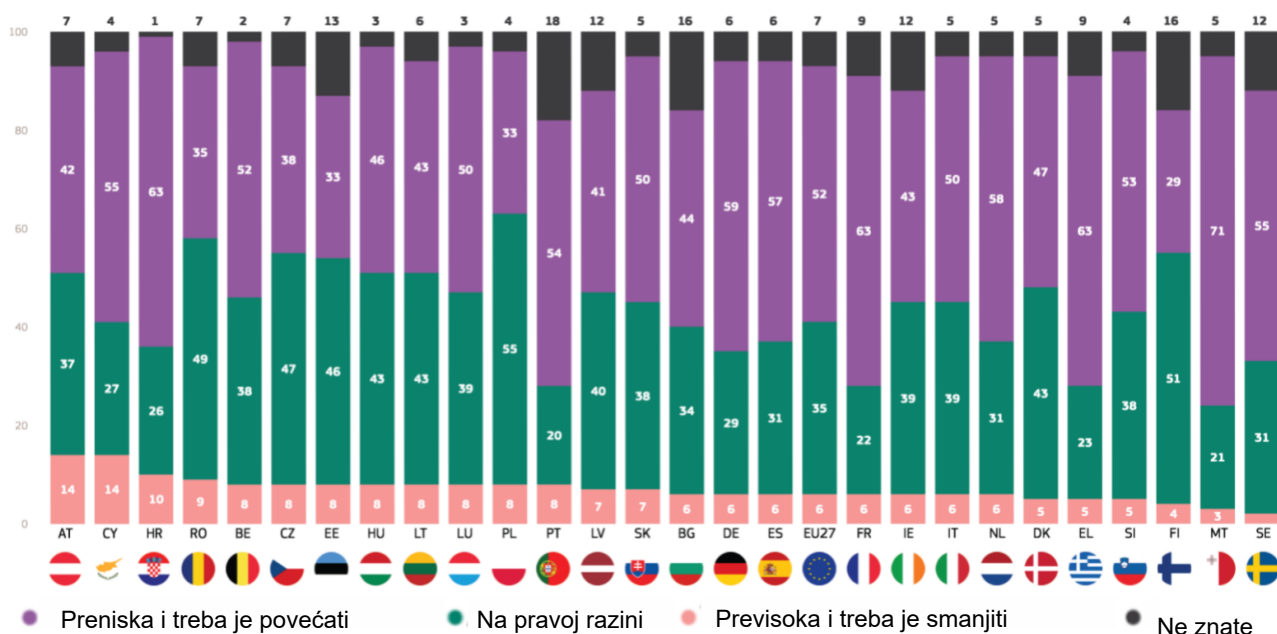
QB9. Kako bi se zdravlje ljudi i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutna razina zaštite u EU-u... (%)

zaštite odgovara pravu. U još trima državama članicama,

U Austriji, Cipru (svaki s 14 %) i Hrvatskoj (10 %) najmanje svaki deseti ispitanik smatra da je trenutačna razina zaštite previsoka i da bi je trebalo smanjiti. Naposljetku, važno je napomenuti da u Portugalu (18 %), Finskoj, Bugarskoj (svaka 16 %), Estoniji (13 %), Latviji, Irskoj i Švedskoj (svaka 12 %) više od desetine ispitanika tvrdi da ne zna.

QB9. Kako bi se zdravlje ljudi i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutačna razina zaštite u EU-u... (%)

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje dosljedne obrasce odgovora u različitim kategorijama. Međutim, vjerojatnije je da će stariji ispitanici smatrati da je zaštita zdravlja ljudi od opasnih kemikalija preniska. 55 % osoba starijih od 55 godina izjavilo je da ima 50 godina, u usporedbi s 48 % mlađih ispitanika. Nezaposleni se ističu s manjim udjelom koji se slaže s tom izjavom (46 % u usporedbi s 51 % – 56 % u drugim profesionalnim skupinama).

Pitanje 9. Kako bi se ljudsko zdravlje i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutna razina zaštite u EU-u... (% – EU)

	Preniska i treba je povećati	Na pravoj razini	Previsoka razina trebala bi se smanjiti	Ne znate
EU27	52	35	6	7
Dob				
od 15. do 24.	48	39	7	6
25.–39.	50	33	7	5
40.–54.	53	35	7	5
55+	55	31	5	9
Edukacija (kraj)				
15- i 19.	52	30	5	13
20+	52	34	8	6
Još uvijek studiram	53	36	6	5
51	37	6	6	
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	53	34	8	5
Rukovoditelji	52	38	6	4
Ostali bijeli ovratnici	51	38	6	5
Ručni radnici	51	36	7	6
Kućne osobe	55	29	8	8
Nezaposleni	46	35	7	12
U mirovini	55	30	6	9
Studenti	51	37	7	5

2. Zabrinutost zbog opasnih kemikalija

Više od 80 % Europljana zabrinuto je zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na njihovo zdravlje i okoliš.¹⁷

Velika većina ispitanika (84 %) kaže da su zabrinuti zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na njihovo zdravlje; 41 % ispitanika u potpunosti se slaže, a 43 % ih se slaže. Mali postotak (15%) kaže kako nisu zabrinuti.

U usporedbi s prethodnim istraživanjem provedenim 2019., udio ispitanika koji su zabrinuti zbog utjecaja štetnih kemikalija u proizvodima za svakodnevnu uporabu na njihovo zdravlje neznatno se smanjio, za jedan postotni bod, dok se udio onih koji nisu zabrinuti povećao simetrično. Iako je ukupna promjena mala, kad se promatra granularna razina, došlo je do smanjenja od četiri postotna boda među onima koji se „potpuno slažu” i povećanja od tri postotna boda među onima koji se „slažu”.

Isti udio Europljana (84 %) kaže da su zabrinuti zbog utjecaja štetnih kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš, uključujući 39 % koji se „potpuno slažu” da su zabrinuti. Opet, 15 posto ispitanika kaže da

Od 2019. udio ispitanika zabrinutih zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na okoliš naglo se smanjio za šest postotnih bodova, dok se udio onih koji nisu zabrinuti simetrično povećao. Konkretno, udio onih koji „potpuno pristaju” na zabrinutost smanjio se za devet postotnih bodova, dok se udio onih koji „namjeravaju pristati” na zabrinutost povećao za tri postotna boda. Kao rezultat toga, umjereni obrasci odgovora dobili su temelje za obje stavke, dok su se polariziraniji obrasci odgovora smanjili.

Gotovo tri četvrtine (72 %) Europljana izjavilo je da pri kupnji uzima u obzir kemijsku sigurnost proizvoda, uključujući 26 % koji se „potpuno slažu” s tom izjavom i 46 % koji se „slažu”. Nešto više od četvrtine ispitanika (27 %) ne slaže se, uključujući 6 % koji se „potpuno ne slažu”.

QB10. Sljedeće izjave odnose se na svakodnevne proizvode, kao što su tave, igračke i deterdženti za čišćenje. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama. {EU27} (%)

Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš

Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na vaše zdravlje

Prilikom kupnje uzimate u obzir kemijsku sigurnost proizvoda

● U cijelosti se slažem ● Namjeravam se složiti ● Skloni su neslaganju ● uopće se ne slažem ● Ne znate

nisu zabrinuti.

17 Četvrto tromjesečje10. Navedite u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava: 1. Zabrinuti ste zbog utjecaja kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš; 2. Zabrinuti ste zbog utjecaja kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na vaše zdravlje; 3. Prilikom kupnje uzimate u obzir kemijsku sigurnost proizvoda.

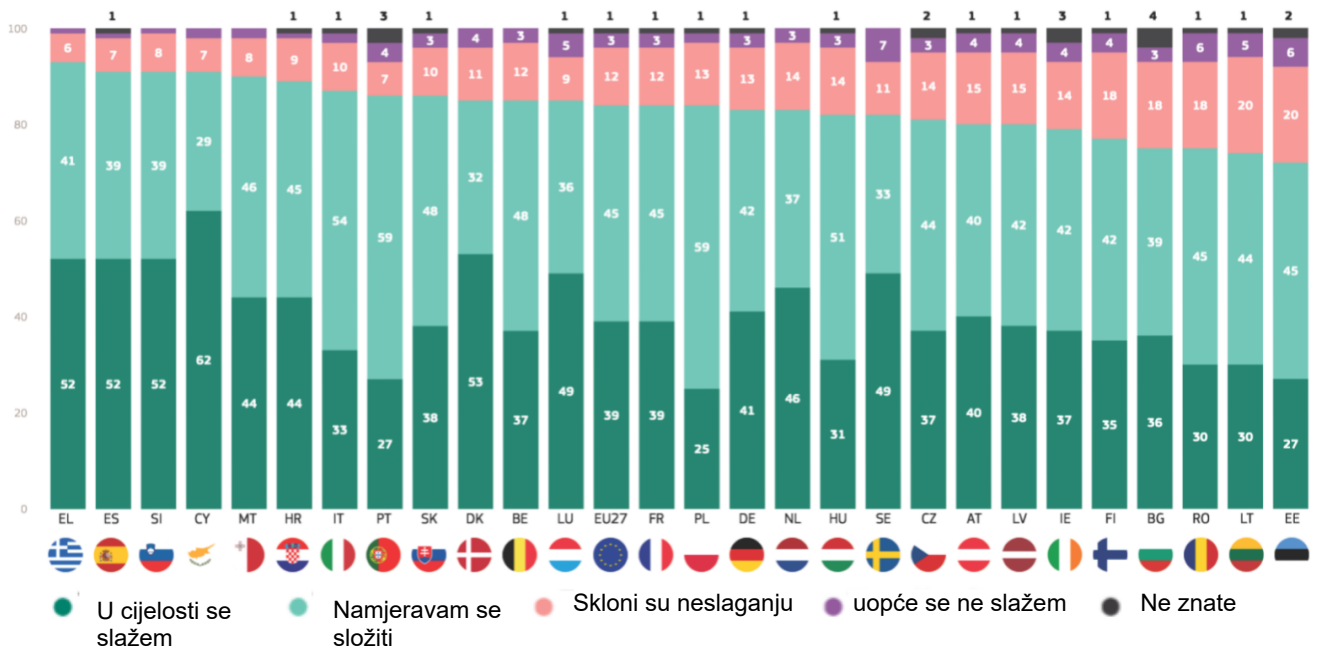
a) Zabrinutost zbog utjecaja štetnih kemikalija na okoliš

U svih 27 država članica više od sedam od deset ispitanika izjavilo je da su zabrinuti zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na okoliš. Udjeli se kreću od 93 % u Grčkoj i 91 % u Španjolskoj, Sloveniji i Cipru, gdje su najviši, do 72 % u Estoniji i 74 % u Litvi, gdje su najniži. U pet država članica više od polovine ispitanika „potpuno se slaže” s tom izjavom, osobito u Cipru (62 %).

S druge strane, u pet država članica najmanje petina ispitanika ne slaže se s tom tvrdnjom, osobito u Estoniji (26 %) i Litvi (25 %). Unatoč tome što je općenito vrlo visok, udio ispitanika koji su zabrinuti zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na okoliš smanjio se od 2019. u svih 27 država članica.

Smanjenje premašuje deset postotnih bodova u šest država članica, i to u Estoniji (72 %, -13), Bugarskoj (75 %, -12), Portugalu (86 %, -11), Luksemburgu (85 %, -10), Latviji (80 %, -10) i Irskoj (79 %, 10).

QB10.2. Sljedeće izjave odnose se na svakodnevne proizvode, kao što su tave, igračke i deterdženti za čišćenje. Navedite u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama: Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš (%)

b) Zabrinutost zbog utjecaja štetnih kemikalija na zdravlje

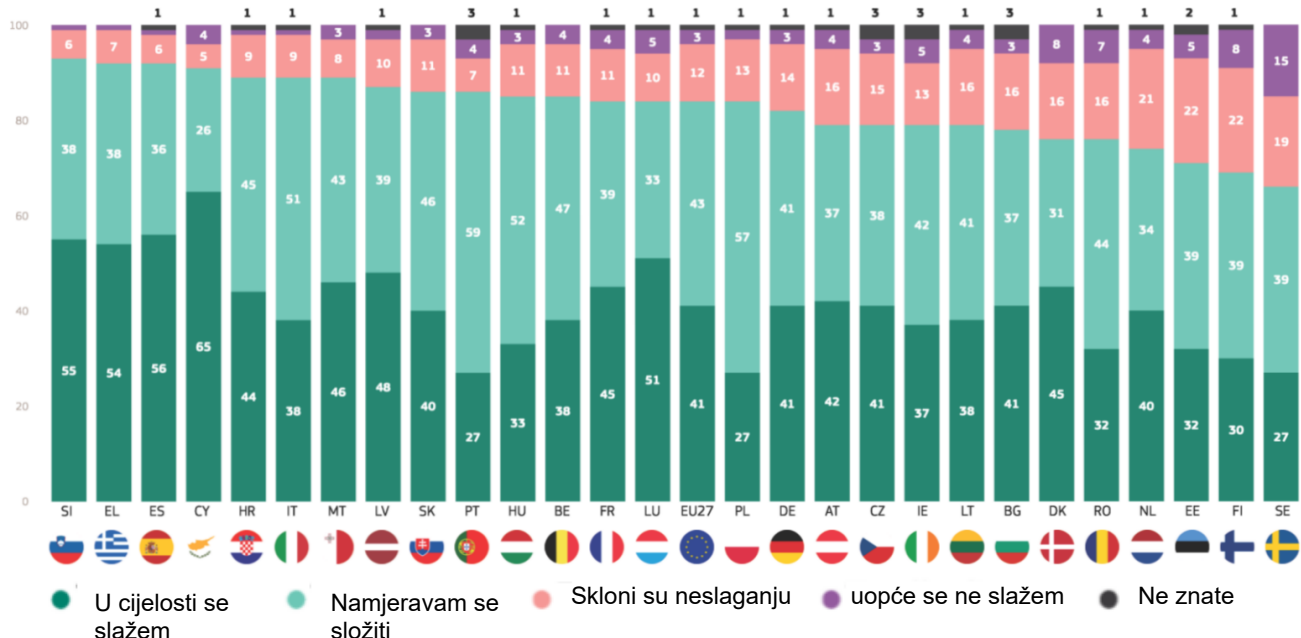
U svih 27 država članica najmanje dvije trećine ispitanika izjavilo je da su zabrinuti zbog utjecaja štetnih kemikalija u proizvodima za svakodnevnu uporabu na njihovo zdravlje. Udjeli se kreću od 93 % u Sloveniji, 92 % u Grčkoj i Španjolskoj, gdje su najviši, do 66 % u Švedskoj i 69 % u Finskoj, gdje je manje od sedam od deset ispitanika zabrinuto zbog toga. U pet država članica više od polovine ispitanika „potpuno se slaže” s tom izjavom, prije svega u Cipru (65 %).

S druge strane, u osam država članica najmanje petina ispitanika ne slaže se s tom tvrdnjom, uključujući 34 % u Švedskoj.

Od 2019. udio ispitanika zabrinutih zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na njihovo zdravlje povećao se u pet država članica, uključujući Nizozemsku (74 %, +3 postotna boda), dok su udjeli ostali nepromijenjeni u Italiji (89 %), Austriji (79 %) i Danskoj (76 %).

S druge strane, udjeli su se smanjili u preostalim 19 država članica, prije svega u Bugarskoj (78 %, -12) i Portugalu (86 %, -10).

QB10.3. Sljedeće izjave odnose se na svakodnevne proizvode, kao što su tave, igračke i deterdženti za čišćenje. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama.: - Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na vaše zdravlje (%)

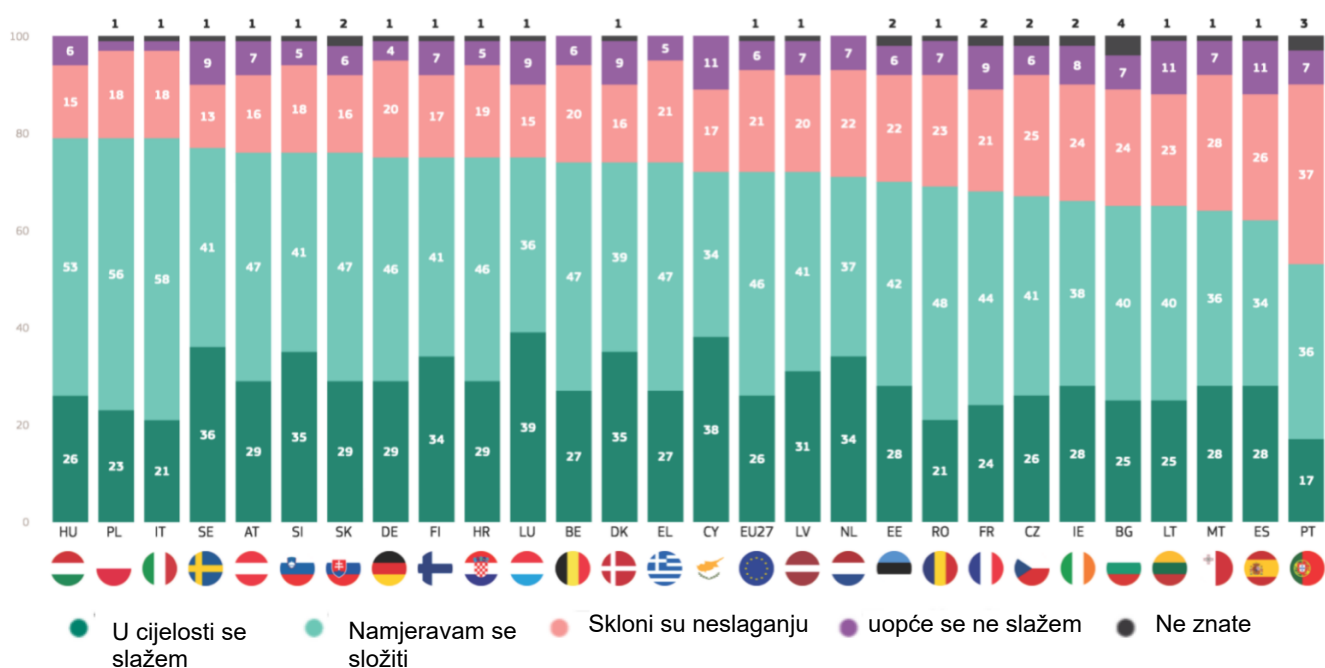

c) Računovodstvo kemijske sigurnosti proizvoda pri kupnji

U svih 27 država članica više od polovine ispitanika slaže se da pri kupnji uzima u obzir kemijsku sigurnost proizvoda. Udjeli se kreću od 79 % u Mađarskoj, Poljskoj i Italiji, gdje su najviši, do 53 % u Portugalu i 62 % u Španjolskoj, gdje su najniži. U osam država članica najmanje tri od deset ispitanika „potpuno se slaže” s tom tvrdnjom, osobito u Luksemburgu (39 %) i Cipru (38 %).

S druge strane, najmanje tri od deset ispitanika ne slaže se u devet država članica, posebno u Portugalu (44 %). Nadalje, u Španjolskoj, Cipru i Litvi više od jedne desetine ispitanika (svaki 11 %) u potpunosti se ne slaže s tom izjavom.

QB10.1. Sljedeće izjave odnose se na svakodnevne proizvode, kao što su tave, igračke i deterdženti za čišćenje. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama.: -U obzir uzimate kemijsku sigurnost proizvoda pri kupnji (%)

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da su stariji ispitanici i oni koji su ostali u redovnom obrazovanju do dobi od 20 godina vjerojatnije da će se složiti sa sve tri izjave od svojih kolega. Na primjer, 77 % onih koji su najduže proučavali uzima u obzir kemijsku sigurnost proizvoda pri kupnji, u usporedbi sa 66 % onih koji su napustili redovno obrazovanje u dobi od 15 godina ili ranije.

Isti obrazac odgovora odnosi se na one koji gotovo nikada ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa. Na primjer, 85 % ispitanika izjavilo je da su zabrinuti zbog utjecaja kemikalija u svakodnevnim proizvodima na njihovo zdravlje, u usporedbi s 80 % onih koji većinu vremena imaju takve poteškoće.

Vjerojatnije je i da će se oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u sustavno slagati oko svih triju izjava nego oni koji imaju negativnu predodžbu. Na primjer, 89 % njih zabrinuto je zbog utjecaja štetnih kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš, u usporedbi sa 77 % onih koji imaju negativnu predodžbu o EU-u.

Sljedeće izjave odnose se na svakodnevne proizvode, kao što su tave, igračke i deterdženti za čišćenje. Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama. (% – ukupno „slažem se”)

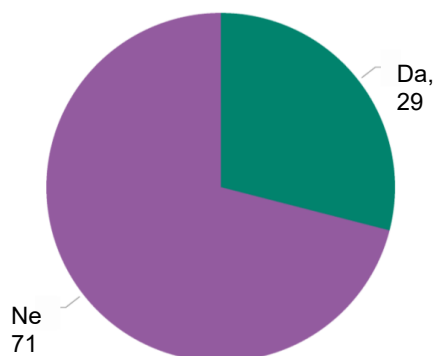
	Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš	Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na vaše zdravlje	Prilikom kupnje uzimate u obzir kemijsku sigurnost proizvoda
EU27	84	84	72
Rod			
Čovjek	83	82	69
žena	87	86	74
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	83	84	66
20+	84	84	72
Još uvijek studiram	87	84	77
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	83	82	64
S vremena na vrijeme	83	83	70
Gotovo nikada / Nikad	86	85	74
Slika EU-a			
Pozitivan	89	87	76
Neutral	83	82	70
Negativno	77	78	64

3. Samoprijavljeno znanje i zabrinutost u pogledu perfluoroalkilnih tvari

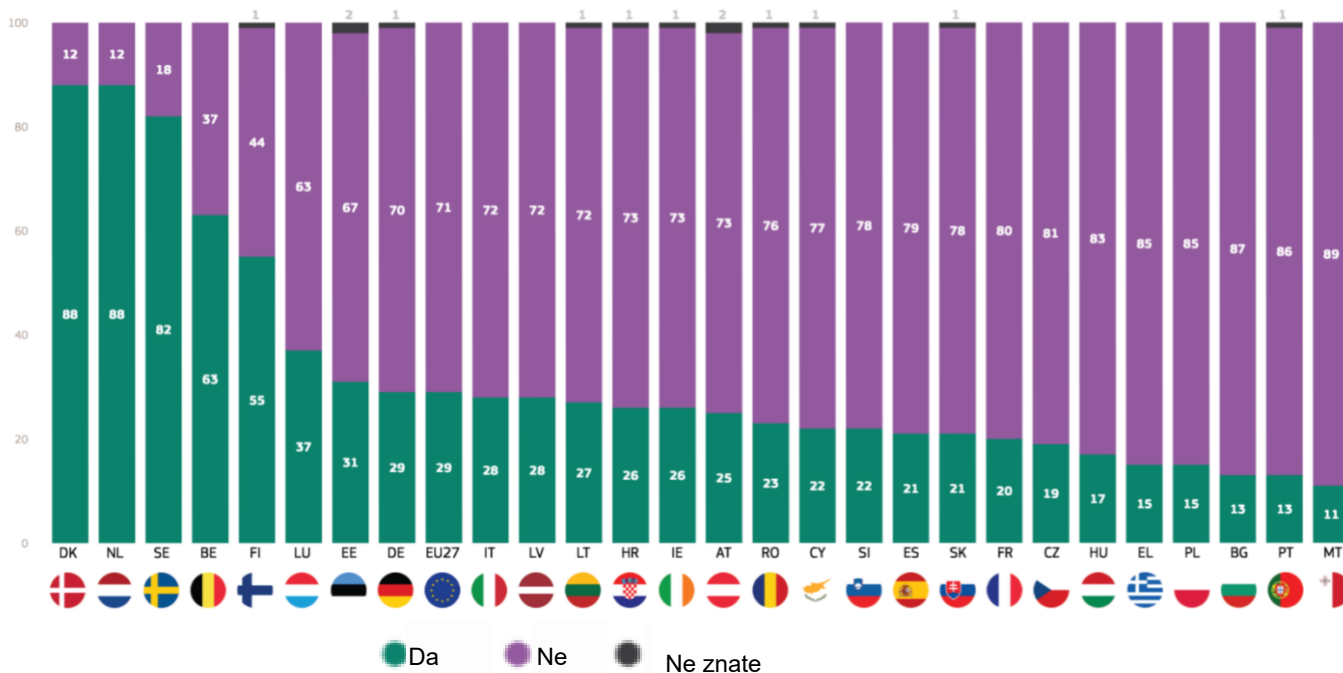
a) Samoprijavljeno znanje o PFAS-ima

Pri mjerenju samoprijavljenog znanja o pojmu PFAS (poznatom i kao „vječne kemikalije”)¹⁸ 29 % Europljana izjavilo je da ga je čulo, dok 71 % nije.

QB11. Jeste li čuli za pojam PFAS, poznat i kao "zauvijek kemikalije"? (EU27) (%)

QB11. Jeste li čuli za pojam PFAS, poznat i kao "zauvijek kemikalije"? (%)

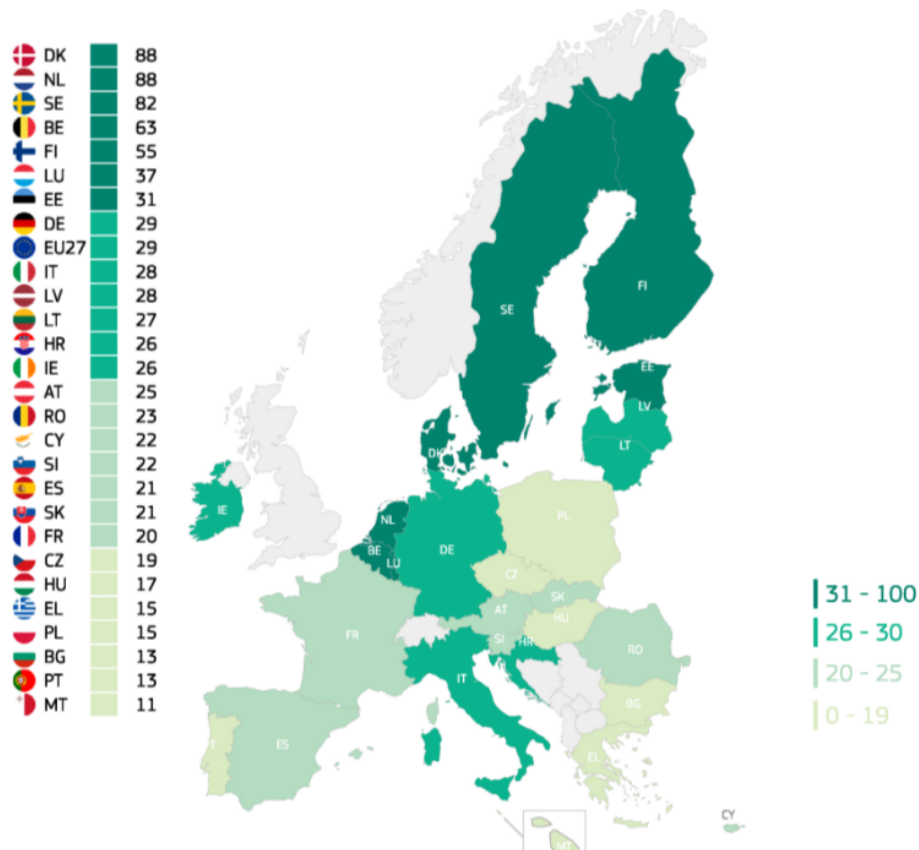
18 Četvrto tromjesečje. Jeste li čuli za pojam PFAS, poznat i kao „vječne kemikalije“?

Na karti u nastavku prikazan je udio ispitanika u svakoj državi članici koji su čuli za pojam PFAS.

Više od polovine ispitanika u pet država članica čulo je za PFAS prije ankete – u Danskoj, Nizozemskoj (svaka 88 %), Švedskoj (82 %), Belgiji (63 %) i Finskoj (55 %).

S druge strane, u sedam država članica manje od petine ispitanika čulo je za pojam PFAS. Razina osviještenosti najniža je u Portugalu, Bugarskoj (13 %) i Malti (11 %), gdje je nešto više od desetine ispitanika čulo za nju.

QB11. Jeste li čuli za pojam PFAS, poznat i kao "zauvijek kemikalije"? - Da (%)

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje neke značajne razlike, uglavnom povezane s obrazovanjem i društvenim položajem.

Stoga je dvostruko vjerojatnije da će oni koji su najdulje ostali u redovitom obrazovanju čuti za PFAS (41 %) nego oni koji su napustili redovno obrazovanje u dobi od 15 godina ili prije (15 %). Isti se obrasci primjenjuju na voditelje (40 %) i u manjoj mjeri na studente (30 %). Razlike su također oštre kada se promatraju oni koji sebe vide kao gornju klasu društva (54%) u usporedbi s onima koji sebe smatraju radničkom klasom (19%).

Vjerojatnije je da će to reći i ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u (34 %) nego oni koji imaju negativnu predodžbu (26 %).

QB11 Jeste li čuli za pojam PFAS, poznat i kao "zauvijek kemikalije"? (% – EU)

	Da	Ne	Ne znate
EU27	29	71	0
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	15	85	0
20+	23	76	1
Još uvijek studiram	41	59	0
30	70	0	
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	38	62	0
Rukovoditelji	40	59	1
Ostali bijeli ovratnici	32	68	0
Ručni radnici	24	76	0
Kućne osobe	20	80	0
Nezaposleni	23	76	1
U mirovini	26	74	0
Studenti	30	70	0
Razmislite o pripadnosti			
radnička klasa	19	81	0
Donja srednja klasa	26	73	1
Srednja klasa	30	70	0
Gornja srednja klasa	53	46	1
Gornja klasa	54	45	1
Slika EU-a			
Pozitivan	34	65	1
Neutral	23	77	0
Negativno	26	74	0

Nakon što su upitani o svojem znanju o pojmu PFAS, svim ispitanicima pružena je sljedeća definicija: PFAS, također poznat kao "vječne kemikalije", su umjetne kemikalije koje se koriste u mnogim proizvodima, kao što su ambalaža hrane, tave koje se ne lijepe, odjeća na otvorenom i mnogi drugi. Imaju korisna svojstva, poput otpornosti na toplinu, ulje, mrlje ili vodu, ili se koriste za neljepljive premaze. Mnogi PFAS-ovi mogu imati štetne učinke na okoliš i zdravlje ljudi i životinja te se smatraju „vječnim kemikalijama” jer se ne razgrađuju i mogu dugo ostati u okolišu.

Nakon što je navedena definicija, ispitanici su upitani o svojoj zabrinutosti u pogledu utjecaja PFAS-a na zdravlje ljudi i okoliš, kao i na njihove odluke o kupnji.

b) Zabrinutost zbog PFAS-ova

Na pitanje o razini zabrinutosti u pogledu perfluoroalkilnih tvari¹⁹ 84 % ispitanika izjavilo je da je zabrinuto zbog učinaka perfluoroalkilnih tvari na okoliš, od čega se 44 % u potpunosti slaže, a 40 % uglavnom se slaže. Malo je ispitanika (13 %) koji se ne slažu s izjavama.

Sličan udio (81 %) navodi da je zabrinut zbog mogućih učinaka izloženosti PFAS-u na zdravlje – 39 % ispitanika u potpunosti se slaže, a 42 % s time se slaže. Rijetki se opet ne slažu s tom tvrdnjom (16 %).

QB12. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama? (EU27) (%)

Zabrinuti ste zbog utjecaja PFAS-a na okoliš

Zabrinuti ste zbog mogućih zdravstvenih učinaka izloženosti PFAS-u.

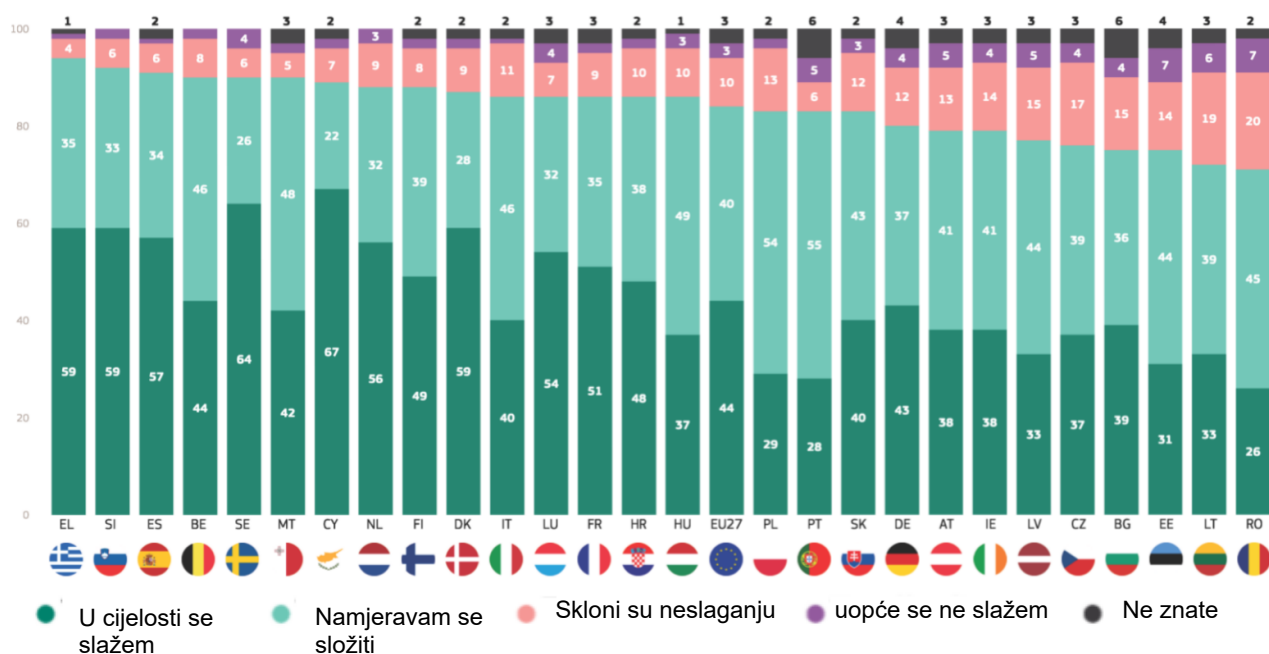
● U cijelosti se slažem
 ● Namjeravam se složiti
 ● Skloni su neslaganju
 ● uopće se ne slažem
 ● Ne znate

19 Četvrto tromjesečje 12. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama? 1. Zabrinuti ste zbog mogućih učinaka izloženosti PFAS-ima na zdravlje; 2. Zabrinuti ste zbog utjecaja PFAS-a na okoliš.

U svih 27 država članica više od sedam od deset ispitanika izrazilo je zabrinutost zbog učinaka PFAS-a na okoliš. Razine zabrinutosti najviše su u Grčkoj (94 %), Sloveniji (92 %), Španjolskoj (91 %), Belgiji, Švedskoj i Malti (svaka 90 %), gdje najmanje devet od deset ispitanika to kaže. Razina zabrinutosti najniža je u Rumunjskoj (71 %) i Litvi (72 %). U devet država članica više od polovine ispitanika u potpunosti se slaže s tim tvrdnjama, a najviše razine zabilježene su na Cipru (67 %) i u Švedskoj (64 %).

Neslaganje s tom tvrdnjom najveće je u Rumunjskoj (27 %) i Litvi (25 %), gdje se najmanje četvrtina ispitanika protivi toj ideji.

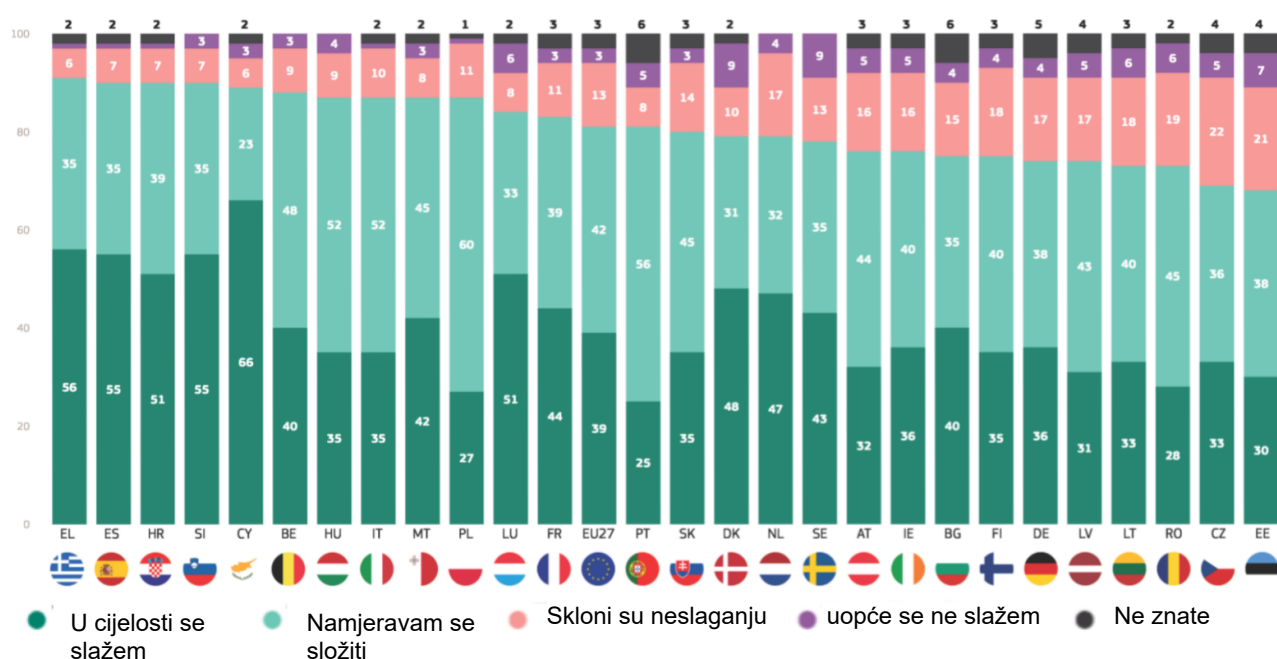
QB12.2. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama? :- Zabrinuti ste zbog učinaka PFAS-a na okoliš (%)

U svih 27 država članica više od dvije trećine ispitanika izrazilo je zabrinutost zbog mogućih učinaka izloženosti PFAS-ima na zdravlje. Razine zabrinutosti najviše su u Grčkoj (91 %), Španjolskoj, Hrvatskoj i Sloveniji (svaka 90 %), gdje najmanje devet od deset ispitanika to kaže. Razina zabrinutosti najniža je u Estoniji (68 %) i Češkoj (69 %). U Cipru (66 %), Grčkoj (56 %), Sloveniji, Španjolskoj (svaka 55 %), Hrvatskoj i Luksemburgu (svaka 51 %) više od polovine ispitanika u potpunosti se slaže s tom izjavom.

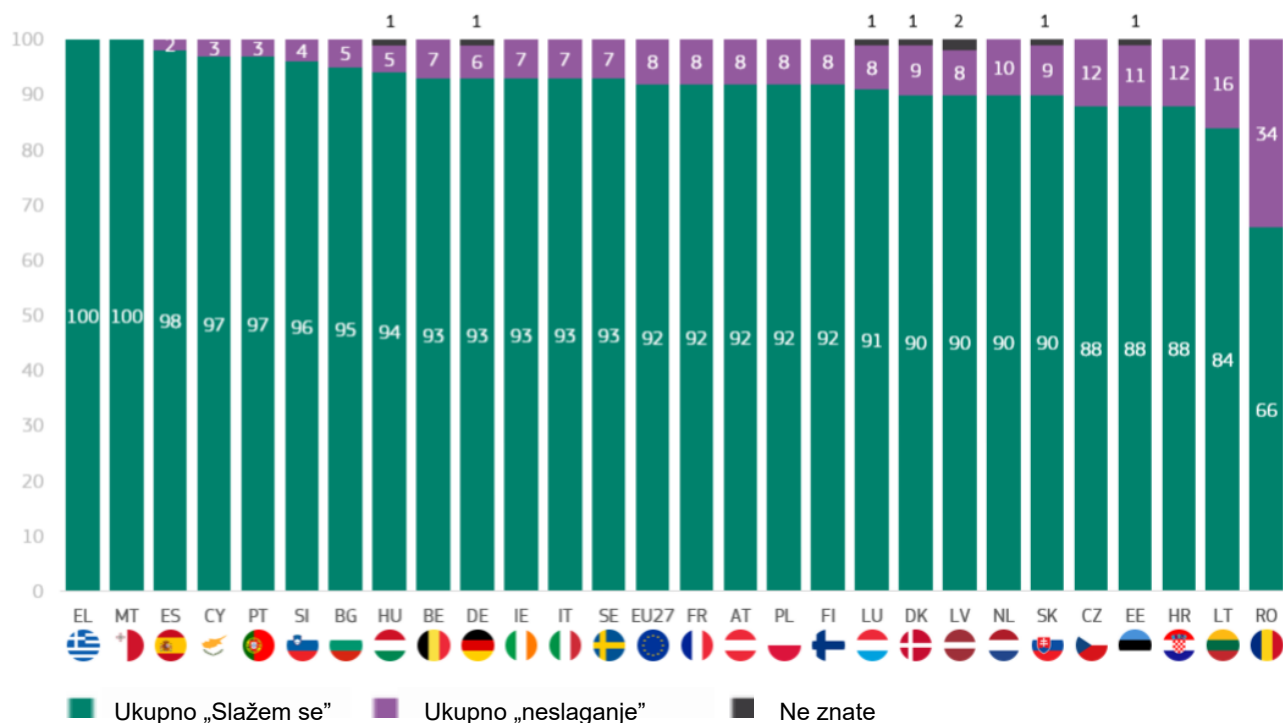
Neslaganje s tom izjavom najveće je u Estoniji (28 %), Češkoj (27 %) i Rumunjskoj (25 %).

QB12.1. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama? :- Zabrinuti ste zbog mogućih zdravstvenih učinaka izloženosti PFAS-u. (%)

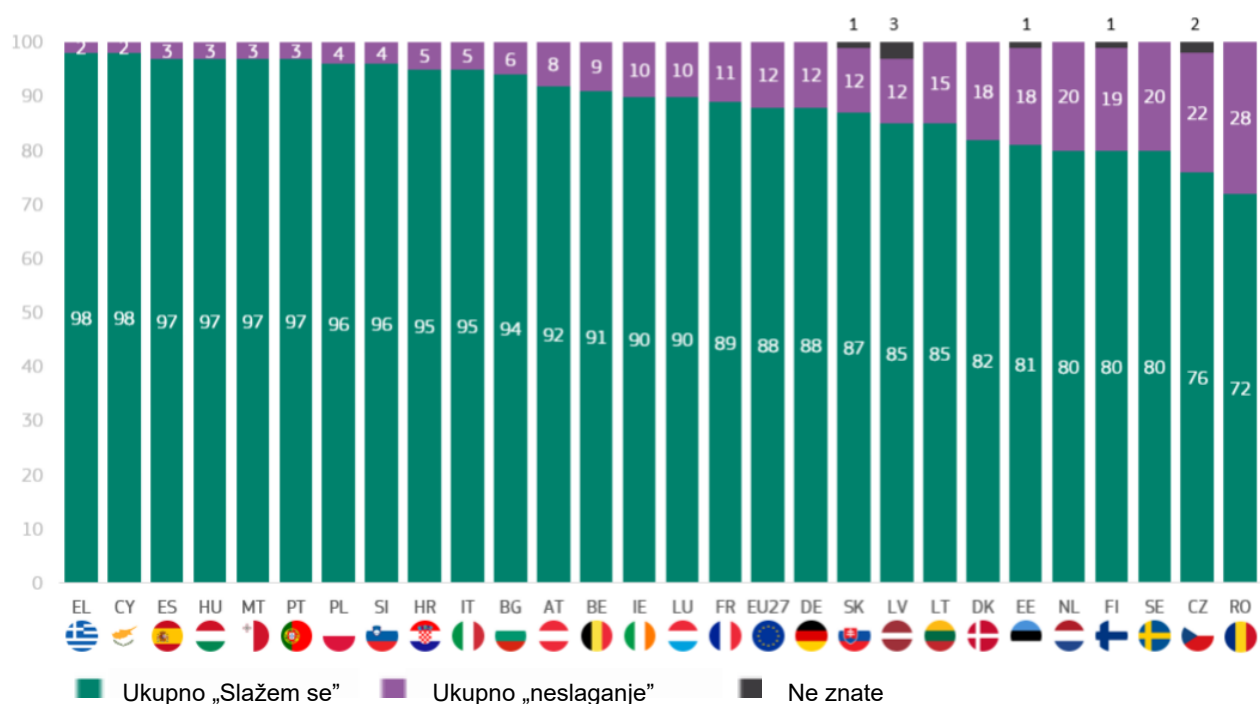

Kao što je već spomenuto, ispitanicima je nakon kratkog uvodnog teksta postavljeno pitanje o njihovoj zabrinutosti u pogledu PFAS-a. Stoga su oba ispitanika koji su prethodno bili svjesni PFAS-a i oni koji to nisu bili upitani o njihovoj razini zabrinutosti.

QB12.2. su čuli. Zabrinuti ste zbog učinaka PFAS-a na okoliš (EU27) (%)

QB12.1. su čuli. Zabrinuti ste zbog mogućih zdravstvenih učinaka izloženosti PFAS-u. (EU27) (%)

Iako općenito velika većina ispitanika navodi da je zabrinuta zbog perfluoroalkilnih tvari, bez obzira na to jesu li prije ankete znali za njih ili ne, vjerojatnije je da će ispitanici koji prijave prethodno znanje o perfluoroalkilnim tvarima biti zabrinuti zbog svojeg utjecaja na zdravlje ljudi i okoliš. Posebno je vjerojatnije da će reći da se „potpuno slažu” s time da su zabrinuti zbog tog učinka.

QB12. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama? (EU27) (%)

	Zabrinuti ste zbog mogućih zdravstvenih učinaka izloženosti PFAS-u	Čuli su	Nije se čuo	Zabrinuti ste zbog utjecaja PFAS-a na okoliš	Čuli su	Nije se čuo	
U cijelosti se slažem	39	51	34	U cijelosti se slažem	44	59	38
Namjeravam se složiti	42	37	45	Namjeravam se složiti	40	33	43
Skloni su neslaganju	13	9	14	Skloni su neslaganju	10	7	12
uopće se ne slažem	3	3	3	uopće se ne slažem	3	1	3
Ne znate	3	0	4	Ne znate	3	0	4
Ukupno „slažem se”	81	88	79	Ukupno „slažem se”	84	92	81
Ukupno „neslaganje”	16	12	17	Ukupno „neslaganje”	12	8	15

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da su stariji ispitanici i oni koji su ostali u redovnom obrazovanju do dobi od 20 godina vjerojatnije da će se složiti s tim dvjema izjavama od svojih kolega. Na primjer, 88 % onih koji su najdulje proučavali zabrinuto je zbog učinaka PFAS-a na okoliš, u usporedbi sa 79 % onih koji su napustili redovno obrazovanje u dobi od 15 godina ili ranije.

Isti obrazac odgovora vrijedi i za one koji gotovo nikada ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa. Na primjer, 86 % njih zabrinuto je zbog utjecaja perfluoroalkilnih tvari na okoliš, u usporedbi s 81 % onih koji imaju takve poteškoće većinu vremena.

Pitanje 1.2.1. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama? Zabrinuti ste zbog mogućih zdravstvenih učinaka izloženosti PFAS-u. (% – EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	81	16	3
Rod			
Čovjek	80	18	2
žena	83	14	3
Dob			
od 15. do 24.	79	18	3
25.–39.	82	16	2
40.–54.	83	15	2
55+	81	16	3
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	81	16	3
20+	84	15	1
Još uvijek studiram	82	16	2
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	78	17	5
S vremena na vrijeme	81	16	3
Gotovo nikada / Nikad	83	15	2
Slika EU-a			
Pozitivan	85	13	2
Neutral	80	17	3
Negativno	74	23	3

Vjerojatnije je i da će se oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u sustavno slagati oko svih triju izjava nego oni koji imaju negativnu predodžbu. Na primjer, 85 % njih zabrinuto je zbog mogućeg utjecaja perfluoroalkilnih tvari na zdravlje kada su im izložene, u usporedbi sa 74 % onih koji imaju negativnu predodžbu o EU-u.

Pitanje 12.2. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama? Zabrinuti ste zbog utjecaja PFAS-a na okoliš. (% – EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „neslaganje”	Ne znate
EU27	84	13	3
Rod			
Čovjek	83	14	3
žena	85	12	3
Dob			
od 15. do 24.	85	13	2
25.–39.	84	14	2
40.–54.	84	14	2
55+	84	13	3
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	82	15	3
20+	88	11	1
Još uvijek studiram	87	12	1
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	81	15	4
S vremena na vrijeme	81	16	3
Gotovo nikada / Nikad	86	12	2
Slika EU-a			
Pozitivan	88	10	2
Neutral	82	15	3
Negativno	75	21	4

V. Pitanja povezana s vodom

Peto poglavlje usmjereno je na pitanja povezana s vodom. Započinje istraživanjem svijesti Europljana o prijetnjama povezanim s vodom u njihovim zemljama, nakon čega slijedi ispitivanje percepcije rizika povezanih s vodom na nacionalnoj razini. Naposljetku, ispituje se uloga nacionalnih dionika u učinkovitom upravljanju vodama prije rasprave o dodatnim mjerama za rješavanje pitanja povezanih s vodom u Europi.

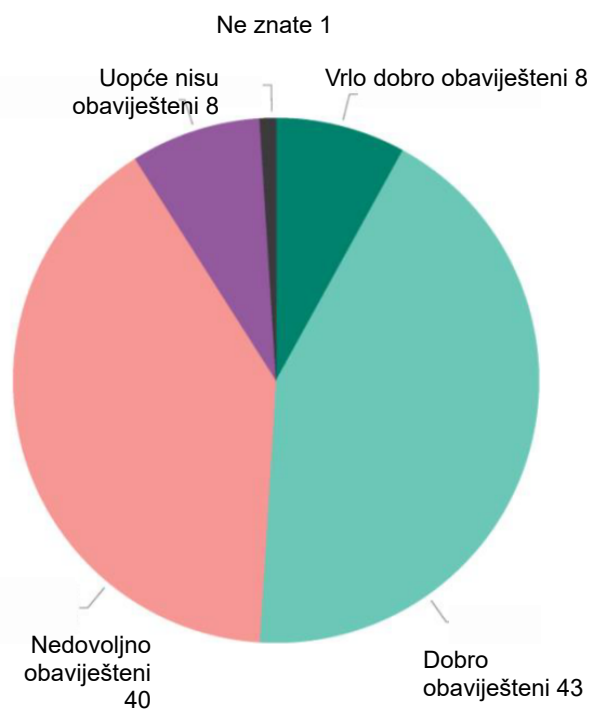
1. Svijest o problemima povezanim s vodom na nacionalnoj razini

Europljani su podijeljeni oko toga koliko su dobro informirani o problemima povezanim s vodom u svojoj zemlji.

Nešto više od polovine ispitanika (51 %) smatra se dobro informiranim o problemima povezanim s vodom kao što su onečišćenje, poplave, suše i neučinkovita upotreba vode u svojoj zemlji,²⁰ 43 % osjeća se „dobro informirano”, a 8 % osjeća se „vrlo dobro informirano”.

Nešto manji udio (48 %) ne osjeća se dobro informirano o problemima povezanim s vodom u svojoj zemlji, pri čemu se 40 % osjeća „neinformirano”, a 8 % „uopće nije informirano”. Samo 1 % ispitanika tvrdi da ne zna.

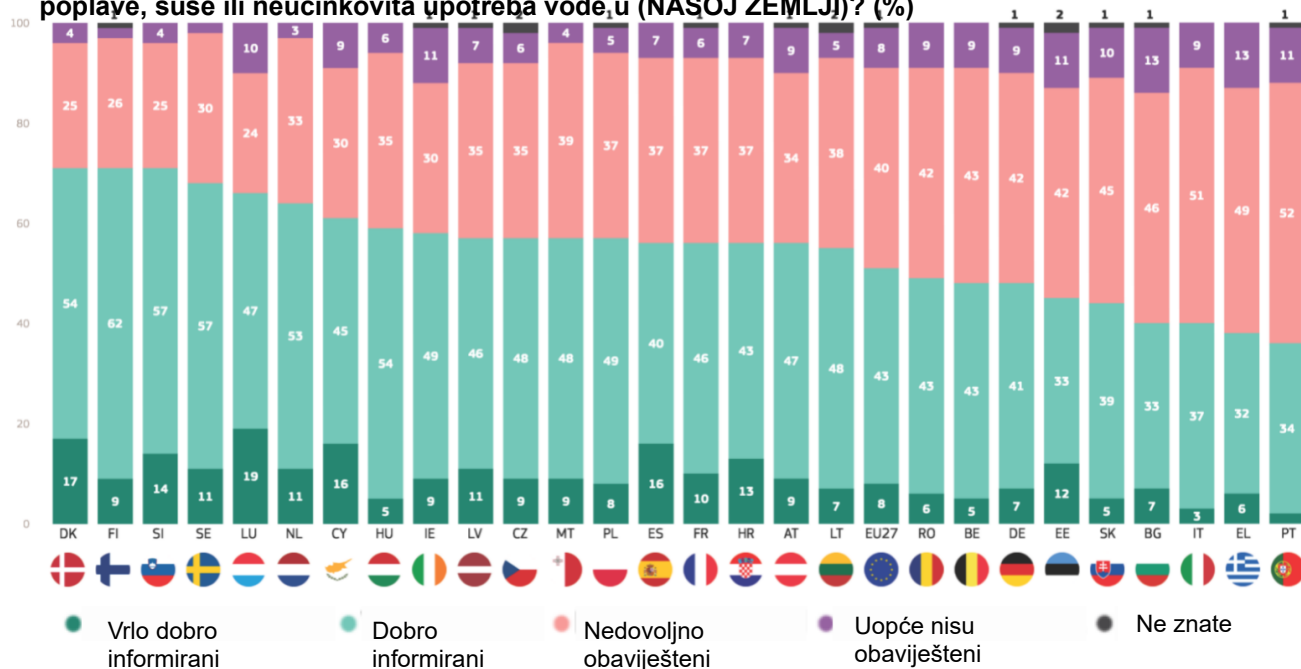
QB14. Koliko ste dobro informirani o problemima povezanim s vodom kao što su onečišćenje, poplave, suše ili neučinkovita upotreba vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? (EU27) (%)

²⁰ Koliko ste dobro informirani o problemima povezanim s vodom, kao što su onečišćenje, poplave, suše ili neučinkovita upotreba vode u (NAŠOJ ZEMLJI)?

Više od polovine ispitanika u 18 država članica smatra da su dobro informirani o problemima povezanim s vodom u svojoj zemlji. U toj su skupini udjeli najviši u Danskoj, Finskoj i Sloveniji (71 %), gdje se više od sedam od deset ispitanika smatra dobro informiranima. Udio ispitanika koji se smatraju vrlo dobro informiranima najveći je u Luksemburgu (19 %), Danskoj (17 %), Španjolskoj i Cipru (svaki 16 %).

QB14. Koliko ste dobro informirani o problemima povezanim s vodom, kao što su onečišćenje, poplave, suše ili neučinkovita upotreba vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? (%)

S druge strane, više od polovine ispitanika u devet država članica smatra da nisu dobro informirani o problemima povezanim s vodom u svojoj zemlji, a najviše razine zabilježene su u Portugalu (63 %), Grčkoj (62 %) i Italiji (60 %). U sedam država članica najmanje svaki deseti ispitanik smatra da uopće nije dobro informiran o tim problemima.

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje sljedeće:

Iako većina muškaraca (55 %) smatra da su dobro informirani o pitanjima povezanim s vodom u svojoj zemlji, to tvrdi samo manjina žena (49 % u odnosu na 51 %).

Značajne su razlike i između onih koji su napustili redovno obrazovanje najranije (38 %), gdje se samo mala manjina osjeća informirano, i onih koji su ostali u redovnom obrazovanju do dobi od 20 godina ili duže (62 %).

Isto tako, veća je vjerojatnost da će to reći rukovoditelji (61 %) nego osobe koje pružaju usluge u kućanstvu (39 %) ili nezaposleni (43 %). Kao i oni koji gotovo nikada ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa (57%), u usporedbi s onima koji imaju takve poteškoće većinu vremena (38%). Važno je napomenuti da u tom pogledu nema razlika između urbanih područja i onih koja žive u ruralnim područjima.

Pitanje 14. Koliko ste dobro informirani o problemima povezanim s vodom, kao što su onečišćenje, poplave, suše ili neučinkovita upotreba vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? (% — EU)

	Vrlo dobro informirani	Dobro informirani	Nedovoljno obaviješteni	Uopće nisu obaviješteni	Ne znate
EU27	8	43	40	8	1
Rod					
Čovjek	10	45	39	6	0
žena	7	42	42	9	0
Edukacija (kraj)					
15- i 19.	6	32	48	14	0
20+	7	41	44	8	0
Još uvijek studiram	11	51	34	4	0
7	44	40	8	1	
Društveno-profesionalna kategorija					
Samozaposlena osoba	11	47	36	5	1
Rukovoditelji	11	50	34	5	0
Ostali bijeli ovratnici	10	45	40	5	0
Ručni radnici	7	42	44	7	0
Kućne osobe	7	32	48	13	0
Nezaposleni	7	36	43	13	1
U mirovini	8	43	39	9	1
Studenti	8	43	40	8	1
Poteškoće s plaćanjem računa					
Većinu vremena	7	31	44	17	1
S vremena na vrijeme	6	36	47	10	1
Gotovo nikada / Nikad	9	48	37	6	0
Subjektivna urbanizacija					
Seosko selo	9	43	40	7	1
Mali / srednji grad	8	44	40	8	0
Veliki grad	8	44	40	8	0

2. Glavne prijetnje povezane s vodom

Gotovo sedam od deset Europljana onečišćenje smatra glavnom prijetnjom povezanom s vodom u svojoj zemlji.

Ispitanici su upitani što misle da su glavne prijetnje povezane s vodom s unaprijed kodiranog popisa. Zagađenje je najčešće odabrano kao glavna prijetnja od strane 21% ispitanika. Zatim slijedi prekomjerna potrošnja vode (17 %), nakon čega slijede klimatske promjene (16 %) i suše (14 %). Građani i građanke odabrali su druge dostupne opcije kako slijedi: poplave (11 %), nestašica vode (11 %), degradacija prirodnih staništa (7 %) i rast algi (2 %).

QB13a. Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode? Prvo? (EU27) (%)

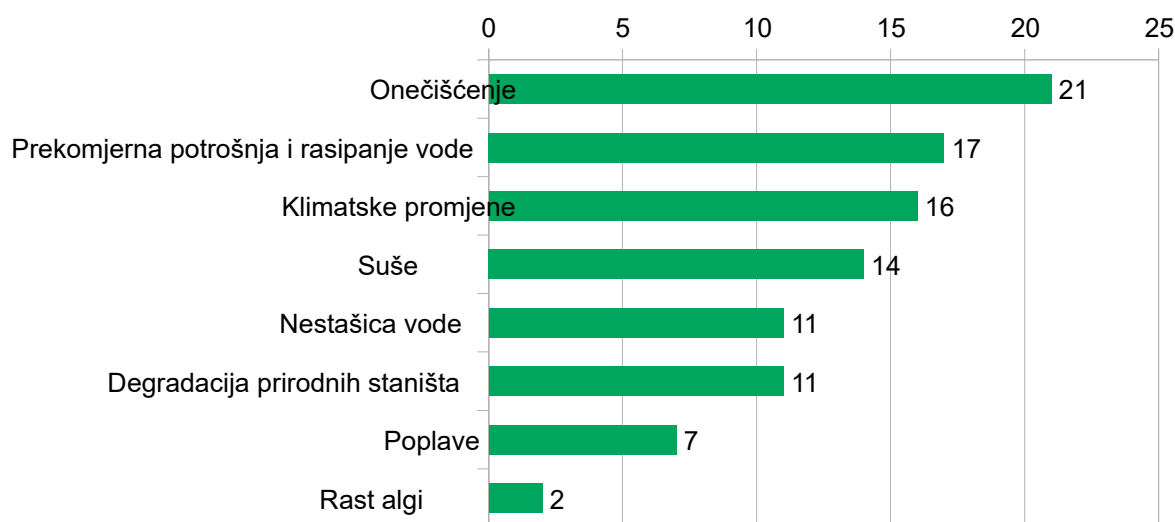
(*prethodni grafikon nije točan, vidjeti sljedeću stranicu*)

Od ispitanika je zatim zatraženo da s popisa osam problema povezanih s vodom odaberu četiri za koja smatraju da predstavljaju najveću prijetnju njihovoj zemlji²¹. Sljedeći rezultati odnose se na kumulativne odgovore svih četiriju odgovora.

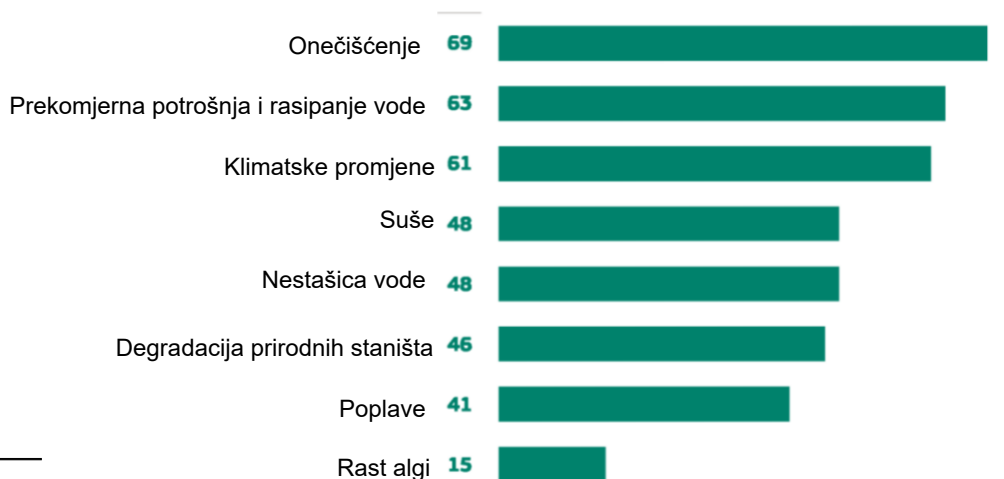
Onečišćenje (21 %) smatra se glavnom prijetnjom povezanom s vodom u njihovoj zemlji, nakon čega slijede prekomjerna potrošnja i rasipanje vode (17 %) te klimatske promjene (16 %). Slijede suše (14 %), nakon kojih slijede poplave (11 %), nestašice vode (11 %) i rast algi (2 %).

(*prethodni grafikon bio je netočan, točan grafikon bio bi sljedeći *)

QB15a. Koje su, prema vašem mišljenju, glavne prijetnje povezane s vodom? u (naša zemlja)? Prvo? (%)

QB15T. Koje su, prema vašem mišljenju, glavne prijetnje povezane s vodom u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? Drugo? Treća? Četrto? (EU27) (%)

²¹ Četrto pitanje:15. Koje su, prema vašem mišljenju, prijetnje povezane s vodom u (NAŠOJ ZEMLJI)? Drugo? Treća? Četrto?

Onečišćenje je na prvom ili zajedničkom mjestu u 21 državi članici, a najviše u Finskoj (89 %), Sloveniji (85 %), Danskoj (83 %), Litvi (83 %) i Slovačkoj (80 %). Onečišćenje je druga najčešće odabrana prijetnja u Njemačkoj (66 %) i Italiji (64 %), dok je na trećem mjestu Malta (66 %), Španjolska (64 %) i Portugal (60 %). Cipar je jedina zemlja u kojoj zagađenje nije među prva tri.

Nestašica vode na drugom je mjestu u Španjolskoj (67 %) i Portugalu (64 %). Iako se ni u jednoj drugoj državi članici ne nalazi među prva tri, većina ispitanika u sedam država članica, odnosno Cipru (62 %), Malti (60 %), Njemačkoj, Poljskoj (52 %), Češkoj (51 %), Bugarskoj (50 %) i Poljskoj (51 %), smatra da je to pitanje među prva tri pitanja. Najniža razina zabilježena je u Finskoj (9 %).

Prekomjerna potrošnja vode i rasipanje vode zauzimaju prvo mjesto u Njemačkoj (70 %) i drugo ili treće mjesto u 19 država članica, a najviše u Cipru, Hrvatskoj i Slovačkoj (71 %). Ne nalazi se među prva tri u sedam država članica, ali samo u dvije većina ga ne rangira kao glavnu prijetnju svojoj zemlji – Rumunjskoj (47 %) i Latviji (42 %).

Klimatske promjene zauzimaju treće mjesto na razini EU-a, ali su na prvom mjestu u trima državama članicama: Hrvatskoj (74 % zajedno s onečišćenjem), Portugalu (69 % zajedno sa sušama) i Italiji (68 %). Ta je prijetnja na drugom ili trećem mjestu u još 14 država članica, a najviše je u Švedskoj (70 %). Ne nalazi se među prva tri u 10 država članica i većina u četiri države članice ne smatra ga glavnom prijetnjom, a najniža je u Estoniji (36 %).

Suše su na vrhu popisa prijetnji povezanih s vodom u četiri države članice, i to u Cipru, Španjolskoj (svaka 77 %), Malti i Portugalu (svaka 69 %). Na drugom su mjestu u Češkoj i Rumunjskoj (svaka 60 %), a na trećem se Bugarskoj (59 %) i Slovačkoj (52 %). Unatoč tome što se

ne nalazi među prva tri u bilo kojoj drugoj državi članici, većina ispitanika u Francuskoj (58 %) i Poljskoj (51 %) smatra da su to glavna tri ispitanika. Najniža je u Finskoj (8 %).

Degradacija prirodnih navika na drugom je mjestu u Finskoj (73 %), gdje su udjeli najviši, a slijede je Estonija (68 %), Litva (58 %) i Latvija (51 %). Na trećem je mjestu Švedska (66 %), Mađarska (60 %) i Hrvatska (59 %). Unatoč tome što nije među prva tri u bilo kojoj drugoj državi članici, većina ispitanika u Austriji (53 %), Njemačkoj (57 %), Danskoj (56 %), Rumunjskoj (54 %) i Sloveniji (51 %) smatra da je to pitanje među prva tri pitanja. Najniža je u Bugarskoj i Španjolskoj (oboje 34 %).

Poplave zauzimaju treće mjesto u Danskoj (62 %), Sloveniji (59 %) i Finskoj (55 %). Unatoč tome što nisu među prva tri u bilo kojoj drugoj državi članici, većina ispitanika u Belgiji (58 %), Irskoj (56 %), Nizozemskoj (54 %), Italiji i Rumunjskoj (obje 50 %) smatra ih prvim trima pitanjem. Najniži su u Malti (11 %) i Estoniji (14 %).

Finska se ističe s visokim udjelom ispitanika koji navode rast algi (66 %) kao problem povezan s vodom u svojoj zemlji. To je pitanje treće u Finskoj, ali nije među prva tri u bilo kojoj drugoj državi članici niti ga većina bira drugdje. ?? u sedam država članica spominje ga manje od jedne desetine ispitanika.

QB15T. Koje su, prema vašem mišljenju, glavne prijetnje povezane s vodom u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto? (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	E5	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	5E	SI	SK
Onečišćenje	69	64	76	78	54	68	66	83	73	72	64	89	70	74	76	83	64	83	74	85	66	70	70	60	70	78	85	80
Prekomjerna potrošnja i rasipanje vode	63	63	64	62	71	59	70	55	67	63	64	51	62	71	64	58	62	54	67	42	67	57	62	59	47	62	64	71
Klimatske promjene	61	56	71	49	64	41	61	74	36	54	60	61	60	74	53	61	68	55	51	50	55	64	58	69	59	70	54	49
Suše	48	30	31	59	77	60	33	11	24	48	77	8	58	37	48	13	47	43	39	24	69	44	51	69	60	21	39	52
Nestašice vode	48	41	33	50	62	51	52	21	21	43	67	9	46	36	38	33	49	19	33	13	60	47	52	64	36	34	26	42
Degradacija prirodnih staništa	46	53	47	34	36	49	57	56	68	47	34	73	37	59	60	45	44	58	42	51	38	43	38	42	54	66	51	41
Poplave	41	46	58	43	26	33	38	62	14	55	19	16	46	41	37	56	50	26	44	43	11	54	39	22	50	36	59	45
Rast algi	15	20	13	8	8	15	13	21	41	7	6	66	13	8	20	30	13	28	14	47	16	13	21	9	19	28	7	10

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da je vjerojatnije da će ispitanici koji su najdulje ostali u redovitom obrazovanju spominjati bilo koju prijetnju. Onečišćenje se odabire kao najveća prijetnja bez obzira na sociodemografski status ispitanika.

Postoje neke manje razlike prema kategorijama zanimanja. Menadžeri (65 %) i studenti (69 %) češće spominju klimatske promjene nego druge kategorije, dok se kućepazitelji ističu s visokim udjelom spominjanja suša (56 % u odnosu na 45 % – 50 %) i nestašice vode (55 % u odnosu na 42 % – 49 %).

Ispitanici koji žive u ruralnim područjima češće spominju nestašicu vode (51 % u odnosu na 44 % ispitanika koji žive u velikim gradovima), dok oni koji žive u urbanim područjima češće spominju onečišćenje (71 % u odnosu na 69 % u ruralnim područjima) i klimatske promjene (63 % u odnosu na 58 %).

QB15T Koje su, prema vašem mišljenju, glavne prijetnje povezane s vodom u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto? (% – EU)

	Onečišćenje	Prekomjerna potrošnja i rasipanje vode	Klimatske promjene	Degradacija prirodnih staništa	Suše	Nestašica vode	Poplave	Izrasline algi
EU27	69	63	61	46	48	48	41	15
Rod								
Čovjek	69	63	61	47	48	48	39	15
žena	69	62	61	46	48	48	42	15
Dob								
od 15. do 24.	69	63	66	48	45	43	41	15
25.–39.	70	63	59	48	48	47	39	17
40.–54.	68	64	61	47	48	50	40	15
55+	69	62	60	44	50	49	42	13
Edukacija (kraj)								
15- i 19.	65	63	58	40	55	55	42	11
20+	69	62	61	46	48	48	41	15
Još uvijek studiram	70	63	60	48	47	46	40	16
Još uvijek studiram	70	63	69	50	43	41	39	15
Društveno-profesionalna kategorija								
Samozaposlena osoba	69	64	57	47	49	48	42	15
Rukovoditelji	68	63	65	50	46	49	38	14
Ostali bijeli ovratnici	70	62	60	49	45	49	41	16
Ručni radnici	68	64	60	46	49	49	40	16
Kućne osobe	70	58	52	37	56	55	42	16
Nezaposleni	76	63	58	43	49	42	41	15
U mirovini	68	62	60	44	50	47	43	13
Studenti	67	64	69	49	45	42	40	14
Subjektivna urbanizacija								
Seosko selo	69	63	58	44	48	51	39	15
Mali / srednji grad	67	64	62	46	49	48	41	14
Veliki grad	71	61	63	49	48	44	41	15

3. Uloga nacionalnih dionika u učinkovitom upravljanju vodama

Na pitanje čine li određeni akteri trenutačno dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavali vodu, većina ispitanika smatra da to nije slučaj, osim u ribarstvu i akvakulturi.

Tri četvrtine (75 %) Europljana smatra da industrija ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavala vodu, dok 17 % smatra da radi na odgovarajućoj količini.²²

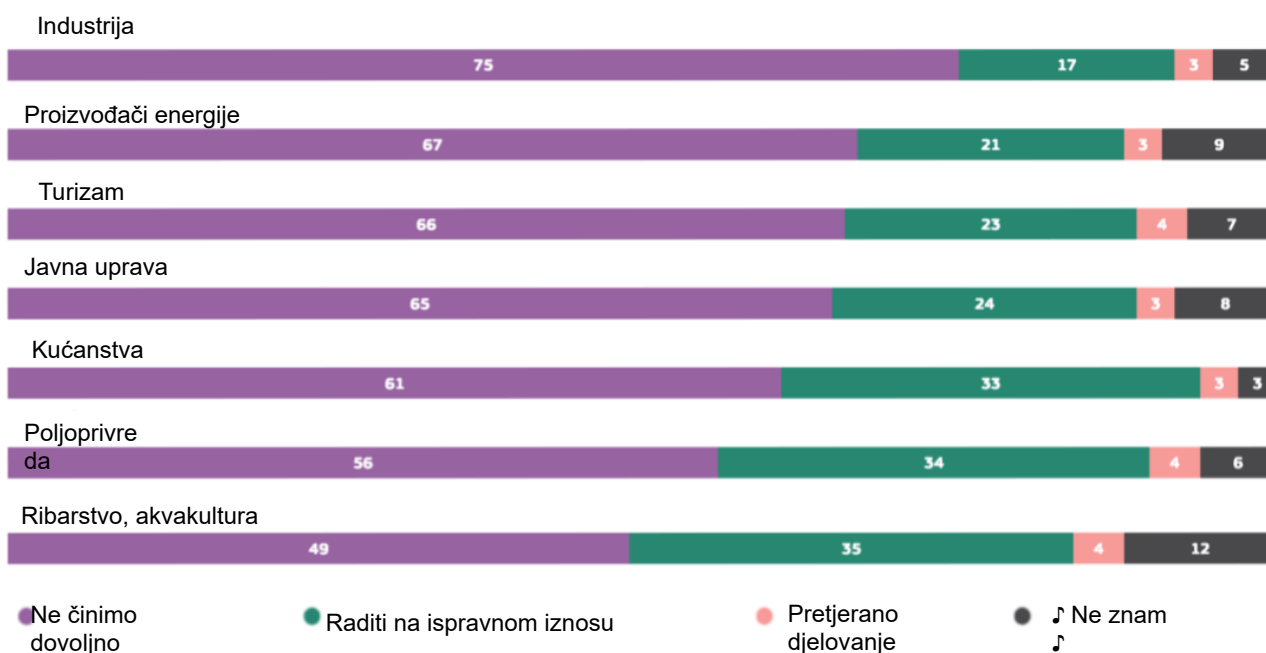
Otprilike dvije trećine ispitanika također smatra da proizvođači energije (67 % „nedovoljno” naspram 21 % „o pravom iznosu”), turizam (66 % naspram 23 %) i javna uprava (65 % naspram 24 %) trenutačno ne čine dovoljno kako bi učinkovito koristili vodne resurse u svojoj zemlji.

Više od šest od deset ispitanika (61 %) izjavilo je da kućanstva ne čine dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavala vodne resurse (u odnosu na 33 % „o odgovarajućoj količini”), a 56 % izjavilo je isto za poljoprivredu (u odnosu na 34 % „o odgovarajućoj količini”).

Naposljetku, 49 % ispitanika smatra da ribarstvo/akvakultura trenutačno ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavali vodu u svojoj zemlji, dok 35 % smatra da radi na odgovarajućoj količini. Kad je riječ o svim akterima, između 3 % i 4 % ispitanika smatra da čine

previše. Važno je napomenuti da su odgovori „ne znam” dosljedno niži od deset posto, osim za ribarstvo i akvakulturu (12 %).

QB16. Smatrate li da svaki od sljedećih aktera trenutačno čini previše u pogledu ispravnog ili nedovoljno učinkovitog korištenja vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? (EU27) (%)

22 Četvrto tromjesečje16. Smatrate li da svaki od sljedećih aktera trenutačno čini previše, u pogledu odgovarajuće količine ili nedovoljno za učinkovitu upotrebu vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? 1. Industrija, 2. Kućanstva, 3. Poljoprivreda, 4. Proizvođači energije, 4. Ribarstvo, akvakultura, 5. Turizam, 6. Javna uprava.

U 26 država članica većina ispitanika smatra da industrijski sektor trenutačno ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavao vodu u svojoj zemlji. Međutim, udjeli u toj skupini znatno se razlikuju te su najviši u Grčkoj (92 %) i Malti (87 %), a najniži u Finskoj i Estoniji (51 %).

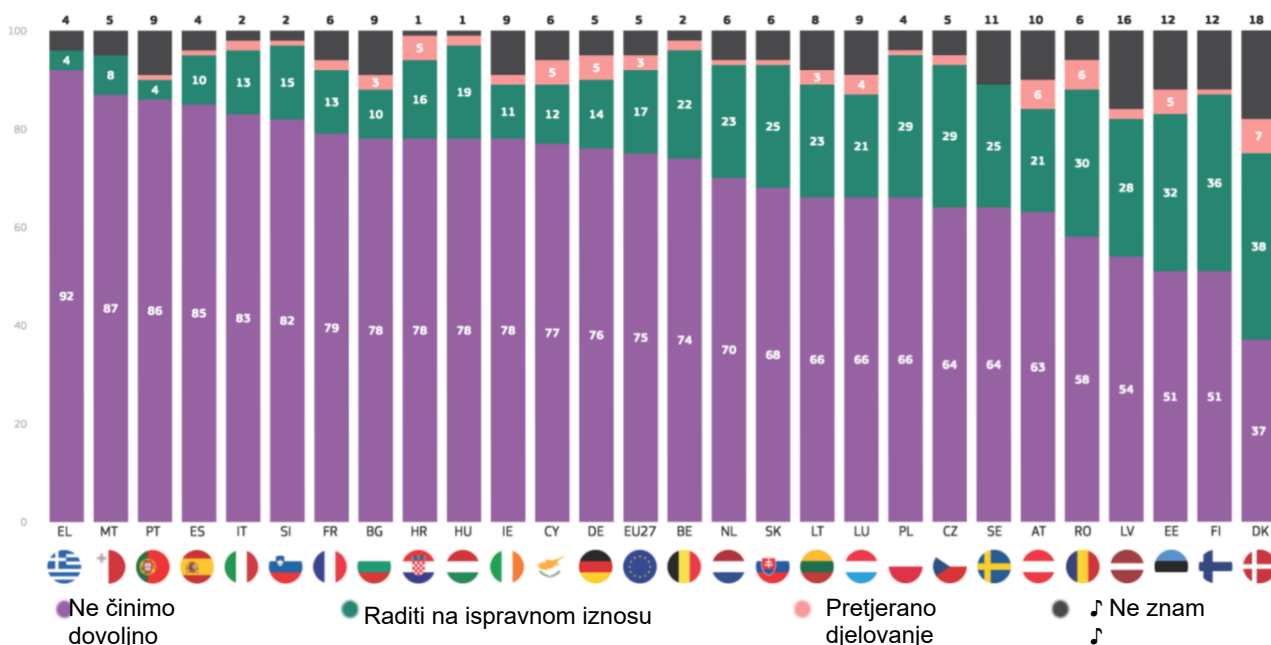
Samo u Danskoj manjina smatra da industrija ne čini dovoljno (37%), gotovo podijeljena s onima koji misle da radi o pravom iznosu (38%).

U 21 državi članici najmanje polovina ispitanika izjavila je da proizvođači energije trenutačno ne čine dovoljno kako

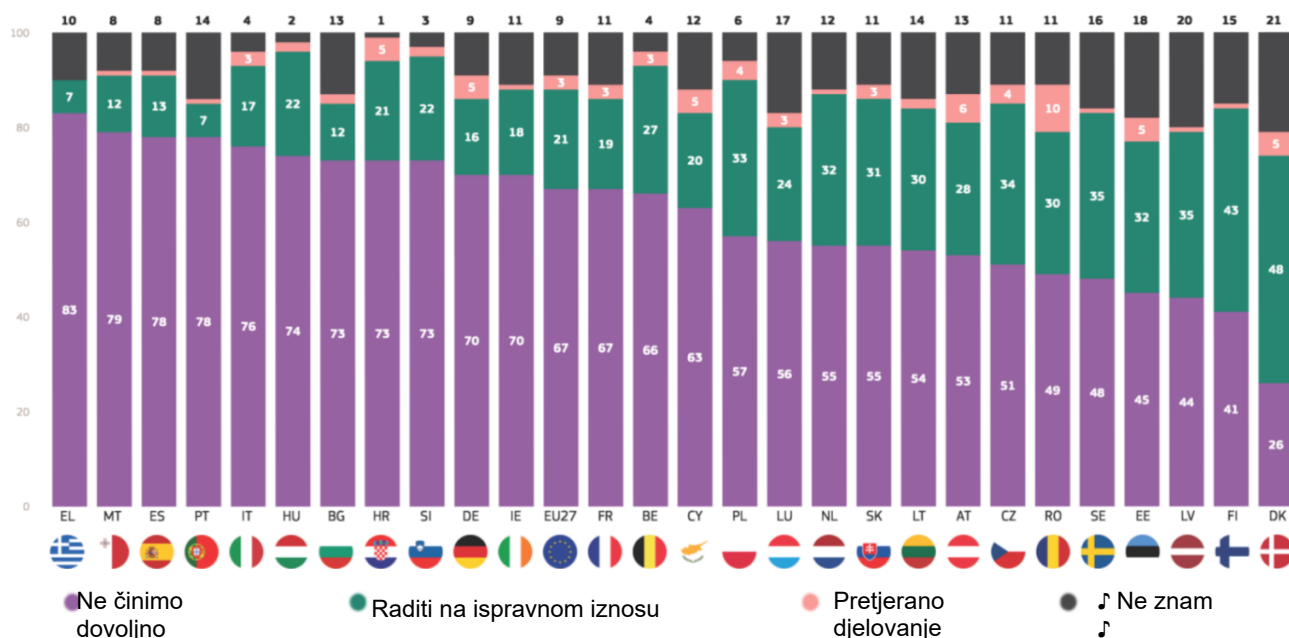
bi učinkovito upotrebljavali vodne resurse u svojoj zemlji. Udjeli u toj skupini kreću se od 83 % u Finskoj i 79 % na Malti do 51 % u Češkoj. U dvjema državama članicama to mišljenje zastupa samo manjina, i to Finska (41 % u odnosu na 43 % u odnosu na odgovarajući iznos) i Danska (26 % u odnosu na 48 %).

Važno je napomenuti da su u Danskoj i Latviji stope „ne znam” posebno visoke i iznose 21 %, odnosno 20 %.

QB16.1. Smatrate li da svaki od sljedećih aktera trenutačno čini previše, otprilike ispravno ili nedovoljno da bi učinkovito upotrebljavao vodu u (NAŠOJ ZEMLJI)?- Industrija (%)

QB16.4. Prema vašem mišljenju, čini li trenutačno svaki od sljedećih aktera previše, ispravno ili nedovoljno za učinkovitu upotrebu vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? Proizvođači energije (%)

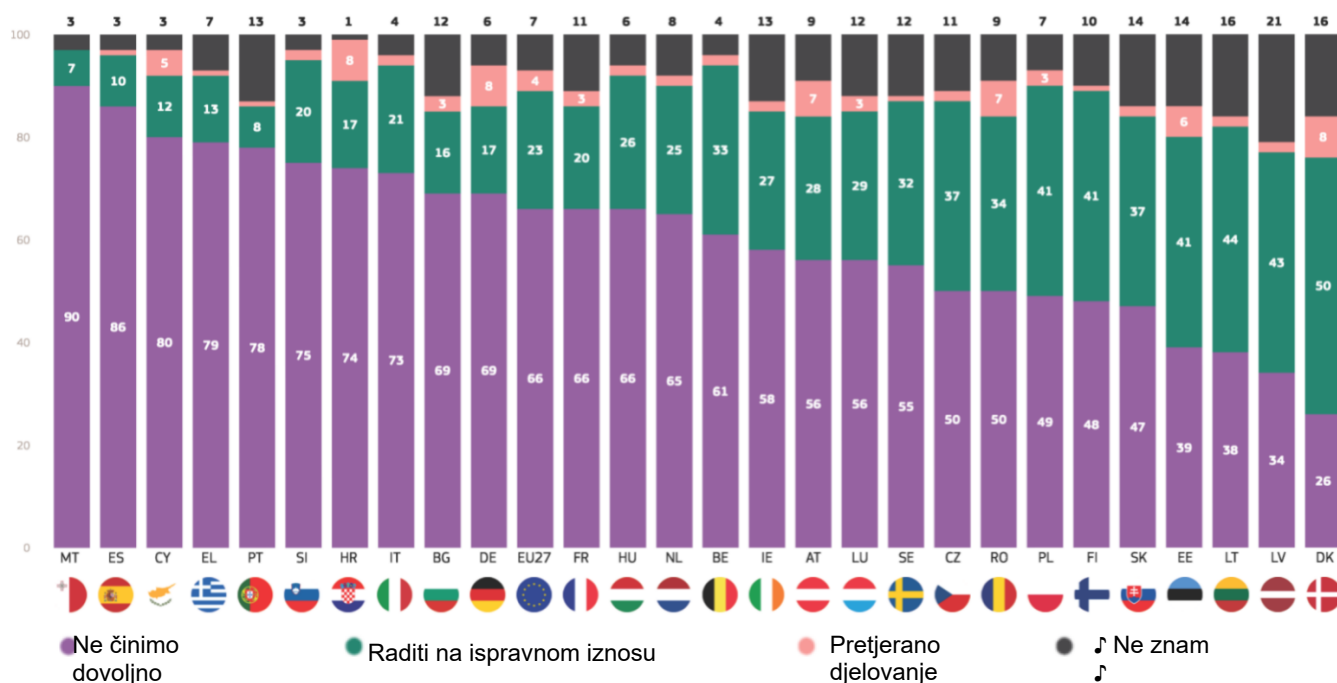

U 20 država članica najmanje polovina ispitanika smatra da turistički sektor trenutno ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavao vodne resurse u svojoj zemlji. Unutar te skupine udjeli se kreću od 90 % na Malti i 86 % u Španjolskoj do 50 % u Češkoj i Rumunjskoj.

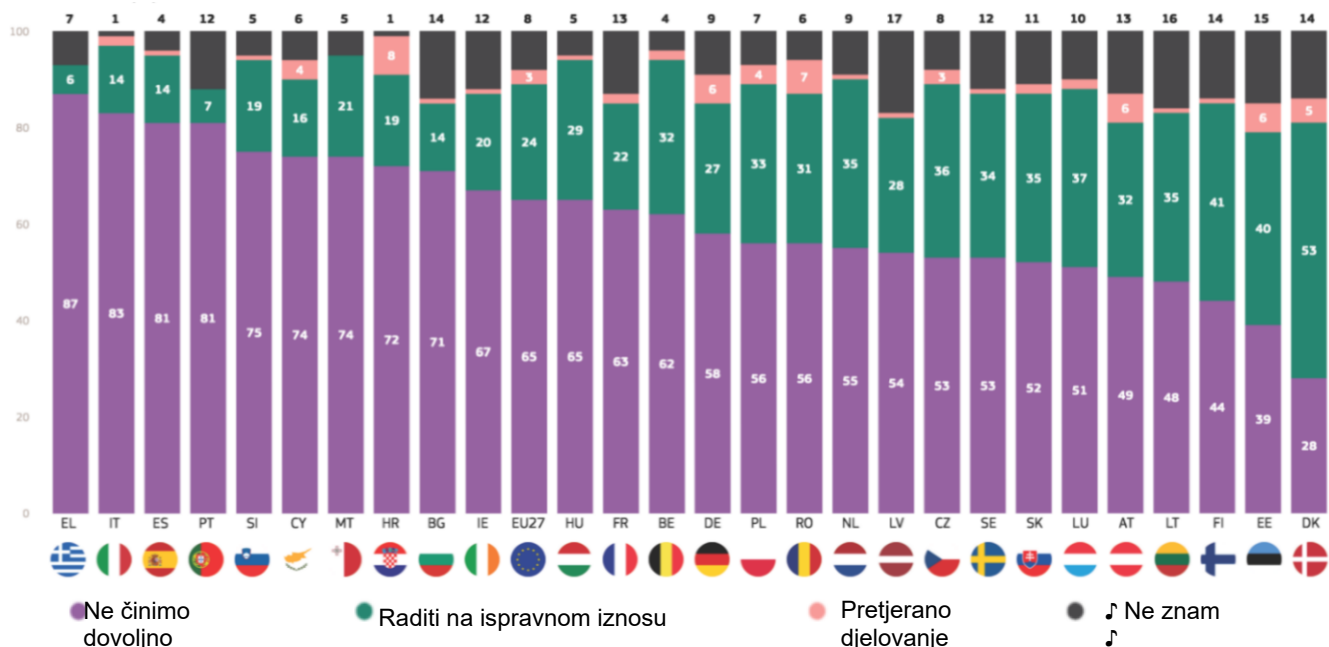
U četiri države članice više ispitanika smatra da radi na ispravnom iznosu, a ne na nedovoljnom, i to u Danskoj (50 % naspram 26 % „nije dovoljno“), Latviji (45 % naspram 34 %), Litvi (44 % naspram 38 %) i Estoniji (41 % naspram 39 %). U Latviji više od petine ispitanika tvrdi da ne zna (21 %).

U 22 države članice najmanje polovina ispitanika izjavila je da javna uprava trenutno ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavala vodne resurse u svojoj zemlji. Udjeli u toj skupini kreću se od 87 % u Grčkoj i 83 % u Italiji do 51 % u Luksemburgu. U dvije države članice više ispitanika smatra da radi na ispravnom iznosu, a ne na nedovoljnom, ponovno u Danskoj (53 % naspram 28 % „nedovoljno“) i Estoniji (40 % naspram 39 %).

QB16.6. Smatrate li da svaki od sljedećih aktera trenutno čini previše, otprilike ispravno ili nedovoljno za učinkovito korištenje vode u (NAŠA ZEMLJA)?-Turizam (%)

QB16.7. Prema vašem mišljenju, čini li trenutno svaki od sljedećih aktera previše, ispravno ili nedovoljno za učinkovito korištenje vode u (NAŠOJ ZEMLJI)?- Javna uprava (%)

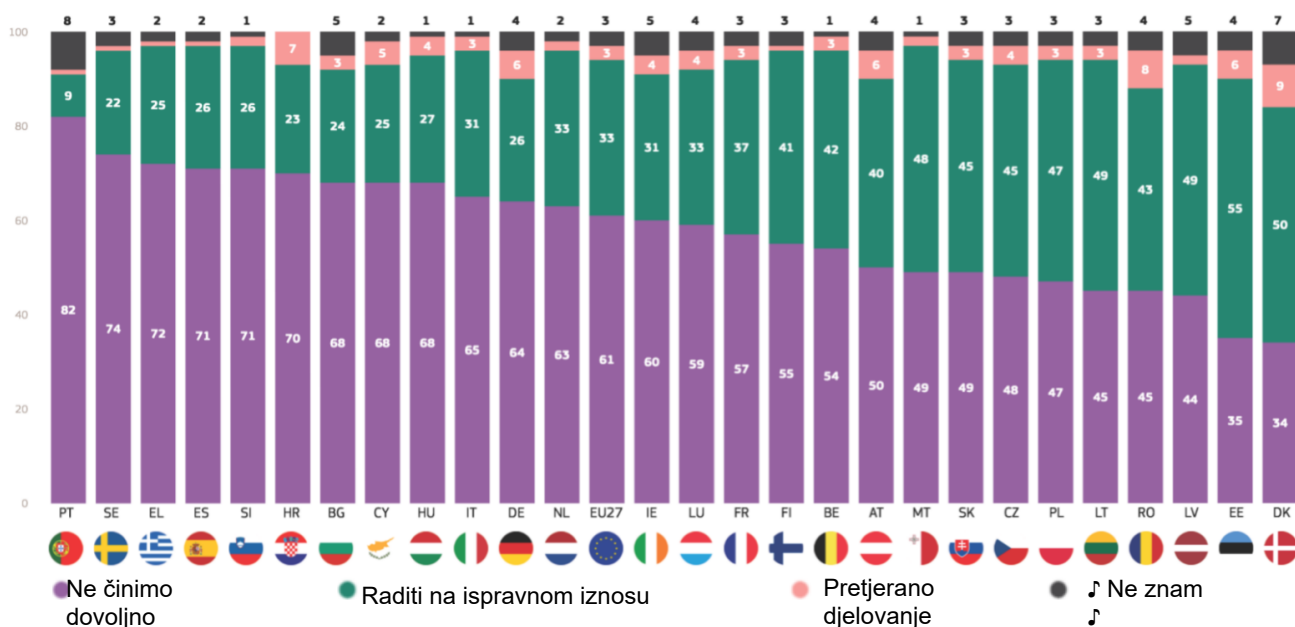
U 18 država članica najmanje polovina ispitanika izjavila je da kućanstva trenutno ne čine dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavala vodne resurse u svojoj zemlji. U toj skupini udjeli se kreću od 82 % u Portugalu i 74 % u Švedskoj do 50 % u Austriji.

U četiri države članice više ispitanika smatra da radi na pravom iznosu umjesto da to nije dovoljno, ponovno u Danskoj (50 % naspram 34 % „nije dovoljno“), Estoniji (35 % naspram 55 %), Latviji (49 % naspram 44 %) i Litvi (49 % naspram 45 %). Stajališta su podijeljena ili gotovo podijeljena u Poljskoj (47 % za obje zemlje) i Malti (48 % „o pravu“ u odnosu na 49 % „nedovoljno“).

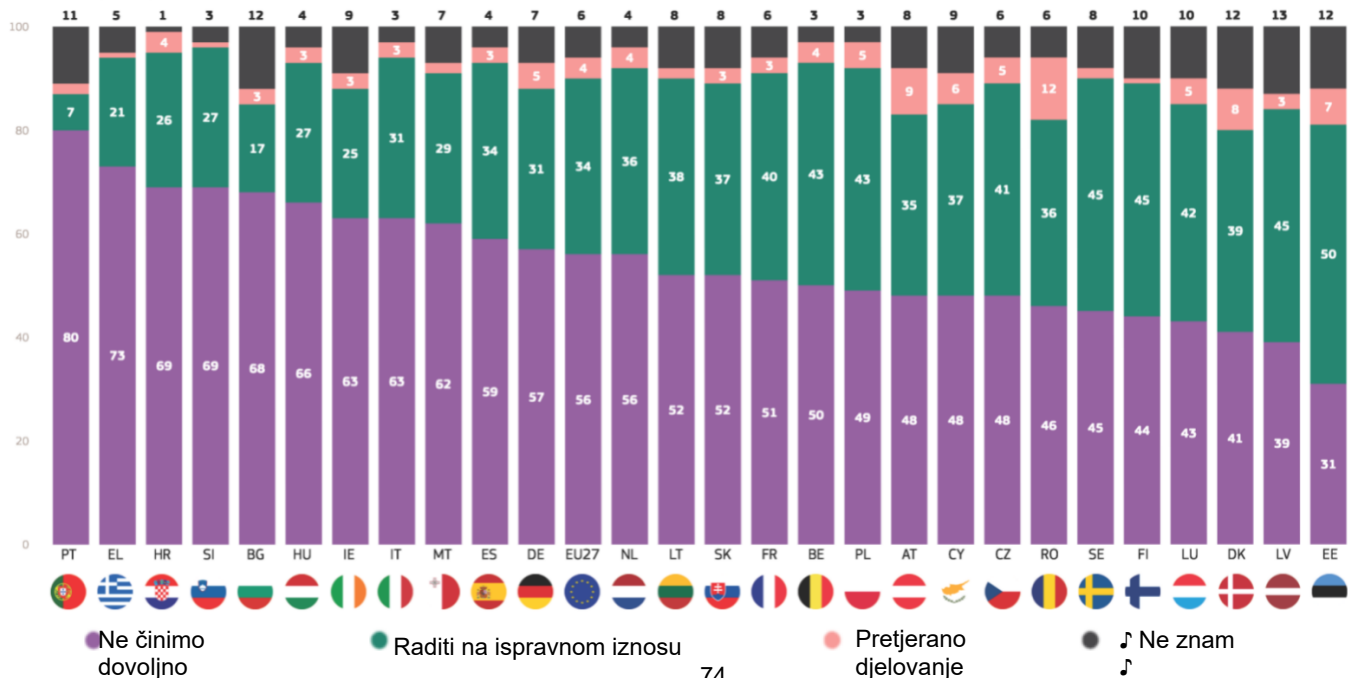
U 16 država članica najmanje polovina ispitanika smatra da poljoprivredni sektor trenutno ne čini dovoljno kako bi učinkovito upotrebljavao vodne resurse u svojoj zemlji. Udjeli u toj skupini kreću se od 80 % u Portugalu i 73 % u Grčkoj do 50 % u Belgiji. U dvije države članice više ispitanika smatra da radi na ispravnom iznosu, a ne na nedovoljnom, ponovno u Estoniji (50 % naspram 31 % „nedovoljno“) i Latviji (45 % naspram 39 %).

Stajališta su podijeljena ili gotovo podijeljena u Švedskoj (45 % za oboje), Finskoj (45 % „o pravu“ u odnosu na 44 % „nedovoljno“) i Luksemburgu (42 % „o pravu“ u odnosu na 43 % „nedovoljno“).

QB16.2. Smatrate li da svaki od sljedećih aktera trenutno čini previše, otprilike ispravno ili nedovoljno za učinkovito korištenje vode u (NAŠOJ ZEMLJI)?-Kućanstva (%)

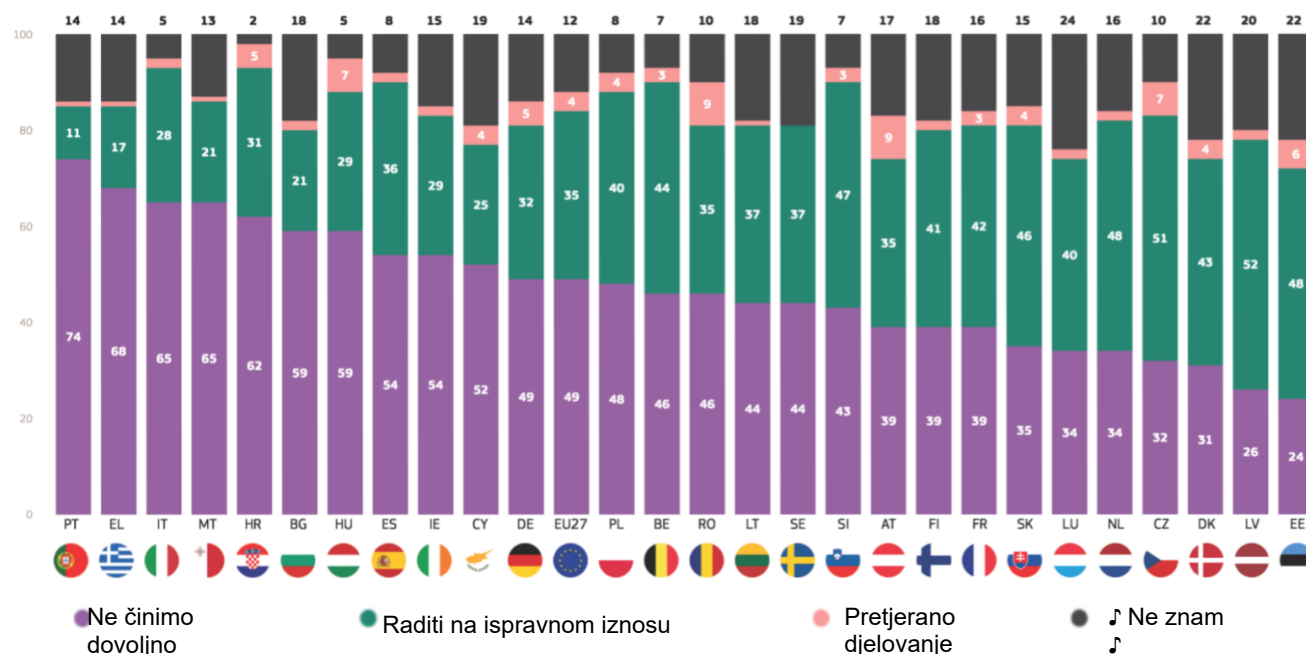
QB16.3. Prema vašem mišljenju, čini li trenutno svaki od sljedećih aktera previše, ispravno ili nedovoljno da bi učinkovito upotrebljavao vodu u (NAŠOJ ZEMLJI)?-Poljoprivreda (%)

U 10 država članica više od polovine ispitanika izjavilo je da ribarstvo/akvakultura trenutno ne čini dovoljno za učinkovito korištenje vodnih resursa u svojoj zemlji. U toj se skupini udjeli kreću od 74 % u Portugalu do 52 % na Cipru. U deset država članica više ispitanika smatra da radi na ispravnom iznosu, a ne na nedovoljnom, pri čemu je razlika dosljedno najveća u Estoniji (48 % naspram 24 % „nije dovoljno”) i Latviji (52 % naspram 26 %). U Češkoj većina ispitanika (52 %) također smatra da čini dovoljno.

Važno je napomenuti da u 20 država članica najmanje desetina ispitanika kaže da ne zna, a najveći udio zabilježen je u Luksemburgu (24 %) i Estoniji (22 %).

QB16.5. Prema vašem mišljenju, čini li trenutno svaki od sljedećih aktera previše, ispravno ili nedovoljno za učinkovitu upotrebu vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? :-Ribarstvo, akvakultura (%)

Posebno izvješće Eurobarometra 550 Okoliš

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje da ispitanici, bez obzira na njihov socioekonomski status, smatraju da svi navedeni sektori trebaju učiniti više kako bi učinkovito koristili vodu.

Konkretno, u svim različitim sociodemografskim skupinama industrijski sektor najčešće je odabran kao akter koji „ne čini dovoljno”, dok je sektor ribarstva i akvakulture bio najmanje često odabran.

Pitanje 16.: Prema vašem mišljenju, čini li svaki od sljedećih aktera trenutno previše, oko ispravnog ili nedovoljnog za učinkovito korištenje vode u (NAŠOJ ZEMLJI)? (% – „ne činimo dovoljno”)

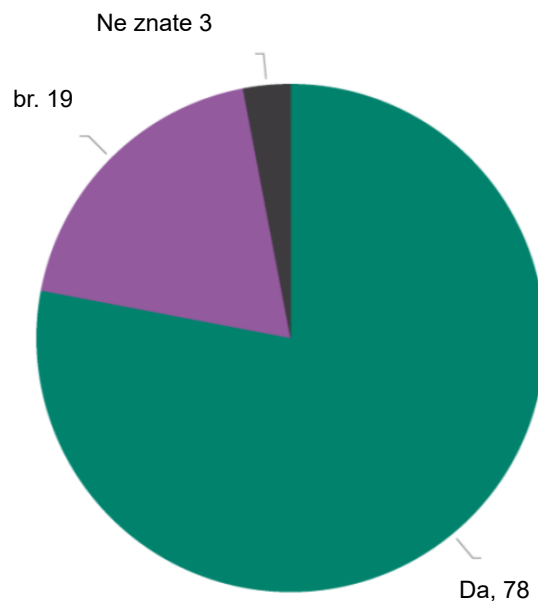
	Industrija	Proizvođači energije	Turizam	Javna uprava	Kućanstva	Poljoprivreda	Ribarstvo, akvakultura
EU27	75	67	66	65	61	56	49
Rod							
Čovjek	75	66	65	64	60	56	49
žena	76	67	67	66	62	56	49
Dob							
od 15. do 24.	73	63	84	62	57	52	49
25.–39.	76	67	65	55	60	57	52
40.–54.	76	68	68	66	63	58	50
55+	75	67	66	65	61	55	48
Edukacija (kraj)							
15- i 19.	75	68	69	69	60	54	50
20+	76	67	65	65	59	56	51
20+	75	66	67	64	64	57	48
Još uvijek studiram	75	65	67	63	57	54	49
Društveno-profesionalna kategorija							
Samozaposlena osoba	76	69	70	69	63	60	53
Rukovoditelji	76	68	70	65	67	60	52
Ostali bijeli ovratnici	77	68	65	67	62	59	52
Ručni radnici	75	66	64	65	59	55	50
Kućne osobe	75	65	67	67	56	49	47
Nezaposleni	76	68	62	62	57	54	43
U mirovini	74	66	65	64	61	55	47
Studenti	75	65	67	62	57	54	50
Poteškoće s plaćanjem računa							
Većinu vremena	78	71	69	71	62	58	52
S vremena na vrijeme	76	67	66	69	60	56	54
Gotovo nikada / Nikad	75	66	66	63	61	56	47
Razmislite o pripadnosti							
radnička klasa	76	67	65	66	57	56	49
Donja srednja klasa	77	68	67	65	63	56	51
Srednja klasa	75	66	66	66	61	55	49
Gornja srednja klasa	72	64	68	62	67	62	48
Gornja klasa	76	71	62	62	61	56	53
Slika EU-a							
Pozitivan	78	68	69	67	65	60	53
Neutral	74	66	64	64	58	53	48
Negativno	70	63	61	64	55	49	45

4. Dodatne mjere za rješavanje problema povezanih s vodom u Europi

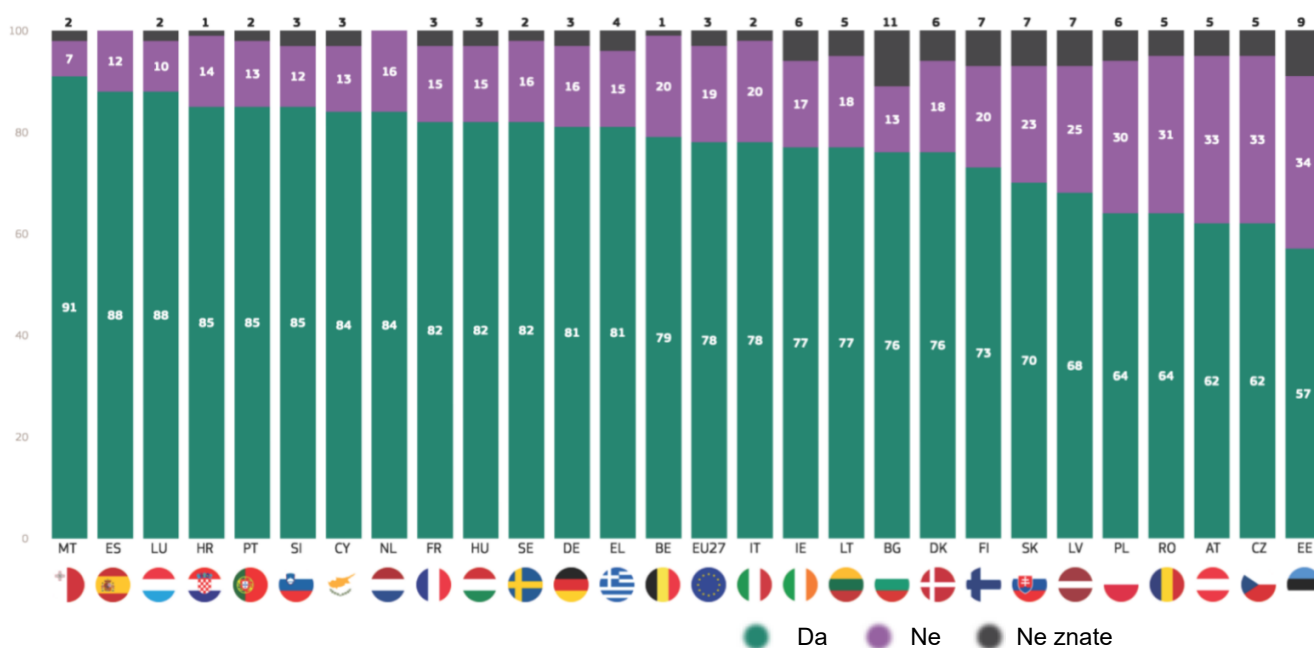
Više od tri četvrtine Europljana smatra da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema povezanih s vodom u Europi

Više od tri četvrtine (78 %) ispitanika smatra da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi.²³ Nešto manje od jedne petine (19 %) protivi se toj ideji, a 3 % tvrdi da ne zna.

QB17. Smatrate li da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi? (EU27) (%)

QB17. Smatrate li da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi? (%)

23 Četrto pitanje:17. Smatrate li da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi?

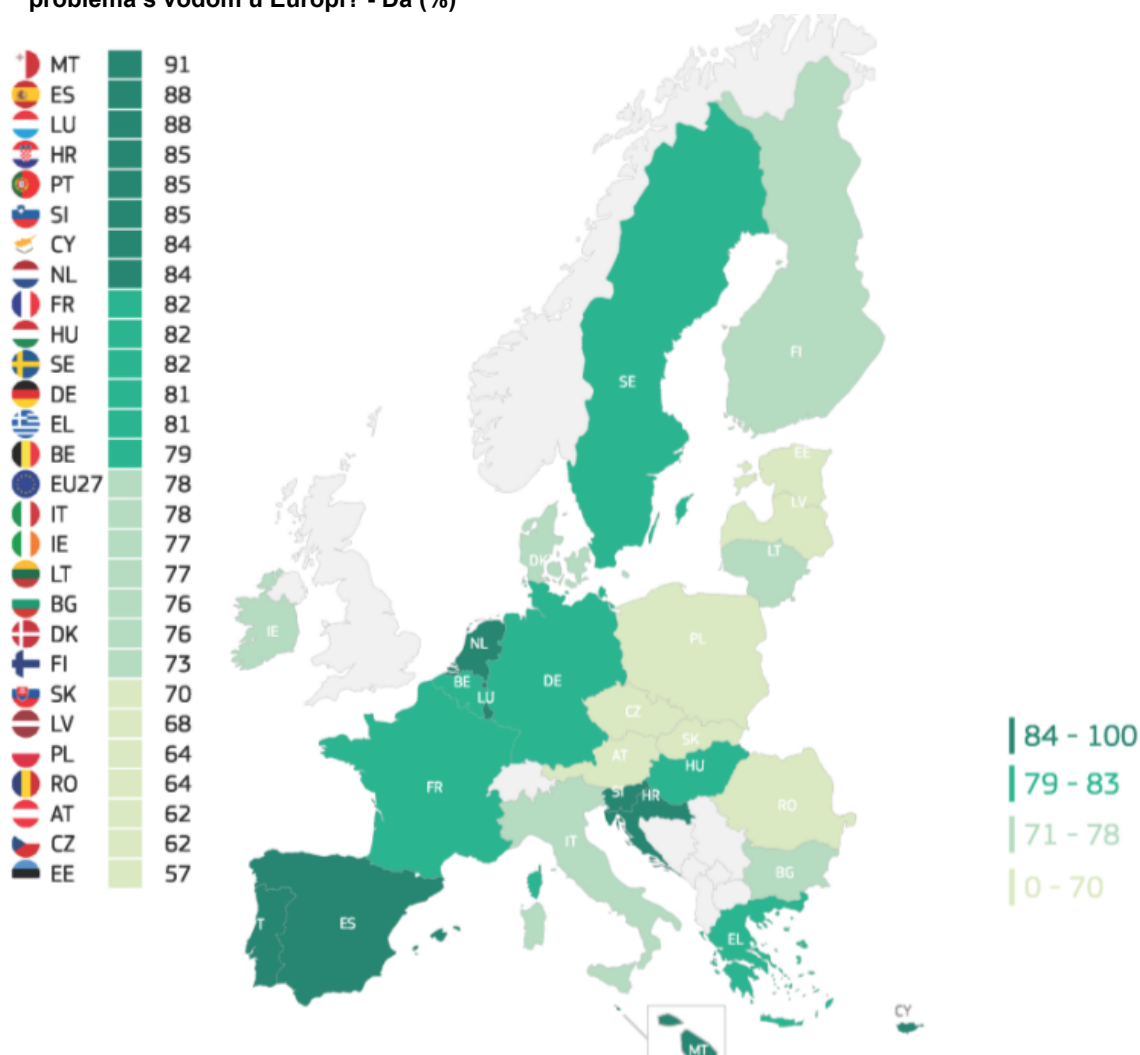
Na karti u nastavku prikazan je udio ispitanika u svakoj državi članici koji smatraju da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi.

Većina ispitanika u svih 27 država članica smatra da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema povezanih s vodom u Europi. Međutim, omjeri se znatno razlikuju među državama članicama. Najviše su zabilježene na Malti (91 %), a slijede ih Španjolska i Luksemburg (88 %), dok su najniže zabilježene u Češkoj i Austriji (svaka 62 %) te Estoniji (57 %).

Protivljenje toj ideji simetrično je najsnažnije u te tri države članice: Estonija (34 %), Češka i Austrija (svaka 33 %). Općenito, protivljenje premašuje četvrtinu ispitanika u šest država članica.

Važno je napomenuti da je u Bugarskoj zabilježen velik udio ispitanika koji su odgovorili „ne znam” (11 %).

QB17. Smatrate li da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi? - Da (%)

Analiza sociodemografskih podataka pokazuje snažnu potporu ideji da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi. Konkretno, potpora je jača među onima koji su najdulje sudjelovali u redovnom obrazovanju (80 %), studentima (82 %), rukovoditeljima (83 %), onima koji žive u velikim gradovima (83 %) i onima koji imaju pozitivnu sliku o EU-u (85 %), posebno u usporedbi s onima koji imaju negativnu sliku (64 %).

Pitanje 17.: Smatrate li da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi? (% – EU)

	Da	Ne	Ne znate
EU27	78	19	3
Rod			
Čovjek	77	20	3
žena	79	17	4
Dob			
od 15. do 24.	80	17	3
25.–39.	78	19	3
40.–54.	78	19	3
55+	78	18	4
Edukacija (kraj)			
15- i 19.	76	19	5
20+	77	20	3
20+	80	18	2
Još uvijek studiram	82	15	3
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlen a osoba	77	20	3
Rukovoditelji	83	16	1
Ostali bijeli ovratnici	79	19	2
Ručni radnici	76	21	3
Kućne osobe	74	23	3
Nezaposleni	75	21	4
U mirovini	78	17	5
Studenti	81	16	3
Slika EU-a			
Pozitivan	85	13	2
Neutral	75	21	4
Negativno	64	32	4

Zaključak

U ovom su izvješću predstavljeni rezultati posebnog istraživanja Eurobarometra provedenog od ožujka do travnja 2024. U njemu se ispituju stavovi i iskustva ispitanika u EU-u u pogledu okoliša.

Europljani i dalje izražavaju veliku zabrinutost zbog okoliša, koji i dalje smatraju problemom koji na njih osobno utječe. Nalazi su dosljedni u posljednjih pet godina. Pitanja okoliša znatno utječu na svakodnevni život i zdravlje Europljana, a više od tri četvrtine njih priznaje taj učinak. Zabrinutost zbog utjecaja kemikalija na zdravlje u svakodnevnom proizvodima dijeli više od četiri petine ispitanika, koji su jednako zabrinuti zbog utjecaja na okoliš. Od ankete iz 2019. ta se zabrinutost blago smanjila.

Zakonodavstvo i politika EU-a ključni su za zaštitu okoliša, kako je percipira javnost. 45 % ispitanika daje prednost obnovi prirode i njezinoj zaštiti u novim kretanjima kao ključnim ciljevima EU-a. 84 % ispitanika priznaje nužnost zakona EU-a o okolišu za zaštitu na nacionalnoj razini, a 81 % podupire ulogu EU-a u podizanju standarda zaštite okoliša izvan njegovih granica. Osim toga, 78 % ispitanika podržava predlaganje više mjera EU-a za rješavanje pitanja povezanih s vodom, a 52 % poziva na snažniju zaštitu od opasnih kemikalija.

Rezultati ankete pokazuju da ispitanici žele učiniti više kako bi se zaštitio okoliš i da bi odgovornost trebala biti podijeljena. Postoji snažna potpora za znatne društvene promjene radi obnove i zaštite prirode. Gotovo šest od deset Europljana zalaže se za promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada na najmanju moguću mjeru i poboljšanjem ponovne uporabe i recikliranja kao najučinkovitijih strategija zaštite okoliša. Osim toga, 55 % ispitanika naglašava važnost osiguravanja da proizvodi koji se prodaju u EU-u ne štete okolišu, a više od polovine njih vjeruje u strogu provedbu zakona o okolišu.

Velika većina (92 %) ustraje u tome da bi poduzeća trebala pokriti troškove čišćenja onečišćenja, pri čemu gotovo tri četvrtine podupire slične financijske odgovornosti javnih tijela. Šest od deset Europljana smatra da javno financiranje zelene gospodarske tranzicije nije dovoljno. Nadalje, većina je nezadovoljna naporima nacionalnih dionika u učinkovitom korištenju vodnih resursa, pri čemu 75 % ukazuje na neprimjerenost industrije u tom pogledu.

Općenito se može primijetiti spremnost na održivije ponašanje potrošača. 59 % Europljana spremno je platiti više za održive proizvode, a 72 % pri kupnji uzima u obzir kemijsku sigurnost.

Učinkovite strategije smanjenja otpada uključuju marljivo recikliranje za 66 % ispitanika, upotrebu ponovno uporabljive ambalaže za 52 % i davanje prednosti minimalno pakiranim proizvodima za 49 %. Osim toga, 41 % bira proizvode pakirane u reciklirane materijale.

Na razini EU-a plastični i kemijski otpad u cjelini smatraju se najproblematičnijima, navodi 61 % odnosno 60 % ispitanika, a elektronički otpad slijedi 27 %. Glavne utvrđene prijetnje povezane s vodom jesu onečišćenje (69 %) te prekomjerna potrošnja i rasipanje vode (63 %).

Međutim, svijest o pitanjima okoliša i njihovo razumijevanje razlikuju se. Nešto više od polovine Europljana smatra da su dobro informirani o pitanjima povezanima s vodom, kao što su onečišćenje i suše, dok se nešto manja skupina osjeća neinformirano. Znanje o PFAS-ima („vječne kemikalije“) ograničeno je; samo 29 % ispitanika čulo je za njih prije ankete, za razliku od 71 % koji to nisu učinili. Ispitanici koji su prethodno čuli za PFAS-e vjerojatnije će prijaviti visoku razinu zabrinutosti zbog njihova utjecaja na zdravlje i okoliš od onih koji to nisu učinili, ali visoka razina zabrinutosti na svim razinama naglašava da povećana svijest o zauvijekm utjecaju kemikalija na njihovu percipiranu opasnost.

Napomene:

(Preusmjereno sa Pierre Dieumegard)

Šteta je što studija o stavovima Europljana prema okolišu ne uključuje nijedno pitanje o velikom ekološkom problemu našeg vremena: globalno zagrijavanje i staklenički plinovi.

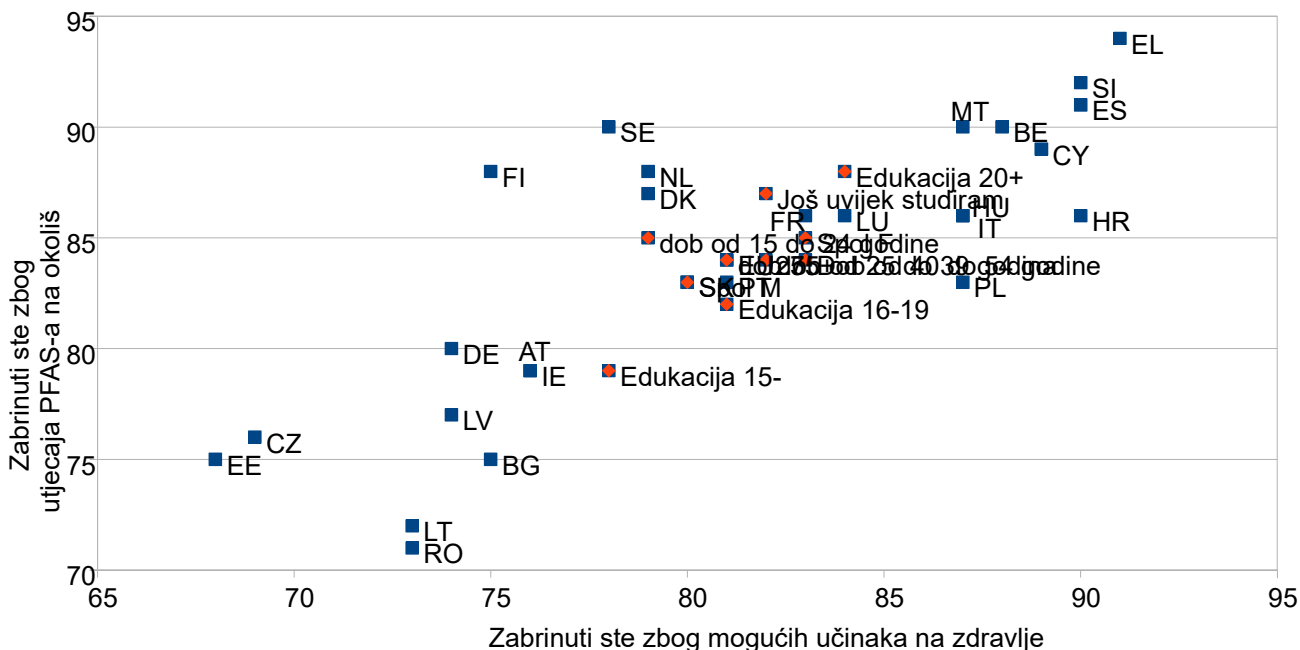
U dijelu V.2 „Glavne prijetnje povezane s vodom” prvi je grafikon loš jer je mješavina rezultata pitanja 13. (mjere koje treba poduzeti) i 15. (prijetnje vodi). Umetnut je točan grafikon.

Poznavanje "zauvijek kemikalija"

Polifluoroalkili (PFAS) su kemijski spojevi koji su u širokoj uporabi već desetljećima i stoga su prisutni u našem okolišu. Istraživanja pokazuju da mogu biti toksični, čak i u malim količinama.

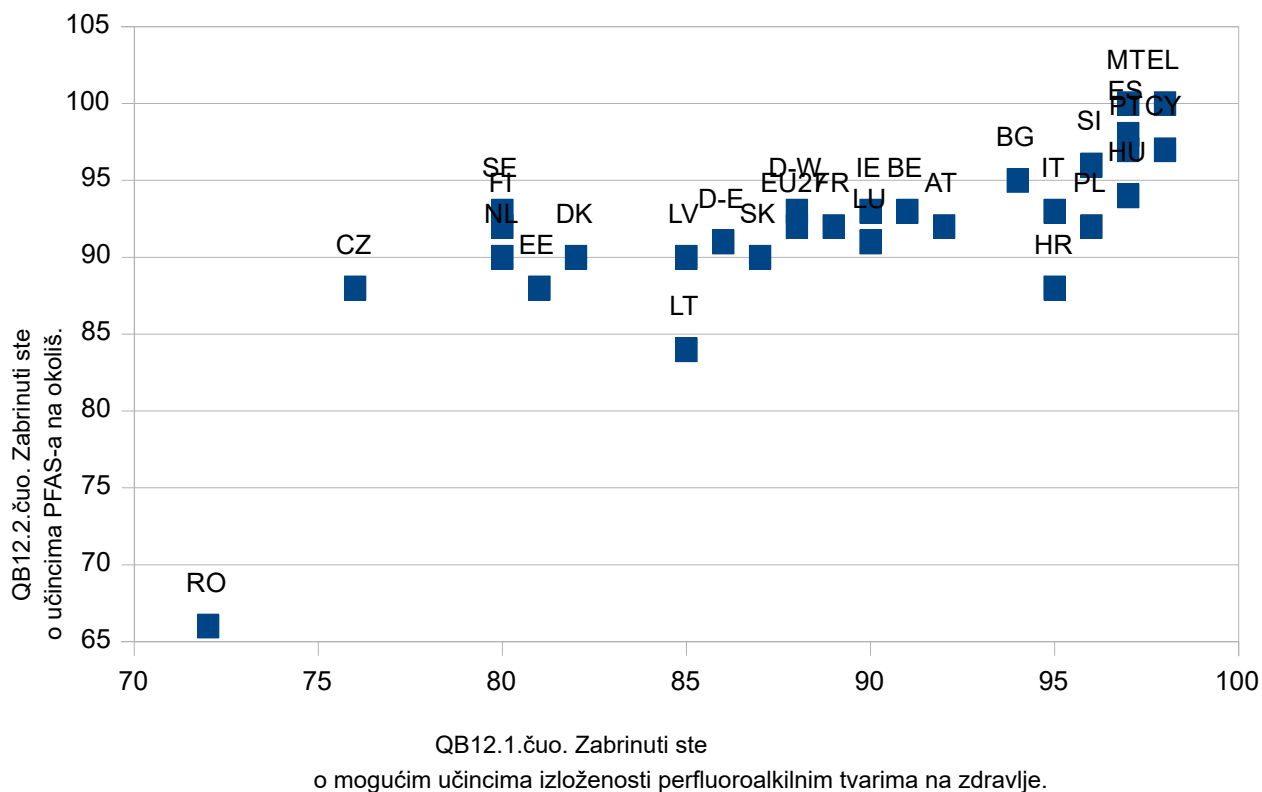
U Francuskoj su se PFAS-i, nakon mnogo godina šutnje, početkom 2024. spominjali na radiju, televiziji i u novinama. Predstavke su poslane kandidatima na europskim izborima. Potom se vratila medijska šutnja.

QB12.1 - QB12.2 (Vi ste zabrinuti ... PFAS)

Čak i kada su ispitani ljudi već bili svjesni problema PFAS-a, njihova percepcija koliko su opasni uvelike se razlikuje od zemlje do zemlje. Na grafikonu u nastavku prikazani su odgovori osoba koje su već čule za problem PFAS-a.

Dok su u Grčkoj (EL) i Malti (MT) svi koji su čuli za PFAS zabrinuti zbog njihova utjecaja na okoliš, u Rumunjskoj (RO) to se odnosi na samo dvije trećine ispitanika. Teško je donijeti europsku politiku kada se javno mnijenje toliko razlikuje!

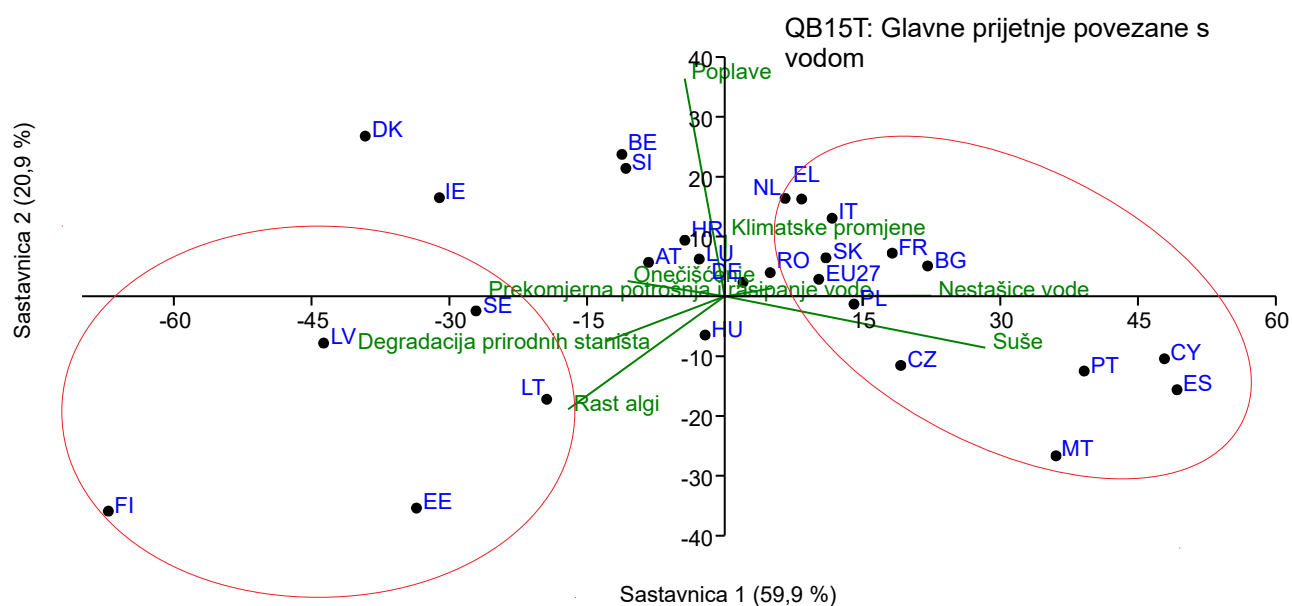

Vodna politika

Općenito govoreći, razlike u mišljenju mnogo su veće među zemljama nego među društvenim skupinama (rod, razina obrazovanja, dob itd.).

Tablica QB15T obrađena je primjenom analize glavnih komponenti (PCA = ACP).²⁴

Nije iznenađujuće da Finska nije zabrinuta zbog suše ili nedostatka vode, ali zanimljivo je vidjeti da skupine zemalja koje dijele iste geografske karakteristike također dijele istu zabrinutost zbog vode. Sredozemne zemlje najviše su zabrinute zbog suše i nedostatka vode (crvena elipsa s desne strane), dok zemlje oko Baltičkog mora imaju više bioloških problema, rasta algi i degradacije prirodnih staništa (crvena elipsa s lijeve strane).

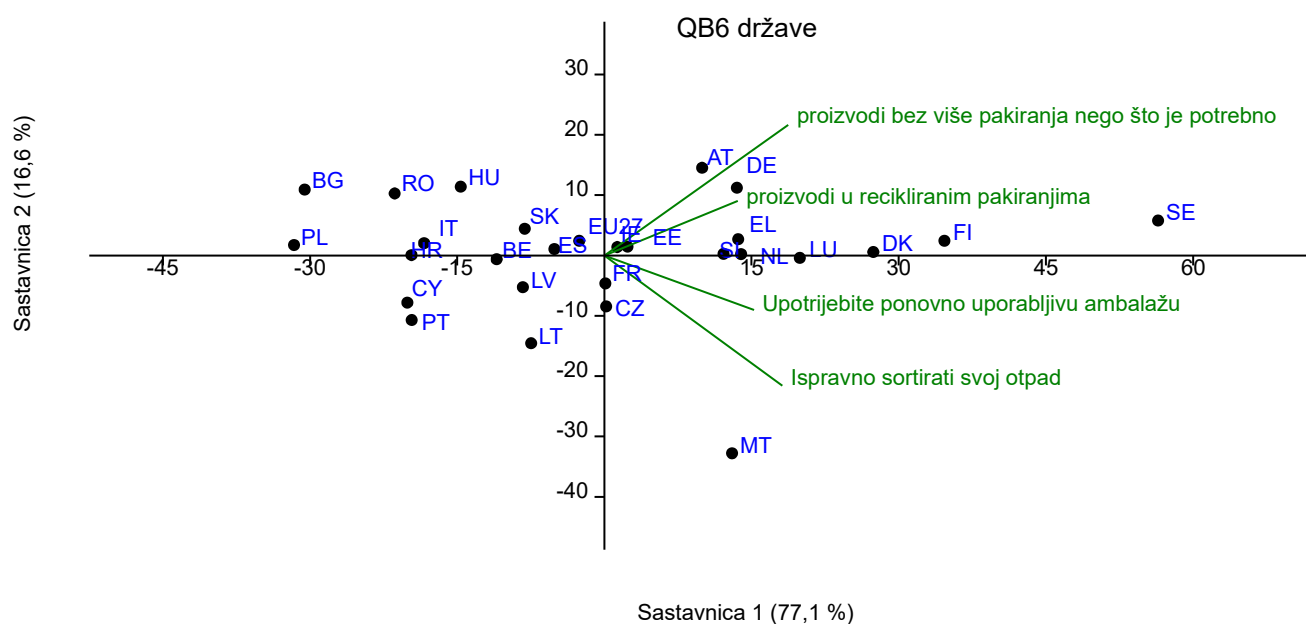
²⁴ Hammer, Ø., Harper, D.A.T. i P.D. Ryan, 2001. PAST: Paleontološki statistički softverski paket za obrazovanje i analizu podataka. Palaeontologia Electronica(4): 9 p.b. <https://www.nhm.uio.no/english/research/resources/past/>

Osobno djelovanje na problem smeća

To je predmet pitanja Q6: „QB6 Što od sljedećeg smatrate da biste sami učinili kako biste smanjili količinu otpada? Odaberite sve opcije koje se primjenjuju na vas. ”

Najveći je kontrast između aktivnih i neaktivnih zemalja. Ljudi u nekim zemljama kažu da rade nekoliko stvari (Švedska, Danska, Finska), dok ljudi u drugim zemljama kažu da ne rade puno (Bugarska, Rumunjska, Poljska, Mađarska, Italija, Hrvatska).

Osobe s malo obrazovanja, osobe koje rade u kućanstvu ili nezaposlene osobe manje su aktivne u smanjenju otpada od osoba s dugim obrazovanjem ili rukovoditelja.

Tehničke specifikacije

Od 6. ožujka do 8. travnja 2024. Verian (bivši Kantar Public) u ime društva Kantar Belgium proveo je val 101,2 istraživanja Eurobarometra na zahtjev Europske komisije, Glavne uprave za komunikaciju, Odjela za praćenje medija i Eurobarometar.

Val 101.2 obuhvaća stanovništvo odgovarajućih državljanstava država članica Europske unije s boravištem u svakoj od 27 država članica i u dobi od 15 godina i više.

Osnovni dizajn uzorka koji se primjenjuje u svim zemljama je stratificirani višestupanjski, slučajni (vjerojatnost) jedan. U svakoj zemlji okvir uzorka prvo se stratificira prema regijama NUTS-a, a unutar svake regije prema mjeri urbanosti (DEGURBA). Broj točaka uzorka odabranih u svakom sloju odražava populaciju sloja 15+. U drugoj fazi iz svakog stratuma izvučene su točke uzorkovanja s vjerojatnošću proporcionalnom njihovoj veličini populacije od 0+. Uzorci stoga predstavljaju cijelo državno područje zemalja obuhvaćenih istraživanjem u skladu s razinom NUTS II EUROSTAT-a (ili jednakovrijednom razinom) i u skladu s raspodjelom rezidentnog stanovništva odgovarajućih državljanstava u pogledu velegradskih, urbanih i ruralnih područja.²⁵

Na svakoj od odabranih točaka uzorkovanja nasumično je nacrtana početna koordinata i alat za obrnuto označivanje gee-kodiranjem upotrijebljen za utvrđivanje adrese najbliže koordinati. Ova adresa je bila početna adresa za slučajni hod. Daljnje adrese (svaka deveta adresa) odabrane su standardnim postupcima "nasumične rute", od početne adrese. U svakom kućanstvu ispitanik je izvučen slučajnim odabirom. Pristup nasumičnom odabiru ovisio je o veličini kućanstva. Na primjer, za kućanstva s dva 15+ člana scenarij je korišten za odabir ili doušnika (osobe koja odgovara na upitnik za probir) ili drugog prihvatljivog člana u kućanstvu. Za kućanstva s tri 15+ člana scenarij je korišten za odabir ili doušnika (1/3 vremena) ili druga dva prihvatljiva člana u kućanstvu (2/3 vremena). Ako su odabrana druga dva člana, voditelju intervjua rečeno je da zatraži najmlađeg ili najstarijeg. Scenarij bi nasumično dodijelio odabir najmlađem ili najstarijem s jednakom vjerojatnošću. Taj se postupak nastavlja za četiri više od 15 članova kućanstva – nasumično tražeći najmlađe, druge najmlađe i najstarije. Za kućanstva s pet 15+ članova vraćamo se na posljednje rođendansko pravilo.

Ako nije bilo kontakta ni s kim u kućanstvu ili ako odabrani ispitanik nije bio dostupan (zauzet), voditelj intervjua ponovno je posjetio isto kućanstvo do tri dodatna puta (ukupno četiri pokušaja kontakta). Voditelji intervjua nikad ne navode da se anketa provodi u ime Europske komisije; te informacije mogu dati nakon završetka ankete, na zahtjev

Faza zapošljavanja bila je nešto drugačija u Nizozemskoj, Finskoj i Švedskoj. U posljednje dvije zemlje uzorak adresa unutar svake točke uzorkovanja odabran je iz adrese ili registra stanovništva (u Finskoj se odabir ne provodi u svim točkama uzorkovanja, već u nekima u kojima se očekuje poboljšanje stopa odgovora). Odabir adresa izvršen je nasumce. Kućanstva su zatim kontaktirana telefonom i angažirana za sudjelovanje u anketi. U Nizozemskoj se upotrebljava uzorak RDD-a s dvostrukim okvirom (brojevi mobilnih i fiksnih linija) jer ne postoji sveobuhvatan registar stanovništva s dostupnim telefonskim brojevima. Odabir brojeva na oba okvira obavlja se nasumično, pri čemu svaki broj dobiva jednaku vjerojatnost odabira. Za razliku od Švedske i Finske, uzorak nije grupiran.

25 Klasifikacija urbanih ruralnih područja na temelju DEGURBA-e (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Način razgovora po zemlji

Intervjui su provedeni putem osobnih intervjuja, bilo fizički u domovima ljudi ili putem video interakcije na daljinu na odgovarajućem nacionalnom jeziku. Intervjui s videointerakcijom na daljinu („online face-to-face“ ili CAVI, računalno potpomognuto videointervjuiranje, provedeni su samo u Češkoj, Danskoj i Malti).

ZEMLJE	Broj CAPI INTERVJUA	Br. CAVI INTERVJUA	UKUPNO Nema gra
Belgija (BE)	1,043		1,043
Bugarska (BG)	1,065		1,065
Češka (CZ)	788	219	1,007
Danska (DK)	739	244	983
Njemačka (DE)	1,516		1,516
Estonija (EE)	1,007		1,007
Irska (IE)	1,006		1,006
Grčka (EL)	1,000		1,000
Španjolska (ES)	1,009		1,009
Francuska (FR)	1,012		1,012
Hrvatska (HR)	1,004		1,004
Italija (IT)	1,034		1,034
Cipar (CY)	501		501
Latvija (LV)	1,001		1,001
Litva (LT)	1,007		1,007
Luksemburg (LU)	507		507
Mađarska (HU)	1,008		1,008
Malta (MT)	345	155	500
Nizozemska (NL)	1,005		1,005
Austrija (AT)	1,015		1,015
Poljska (PL)	1,010		1,010
Portugal (PT)	1,019		1,019
Rumunjska (RO)	1,049		1,049
Slovenija (SI)	1,004		1,004
Slovačka (SK)	1,011		1,011
Finska (FI)	1,000		1,000
Švedska (SE)	1,023		1,023
Ukupno EU27	25,728	618	26,346

Stope odgovora

Za svaku zemlju provodi se usporedba između ispitanog uzorka i svemira (tj. ukupnog stanovništva u zemlji). Utezi se koriste kako bi odgovarali uzorku koji odgovara svemiru na temelju spola prema dobi, regiji i stupnju urbanizacije. Za europske procjene (tj. prosjek EU-a) ponderi pojedinačnih zemalja prilagođavaju se tako da ih se ponderira prema gore ili dolje kako bi se odrazio udio njihova stanovništva starijeg od 15 godina u stanovništvu EU-a starijeg od 15 godina.

Stope odgovora izračunavaju se dijeljenjem ukupnog broja potpunih razgovora s brojem svih posjećenih adresa, osim onih koje nisu prihvatljive, ali uključujući one za koje prihvatljivost nije poznata. Za val 101.2 istraživanja EUROBAROMETER stope odgovora za zemlje EU-27, koje je izračunao Verian (bivši Kantar Public), iznose:

ZEMLJE	CIJENE ODGOVORN OSTI
Belgija (BE)	53.5%
Bugarska (BG)	48.6%
Češka (CZ)	60.1%
Danska (DK)	39.9%
Njemačka (DE)	30.2%
Estonija (EE)	81.5%
Irska (IE)	38.0%
Grčka (EL)	30.8%
Španjolska (ES)	29.5%
Francuska (FR)	44.4%
Hrvatska (HR)	46.3%
Italija (IT)	28.6%
Cipar (CY)	51.3%
Latvija (LV)	35.6%
Litva (LT)	47.6%
Luksemburg (LU)	29.8%
Mađarska (HU)	62.8%
Malta (MT)	64.0%
Nizozemska (NL)	71.4%
Austrija (AT)	41.6%
Poljska (PL)	44.9%
Portugal (PT)	50.2%
Rumunjska (RO)	54.9%
Slovenija (SI)	44.7%
Slovačka (SK)	55.7%
Finska (FI)	28.7%
Švedska (SE)	76.7%

Granice pogreške

Čitatelje se podsjeća da su rezultati istraživanja procjene čija točnost, ako je sve jednako, ovisi o veličini uzorka i promatranom postotku. Uz uzorke od oko 1000 intervjua, stvarni postoci variraju unutar sljedećih granica pouzdanosti:

<u>Statističke razlike zbog postupka uzorkovanja</u>											
(na 95 %-tnoj razini pouzdanosti)											
<i>različite veličine uzoraka su u redovima</i>						<i>različiti uočeni rezultati nalaze se u stupcima</i>					
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1 000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1 000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N = 2000.	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000.
N = 3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N = 3000
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000
N = 5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N = 5000
N = 6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N = 6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N = 10 000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10 000
N = 11 000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11 000
N = 12 000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 12 000
N = 13 000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13 000
N = 14 000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14 000
N = 15 000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15 000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Upitnik

Pitanje 1. Molimo vas da mi kažete u kojoj se mjeri slažete sa svakom od sljedećih izjava Pitanja okoliša izravno utječu na vaš svakodnevni život i zdravlje

(Pročitajte samo jedan odgovor)

- 1 U cijelosti se slažem
 - 2 Namjeravam se složiti
 - 3 Ne slažem se
 - 4 Uopće se ne slažem
 - 5 Ne znate
- 1QU E8924 QA7 MODIFIED

QB2abcd Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih mjera bile najučinkovitiji način rješavanja problema povezanih s okolišem? Prvo? Drugo? Treći četvrti?

(POGLEDAJ ČITANJE – ISKLJUČENO ČITANJE – IZMJENA – JEDNA TOČKA ZA ODGOVOR)

- 1 Bolje osiguravanje da proizvodi koji se prodaju na tržištu EU-a ne doprinose šteti okolišu
 - 2 Ulaganje u istraživanje i razvoj radi pronalaženja tehnoloških rješenja
 - 3 Pružanje više informacija i obrazovanja kako bi bili ekološki prihvatljiviji
 - 4 Obnova prirode
 - 5 Osiguravanje poštovanja zakona o zaštiti okoliša
- Ukidanje državnih subvencija za aktivnosti koje onečišćuju okoliš
- 7 Povećanje poreza na djelatnosti koje onečišćuju okoliš
 - 8 Promicanje kružnog gospodarstva smanjenjem otpada te ponovnom uporabom ili recikliranjem proizvoda
 - 9 Ništa od navedenog (SPONTANEOUS)
 - 10 Ne znate

2QU NOVO

QB3 Molim vas, recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećom izjavom.

PRIKAŽI ŠTRAKU – ČITAJTE ISKLJUČENO – SMJEŠTAJ – JEDNA REZERVNA STAVKA)

- U cijelosti se slažem
- Namjeravam se složiti
- Skloni su neslaganju
- uopće se ne slažem

Ne znate

1 Zakonodavstvo EU-a u području okoliša nužno je za zaštitu okoliša u (NAŠA ZEMLJA)

1 2 3 4 5

2 EU bi trebao pomoći zemljama koje nisu članice EU-a da poboljšaju svoje standarde zaštite okoliša

1 2 3 4 5

1QU EB924 QA11

Pitanje 4. Molimo Vas da mi kažete u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim tvrdnjama u vezi s troškovima čišćenja onečišćenja.

(ČITAJTE ISKLJUČIVO – NE IZMJENJUJTE – JEDNA LINIJA ZA ODGOVOR)

- U cijelosti se slažem
- Namjeravam se složiti
- Skloni su neslaganju
- uopće se ne slažem

Ne znate

Javna tijela trebala bi snositi troškove čišćenja onečišćenja

1 2 3 4 5

2 Poduzeća bi trebala snositi troškove čišćenja svojeg onečišćenja

1 2 3 4 5

1QU NOVO

Pitanje5.: Smatrate li da je iznos javnog financiranja za potporu prijelazu na zelenije gospodarstvo u [NAŠOJ ZEMLJI]...?

(ČITAJTE SAMO – JEDAN ODGOVOR)

- 1 Samo desno
- 2 Nedovoljno
- 3 Previše
- 4 Ne znate

1QU NOVO

Pitanje 6. Koje biste od sljedećih pitanja razmotrili kako biste sami smanjili količinu otpada? Odaberite sve opcije koje se primjenjuju na vas.

(SHOW SCREEN – ČITANJE OUT – ROTATE – MOGUĆE MULTIPLE ANSWERS)

- 1 Koristite ponovno uporabljivu ambalažu
- 2 Ispravno sortirati svoj otpad za recikliranje
- 3 Prvenstveno kupujte proizvode u recikliranim pakiranjima
- 4 Prvenstveno kupujte proizvode koji nemaju više ambalaže nego što je potrebno
- 5 Ništa od navedenog (SPONTANEOUS)

1QU NOVO

Pitanje 7.ab Prema vašem mišljenju, koja je od sljedećih vrsta otpada najproblematičnija u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? A onda?

(SHOW SCREEN – PROČITAJTE ISKLJUČENO – JEDAN REZERVIRAJ STAVKU)

- 1 Plastični otpad
- 2 Elektronički otpad
- 3 Otpadna baterija
- 4 Rasipanje hrane
- 5 Tekstilni otpad
- 6 Kemijski otpad
- 7 Sve ovo (Spontaneous)
- 8 Nijedan od njih (SPONTANEOUS)
- 9 Ne znate

1QU NOVO

Pitanje 8.:Kada kupujete proizvode kao što su namještaj, tekstil ili elektronički uređaji, biste li bili spremni platiti više za proizvode koje je lakše popraviti, reciklirati i/ili proizvesti na okolišno održiv način?

(ČITAJTE SAMO – JEDAN ODGOVOR)

- 1 Da
- 2 br.
- 3 Ne znate

1QU NOVO

Pitanje9. Kako bi se ljudsko zdravlje i okoliš zaštitili od opasnih kemikalija, smatrate li da je trenutna razina zaštite u EU-u...

(ČITAJTE SAMO – JEDAN ODGOVOR)

- 1 Previsoka i treba smanjiti
- 2 Na pravoj razini
- 3 Prenisko i treba ga povećati

4 Ne znate

1QU NOVO

QB10 Sljedeće izjave odnose se na svakodnevne proizvode, kao što su tave, igračke i deterdženti za čišćenje.

Recite mi u kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama.

(ČITAJTE ISKLJUČIVO – NAJMANJE STAVKE 2. I 3. JEDNA ODGOVORNICA)

- U cijelosti se slažem
Namjeravam se složiti
Skloni su neslaganju
uopće se ne slažem
Ne znate

1 Prilikom kupnje uzimate u obzir kemijsku sigurnost proizvoda

1 2 3 4 5

2 Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija prisutnih u svakodnevnim proizvodima na okoliš

1 2 3 4 5

3 Zabrinuti ste zbog utjecaja štetnih kemikalija u svakodnevnim proizvodima na vaš alth

1 2 3 4 5

1.5QU E8924 QA7 MODIFIED

Pitanje 11.Jeste li čuli za pojam PFAS, poznat i kao „vječne kemikalije“?

(ČITAJTE SAMO – JEDAN ODGOVOR)

- 1 Da
- 2 br.
- 3 Ne znate

1QU NOVO

Pitanje 12.Uvod u tekst

(ČITAJTE OVDJE)

PFAS, također poznat kao "vječne kemikalije", su kemikalije proizvedene od strane čovjeka koje se koriste u mnogim proizvodima, kao što su pakiranje hrane, tave koje se ne lijepe, odjeća na otvorenom i mnogi drugi. Imaju korisna svojstva, poput otpornosti na toplinu, ulje, mrlje ili vodu, ili se koriste za neljepljive premaze. Mnogi PFAS-ovi mogu imati štetne učinke na okoliš i zdravlje ljudi i životinja te se

smatraju „vječnim kemikalijama” jer se ne razgrađuju i mogu dugo ostati u okolišu.

5 Ne znate

Pitanje 12. U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa sljedećim izjavama?

1QU NOVO

(ČITAJTE ISKLJUČIVO – NE IZMJENJUJTE – JEDNA REZERVNA LINIJA)

PITAJ SVE

QB15abcd Koje su, prema vašem mišljenju, glavne prijetnje povezane s vodom u (NAŠOJ ZEMLJI)? Prvo? Drugo? Treća? Četvrto?

(ČITAJTE SAMO – JEDAN ODGOVOR)

U cijelosti se slažem

Namjeravam se složiti

Skloni su neslaganju

uopće se ne slažem

Ne znate

1 Pollution

2 Klimatske promjene

3 Degradacija prirodnih staništa

4 Poplave

5 Suše

6 Nestašica vode

7 Rast algi

8 Prekomjerna potrošnja i rasipanje vode

9 Nema drugih prijetnji

Ostalo (SPONTANEOUS)

1 1 Ne znate

1 Zabrinuti ste zbog mogućih zdravstvenih učinaka izloženosti PFAS-u.

12 3 4 5

2 Zabrinuti ste zbog utjecaja PFAS-a na okoliš.

1QU NOVO

Pitanjebr. 13ab Koje bi od sljedećih mjera EU trebao dati prednost zaštiti prirode?

(Pročitajte samo jedan odgovor)

2QU NOVO

1 Proširiti područja u kojima je priroda zaštićena

Obnova prirode kako bi se nadoknadila šteta prouzročena ljudskim aktivnostima

3 Ojačati pravila očuvanja prirode i osigurati njihovo poštovanje

4 Bolje informirati građane o važnosti prirode

Osigurati zaštitu prirode pri planiranju novih projekata ili infrastrukture

6 Nijedan (SPONTANEOUS)

7 Ne sjećam se

Ne doing dovoljno

Raditi na ispravnom iznosu

Doing previše

Ne znate

1QU NOVO

Pitanje 14. Koliko ste dobro informirani o problemima povezanim s vodom, kao što su onečišćenje, poplave, suše ili neučinkovita upotreba vode u (NAŠOJ ZEMLJI)?

(Pročitajte samo jedan odgovor)

1 Industrija

1 2 3 4

2 Kućanstva

1 2 3 4

3 Poljoprivreda

1 2 3 4

4 Proizvođači energije

1 2 3 4

5 Ribarstvo, akvakultura

1 2 3 4

1 Vrlo dobro obaviješteni

2 Dobro obaviješteni

3 Nedovoljno obaviješteni

4 Uopće nisu obaviješteni

6 Turizam

1 2 3 4

7 Javna uprava

1 2 3 4

3.SQU NOVO

Pitanje 17.:Smatrate li da bi EU trebao predložiti dodatne mjere za rješavanje problema s vodom u Europi?

(Pročitajte samo jedan odgovor)

1 Da

2 br.

3 Ne znate

1QU NOVO

